

52. SAYI



ŞALOM

ggi

Jennifer Connelly

"Shelter" da yeteneğini bir kez daha kanıtladı

Philip Roth

Gerçek yüzü mü?

Damdaki Haberci

Henrique Cymerman

Zamanın durduğu yer

Maçahel

Bilgiye ve bilime âşık

Emin Çapa

Seyhun Binzet

Neden sinagog kartpostalı yok?

Cascais'de müziğin ortak dili





Yapı Kredi Crystal ayrıcalıkları sınır tanımaz.

Yapı Kredi Crystal sahibiyse, birikmiş puanlarınızı daha değerli kullanarak tüm seyahat harcamalarınızı gerçekleştirebilirsiniz.

Puanlarınız yeterli değilse Avanspuan ayrıcalığından yararlanırsınız. Üstelik puanlarınızla aldığınız uçak biletleriniz için ekstra alan vergisi ödemezsiniz.

PAHADA AĞIR ŞEYLERİ ALMANIN EN HAFİF YOLU



Editörden...



Sevgili okurlar, yeni yılın ilk Şalom Dergi'sini sizlere ulaştırırken 2016'nın evlerinize huzur ve mutluluk getirmesini diliyorum.

Her ay olduğu gibi bu ay da birbirinden değerli söyleşi konuklarımız, varlıklarıyla dergimize renk kattılar. Papa Francis'in "Barış Meleği" adını yakıştırdığı Ortadoğu uzmanı *Henrique Cymerman* mesleğine başlama sürecini, dünya liderleri ile kurduğu yakın ilişkileri bizlerle paylaştı. Ekonomiden fazla anlamasam da televizyondaki ekonomi programlarını çok zevkle izlediğim bir kişi var. Konuları öylesine basite indirgeyerek, gündelik bir lisanla anlatıyor ki, onun yorumlarını kaçırmak istemezsiniz. Tabii ki *Emin Çapa*'dan söz ettiğimi anlamışsınızdır. Kendisini yakından tanıma fırsatını verdiği için teşekkürler Emin Çapa...

Şalom Gazetesi editöryal çizeri *İzel Rozental*, sahip olduğu çok zengin kartpostal koleksiyonlarını zaman zaman sergileyen *Seyhun Binzet* ile samimi bir söyleşi gerçekleştirdi. Pera Müzesi'nde halen

devam etmekte olan *Nü* kartpostal sergisini 7 Şubat tarihine dek izleyebilirsiniz.

Porte yazımızda "ABD'nin yaşayan en büyük yazarı" olarak kabul edilen *Philip Roth*'u her yönü ile tanıyacağız. Yazdığı otuzdan fazla romanı en saygın edebiyat ödüllerine layık görülen *Roth*'un birçok eseri sinemaya uyarlandı, günümüzde de uyarlanmaya devam ediyor.

Fotoğraflarla Latin Amerika Günlüğü'nün bu ayki son bölümünde Arjantin'in doğa mucizesi Perito Moreno, Glacier ve Iguazu bölgelerini tanıyacağız. Bir yandan da Portekiz'in Cascais kasabasının rengârenk dekorasyona sahip bir kafesinde Yeşil Burun Adaları'ndan bir siyahinin Kreol dilinde söylediği hüznünlü şarkının hikâyesine ortak olacağız. Türkiye'nin Gürcistan sınırına yakın Maçahel'in köylerinde dolanıp, cennet doğasını hayal edebileceğiz.

Bildiğiniz gibi, Auschwitz-Birkenau ölüm kamplarının kurtarıldığı 27 Ocak günü, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 2005 yılında alınan kararla, "Uluslararası Holokost Anma Günü" olarak belirlenmiş olup, bu anlamlı gün her sene tüm dünyada çeşitli tören ve etkinliklerle anılmaktadır. "Holokost'un bizlere anlatacağı birçok gerçek var" başlıklı yazı, "Yaşadığımız dönemin koşulları insanlığı yeniden toptan bir yıkıma iter mi?" sorusunu irdelemekte.

Sevgili okurlar, aralık ayı dergisinde yayınlanan "Bana Akdeniz'i çiz" başlıklı yazı nedeniyle Şalom Dergi dünyaca ünlü çizer Jean Plantu'nun övgüsünü kazandığı gibi, *Cartooning For Peace* kuruluşunun Paris'teki arşivine de girdi.

"Kudüs Güzeli" adı ile Türkçeye kazandırılan kitabın yazarı ile yaptığımız söyleşinin Dergi'de yayınlanmasının ardından *Sarit Yishai Levi* gönderdiği teşekkür mesajında şöyle demektedir: "Türkiye - İsrail dostluk ilişkilerinin yeniden kurulması umudunun yeşerdiği bugünlerde kitabımın Türkçe olarak yayınlanmış olması bizde heyecan yaratıyor." Sevgiyle kalın...

Nelly BAROKAS

nellybarokas@gmail.com

ÇİZGİ DIŞI

İRVİN MANDEL



ŞALOM Dergi

Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş. adına sahibi

Av. Yakup Barokas

Genel Yayın Yönetmeni

İvo Molinas

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

İşık Sivil Karakoç

Editör ve Yan Yayınlar Koordinatörü

Nelly Barokas

Reklam Planlama Koordinatörü

İsak Behar

Sayfa Tasarımı

Semra Öner

Bella Parlakşimşek

Kapak Tasarımı

Bella Parlakşimşek

Yazı Kurulu

Nelly Barokas, Gila Erbeş,

Tuna Saylağ,

Suzan Nana Tarabulus,

Aylin Yengin

İdari Koordinatör

Anet Pase

Yönetim Yeri

Atiye Sok. Polar Apt. 1/2/6
Teşvikiye - İstanbul

T: (0212) 231 92 82 - 240 41 44

F: (0212) 231 92 83

www.salomdergi.com

Basıldığı Yer

Gezegeen Basım Ltd.Şti
Yüz Yıl Mahallesi, Matbaacılar Sitesi, 2.

Cadde, No:202/A Bağcılar İstanbul

Tel: (0212) 325 7125

www.gezegeenbasim.com.tr

Yayın Türü

Yaygın - Süreli

Seçkin kitapçılarda
satılmaktadır.

**ŞALOM GAZETESİ'NİN EKİDİR
ABONELERE ÜCRETSİZDİR**

Ayın Söyleşileri



10 Damdaki Haberci
HENRIQUE CYMERMAN



40 Bir kartofilin serzenişi
SEYHUN BİNZET



30 Bilgiye ve bilime aşık
EMİN ÇAPA

içindekiler

6 KİM, NASIL, NEREDE? Jennifer Connelly yeteneğini bir kez daha kanıtladı

56 GEZİ NOTLARI Cascais'in harikalar Evi'nde müziğin ortak dili

59 AYIN BURCU Planlı, programlı Oğlak Burcu insanı

66 SEYAHAT TUTKUSU Doğanın mucizeleri Perito Moreno/ Glacier/ Iguazu

69 BİRİKİMLER Etgar Keret yaşam ve mizah

76 AKTÜEL Kar beyazının sessizliği

78 MODA Soğuklara karşı kalkanlarımız

84 SİNEMA Türk sinemasında bağımsızlık rüzgarları

36 GELENEK
İnsan ağaç gibidir



78



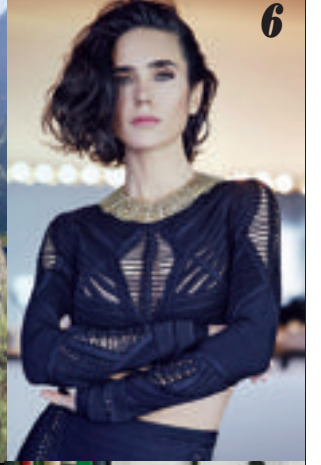
48 KÜLTÜR
Zamanın durduğu yer Maçahel



60 HOLOKOST
Holokost'un bizlere anlatacağı birçok gerçek var



70 STİL
Her aya bir stil



6



20 PORTRE Gerçek yüzü mü? Philip Roth

84



82 SANAT AJANDASI

Soğuk kış gecelerini sıcak tınılarla ısıtmak gerek

KİM, NEREDE, NASIL?

Nelly BAROKAS



MARK BURNETT MGM TV BAŞKANI

Hearst, Mark Burnett ve Roma Downey'in hisselerini satın alan MGM (Metro-Goldwyn-Mayer) Mark Burnett'i televizyon ve dijital grup başkanlığına getirdi. MGM Genel Müdürü Gary Barber, beş yıllık bir kontrat imzalayan Mark Burnett'in TV'nin en başarılı yapımcısı olduğunu söyledi. Önümüzdeki yıl MGM TV *The Voice* ve *Celebrity Apprentice*'i NBC; *Survivor* ve *The People's Choice Awards*'ı CBS; *Shark Tank* ve *500 Questions*'i ABC'de yayınlayacak.



SHELTER'DA OYUNCULUĞUNU BİR KEZ DAHA KANITLADI

Akademi ödülü sahibi Jennifer Connelly son filmi 'Shelter'de New York'ta yaşayan evsiz barksız, kirli ve umutsuz bir genç kıza canlandırıyor. Bu filmde de oyunculuk gücünü kanıtlayan Jennifer Connelly giyim sektöründe çalışan bir baba ile Polonya'dan göç etmiş Yahudi bir aileden gelen, antika satıcısı bir annenin kızıdır. 44 yaşındaki oyuncunun Paul Bettany ile çok başarılı bir evliliği var.



BECKHAM'LARIN KÖPEĞİ DE İNSTAGRAMDA

Instagramda 30 milyon takipçileri olan David, Victoria ve oğulları Brooklyn Beckham köpekleri Olive için de bir Instagram hesabı açtılar. Brooklyn'in İspanyol cocker köpeğine hesap açmasından henüz birkaç saat sonra Olive'in takipçileri 30 bine ulaştı. Brooklyn köpeği ile bir resmini kendi hesabında paylaşarak Olive'e hesap açtığını duyurdu. Anne Victoria da aynı fotoğrafı paylaştı.



AMERICA FERRERA NEDEN YAHUDİ OLMAK İSTEMİŞ?

Seth Meyers'in programı *Late Night*'a konuk olan 31 yaşındaki Hollywood oyuncusu America Ferrera küçükken Yahudi olmaya can attığını anlattı. 'Sisterhood of the Traveling Pants' dizisinin ünlü oyuncusu Ferrera, büyüdüğü Los Angeles'te her hoşlandığı gencin Yahudi olduğunu belirtti. O dönemde Yahudi gençlerin sadece kendi dinlerinden kızlarla evlendiğini ifade eden oyuncu, "Bu nedenle ben de Seçilmiş Halk'tan olmayı hatta bat-mitzva yapmayı arzu ettim" ifadesini kullandı.



MADRİD KAÇAMAĞI

Alec Baldwin ile eşi Hilaria bu kez çocuklarını yanlarına almaksızın romantik bir Madrid seyahatinde görüldüler. 57 yaşındaki Baldwin ile 31 yaşındaki Hilaria Madrid caddelerinde el ele dolaşarak lüks dükkanlarından alışveriş ettiler. Çiftin iki yaşındaki Carmen ve altı aylık Rafael adlı iki çocukları var. Alec Baldwin'in sürekli telefonla konuştuğu, yoga eğitmeni Hilaria'nın da doğum sonrasında formuna geri döndüğü gözden kaçmadı.



Ken Cheeseman ile
Jeremiah Kessel
'Ulysses on Bottles'
adlı oyunda

BOSTON, İSRAİL TİYATROSU İLE TANIŞIYOR

Guy Ben-Aharon, bu yıl İsrail piyeslerini Boston sahnelerine taşıyacak. İsrail'den Boston'a taşınan bir ailenin çocuğu olan Ben-Aharon, sahneye koyacağı oyun seçkilerini çağdaş oyunlardan yana yaptı. "ABD halkı İsrail'i on yıllardır Filistinlilerle çözümsüzlüklerinden kaynaklanan gündemlerle tanıyor. Benim niyetim bu ülkeyi korumak değil, oldukça düzeyli tiyatrosunu tanıtmak" diyen Ben-Aharon, A.B. Yehoshua, Gilad Evron ve Savyon Liebrecht'in eserlerini programa aldı.



BAR REFAELI'NİN SON POZLARI SES GETİRECEK

Bar Refaeli'nin son olarak çektiği fotoğrafların süper modelin bugüne dek en seksi görüldüğü çekimler olduğu belirtiliyor. Refaeli'nin Agent Provocateur adlı iç çamaşırı firması için poz verdiği çekimler Paris dışındaki bir çiftlikte efsanevi fotoğraf sanatçısı Sebastian Faena tarafından gerçekleştirildi. Çekimde hazır bulunanlar. Sportif bir bünyeye sahip olan Refaeli'nin havanın çok soğuk olmasına rağmen enerjisini koruduğunu belirttiler.



İŞTE JACKIE ROLÜNDE NATALIE

Natalie Portman tabii ki Jackie Kennedy'yi canlandıran ilk oyuncu değil. Ancak Jackie adlı biyografik filmde Portman'ın çok başarılı olacağı söyleniyor. Film çekimlerinden basına yansıyan ilk fotoğrafta 34 yaşındaki Oscar ödülü sahibi Natalie Portman, Kennedy çizgisine uygun kırmızı bir kostüm içinde görülüyor. Pablo Larrain'in yönetmenliğini yaptığı filmin 2017'de vizyona gireceği öngörülmekte.



POLONYA POLANSKI'YI ABD'YE İADE ETMEYECEK

Polonya mahkemesi son olarak 1977'de reşit olmayan bir genç kızı taciz etmekle suçlanan ünlü yönetmen Roman Polanski'yi ABD'ye iade etmeme kararı aldı. Beklendiği gibi Krakov'da savcı soruşturma yapılmasına gerek olmadığı kanısına vardı. Bu da 82 yaşındaki yönetmenin yasal olarak özgür sayıldığı anlamına geliyor. Fransa'da yaşamakta olan Dreyfus Olayı filmi çekmeye hazırlanan Polanski'nin Fransa ve Polonya vatandaşlığı bulunuyor. Fransa kendi vatandaşlarını iade etmeyen bir ülke.

40 YIL SONRA YENİDEN STAR WARS'TA

40 yıl önce Star Wars filminde oynayan Carrie Fisher, geçtiğimiz ay tüm dünyada vizyona giren Star Wars Episode VII: The Force Awakens'de General Leia rolünü canlandırdı. Yaşlanmaktan hiç hoşlanmadığını belirten Carrie Fisher, Hollywood'un ünlü çifti Debbie Reynolds ile Eddie Fisher'in kızı. Eddie Fisher Rusya'dan ABD'ye göç eden bir Yahudi ailesinin oğluydu.





KIZIL RACHEL

Rachel Weisz yeni filmdeki rolü için saçlarını kızıla boyattı. Çekimlerine başlanan filmde Rachel, ABD'li tarihçi Deborah Lipstadt'ı canlandırıyor. Bilindiği gibi Lipstadt, Holokost inkarcısı David Irving'e karşı yıllarca süren bir hukuki mücadele vermiş, bu mücadeleden de başarı ile çıkmıştı. Rachel Weisz'in 007 James Bond rolünün ünlü oyuncusu Daniel Craig ile mutlu bir evliliği var.



KOŞARKEN DE BİRLİKTELER

28 yaşındaki aktör Zac Efron ile kız arkadaşı Sami Miro, birlikte koşuya çıkıyorlar. Efron ile tanınmış bir model olan Sami Miro'ya sık sık Los Angeles sokaklarında koşarken rastlamak mümkün. Kasım ayında Japonya ve Vietnam seyahatine çıkan çift deneyimlerini instagramda paylaştı. Zac Efron'un moda uyararak bıyık ve sakal bıraktığı dikkat çekti.

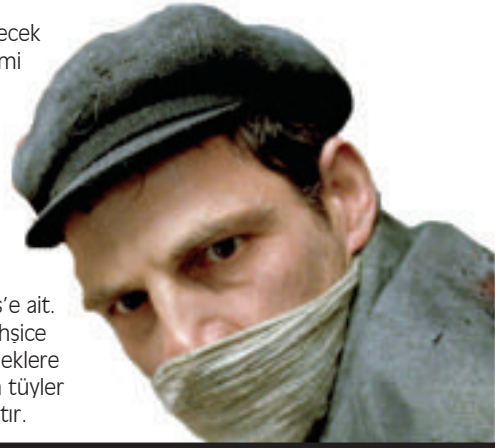


AİLECE GEZİNTİYE ÇIKTILAR

80 yaşındaki Woody Allen, 45 yaşındaki eşi Soon-Yi ve kızı Manzie ile New York sokaklarında gezinirken görüntülendi. Geçtiğimiz ay 80 yaşını dolduran ünlü yönetmenin eşi ve kızının kollarına tutunup yürürken dengesini korumakta güçlük çektiği dikkat çekti. 16 yaşındaki Manzie çiftin bebekken evlat edindikleri kızları. Woody Allen'in evlat edindiği diğer kızı Bechet de 17 yaşında.

'SON OF SAUL' AKADEMİ ÖDÜLÜNE ADAY

Ülkemizde 16 Şubat'ta vizyona girecek olan 'Son of Saul' adlı filmin Akademi Ödüllerine aday olduğu belirtildi. Auschwitz cehenneminde kendi çocuğunu gömmek zorunda kalan Yahudi bir Sonderkommando'nun yaşadıklarını konu ediniyor. Mayıs ayında Cannes Film Festivali'nde ilk gösterimi yapılan filmin yönetmenliği Macaristan doğumlu 38 yaşındaki Laszlo Nemes'e ait. Filmin kahramanı Saul çocuğun vahşice yakılmasını önlemek ve onu geleneklere uygun bir şekilde gömebilmek için tüyler ürperten bir maceraya atılacaktır.



ÜÇLÜ YENİDEN BİR ARADA

'The First Wives Club' (İlk Eşler Kulübü) dizisinde birlikte rol alan Goldie Hawn, Bette Midler ve Diane Keaton, Divanation adlı bir komedi için yeni-

den bir araya geldiler. Film, geçmişte bir müzik grubunun elemanları olan üçlünün 30 yıl sonra yeniden bir araya gelmelerini konu ediniyor.

STEIGENBERGER

HOTEL THE MASLAK

İSTANBUL



Bir Başka Düğün...

Steigenberger Hotel The Maslak İstanbul masal gibi nikâh seremonileri için Moon, hayalinizdeki düğünü gerçekleştirmeniz için ise sizlere farklı konseptlerdeki Galaxy, Mercury, Satürn, Venüs ve Valentin salonlarını sunuyor.

Bu özel gününüzün unutulmaz olması için Wedding Planners ofisimiz ile iletişime geçiniz.

Şennur Kiracı Özer - skiraci@steigenbergeristanbulmaslak.com
+ 90 212 335 99 99 / 3159

Nihal Avcı - navci@steigenbergeristanbulmaslak.com
+ 90 212 335 99 99 / 3629

www.steigenbergeristanbulmaslak.com/weddings



facebook.com/steigenbergeristanbulmaslak twitter.com/steigenberger_i instagram.com/steigenbergeristanbulmaslak

Steigenberger Hotel The Maslak İstanbul · Büyükdere Caddesi, Üçyol Mevkii No. 233, 34398 Maslak · İstanbul · Türkiye
Telefon: +90 212 335 9999 · Telefax +90 212 285 0952 · info@steigenbergeristanbulmaslak.com · www.steigenbergeristanbulmaslak.com



DAMDAKİ HABERCİ / GAZETE MUHABİRİ /
BARIŞ MELEĞİ

HENRIQUE CYMERMAN

Papa Francis'in "Barış Meleği" adını yakıştırdığı Henrique Cymerman, Arap dünyasının siyasi liderleri ile karşılıklı güvene dayanan ilişkiler kurmuş bir Ortadoğu uzmanı. Üniversite sıralarından arkadaşım, gazete ve televizyon muhabiri, yazar Henrique Cymerman ile yaşamını sürdüğü Neve Tsedek'de, ikimizin de çok sevdiği bir kafede, eskilere uzanan nostaljik bir söyleşimiz oldu.



İstanbul'u birkaç kez ziyaret eden Henrique Cymerman, analiz düzeyi meslektaşlarına nazaran benzersiz olarak nitelendirilen, dolayısıyla Ortadoğu ve Arap milletleri arasında eşsiz bir köprü görevi sağladığı vurgulanan, geleceğe etkisi olabilecek bir muhabir olarak değerlendiriliyor. Tel Aviv Üniversitesi mezunu, Sosyoloji ve Siyasal Bilimlerde MA sahibi Henrique Cymerman aynı üniversitede ve IDC Herzlia Üniversitesinde Diploması ve Strateji eğitimleri veriyor. Yazıları çeşitli ülkelerde beş lisanda

yayınlanıyor: İspanyolca, Portekizce, İngilizce, Fransızca ve İbranice. Haberlerinde İsrail, Ortadoğu ve bölgesel siyasi süreçlere odaklanan Cymerman Arap dünyasının önde gelen liderleriyle güven ilişkileri kurmuş bir medya yazarı. İspanya'nın Antenne 3 televizyonunda, La Vanguardia gazetesinde çalışmış bir muhabir. 2009 yılında Gazetecilik Godo Ödülüne layık görüldü. Sayısız ünlü kişilerle yapmış olduğu söyleşileri arasında dönemin İsrail Başbakanı Yitshak Rabin de var. Katliamından bir gece önce Yitshak Rabin ile son canlı görüşmeyi gerçekleştiren kişi Cymerman oldu.

"Shimon Peres'in dediği gibi; iyimserler de, kötümserler de birgün ölürlər; tek fark iyimserler hayatı daha iyi yaşarlar..."

Cymerman'ın Shimon Peres, Yaser Arafat, Ahmed Yasin, Ömer Bin Ladin, Mahmud Abbas gibi bölgenin önemli şahsiyetleri ile görüşmelerini kayda aldığı 'Voices from the Center of the World' (Dünyanın Merkezi'nden Sesler) adlı kitabı altı dile çevrilip dünyanın farklı ülkelerinde ses getirdi. Papa'ya yakın bir kişi olarak tanınan Cymerman ayrıca Yahudi - Hıristiyan ilişkilerinde önemli bir rol oynadı. Papa Francis, 2013'ün Haziran ayında Vatikan'da 'Ortadoğu Barışı İçin Dua' etkinliğini gerçekleştiren Cymerman'a "Barış Meleği" adını verdi.

Cymerman, Papanın geçtiğimiz yılın mayıs ayında gerçekleşen Kudüs ziyaretinin perde arkasını anlatan, "Roma'dan Kudüs'e" adlı bir kitap yazdı. Gazeteci/yazar Cymerman Portekiz Cumhurbaşkanı tarafından ülkenin en yüksek unvanı sayılan 'Commendador of the Order', İspanya Kralı tarafından da 'Commandador of the King of Spain' unvanına layık görüldü, düzenlenen bir törenle bu unvanlar kendisine takdim edildi.

1976'da Tel Aviv Üniversitesi sıralarından günümüze geçen süreci göz önüne alırsak "nereden nereye geldik" sorusunu sorabiliriz. O dönemin öğrencisi Henrique Cymerman, Siyasal Bilimler ve Sosyoloji bölümünü seçtiğinde birgün bu eğitimi mesleğe dönüştürmeyi planlıyor muydu?

Siyaset çocukluğumdan beri beni heyecanlandıran bir konuydu. Ailemin de seçimlerimde etkisi büyüktür. Farklı kültürlerle yetişmiş bir aileden geliyorum. Babam Meir Polonya asıllı bir Aşkenaz Yahudi'si, annem Cotta ise İspanya'nın Kuzey Afrika'daki toprağı olan Melilla'dan gelen bir ailenin kızı. Anne tarafının bende tesiri çok büyüktür, Sefarad köklerimiz ve Sefarad tarafım ağır basar. Annemin ailesi Sefarad Yahudi tarihinde



Papa Francis ile



Ahmet Tibi ile Ramallah'ta



Suudi Arabistan generali Enver el Ashki ve Cymerman



Bir Hamas lideri ile



Cymerman, Binyamin Netanyahu ile



Erbil'de



3 Kasım 1995 günü öldürülmesinden 24 saat önce Yitshak Rabin, Jean Mark Zilbering, David Cohen, Cymerman ile birlikte, Tel Aviv'de



Mahmud Abbas ile



Geçen ay yaşamını yitiren İsrail'in ilk Sefarad Devlet Başkanı Itshak Navon

"Dümene hâkim olanların gücünün farkına vardım. Dünyaya tesir edecek insanlar arasında olmak istediğime karar verdim."

çok tanınan bir aileydi. Atalarımın Asher Arosh doğduğu Almanya'dan Barselona'ya gelmiş ve şehrin Rav görevini üstlenmiş bir bilge kişiydi. Aile geçmişimi dayım sayesinde çok iyi öğrendim zira dayım Carlos Ben Harosh, İspanya Yahudi tarihi hakkında derin çalışmalar yapan bir araştırmacıdır.

Ben Portekiz'de, Porto'da dünyaya geldim, her yaz ailemle Mellila'ya gider üç ayı birlikte geçirirdik. Pazarda Aşkenaz kökenli babamla naneli çay içerken, insanların farklı kültürlerine rağmen birbirlerini sayıp kabul etmesi gerektiğini söyler, "Dünyada ne olursa olsun, yörenin farklı dinlere mensup insanları birlikte çalışıp, birlikte ne güzel yaşıyorlar" derdi babam. Bu düşünce tarzını tabii olarak bana da aşıladı. Ben böyle bir kültürle yetiştim. Gelelim soruna:

Bar Mitzva törenine beni hazırlayıp eğitecek Rabbi ile buluşmaya Lizbon'a gitmiştik. Aynı gün İsrail konsolosluğunda ülkenin kuruluş yıldönümünü kutlamak için bir parti veriliyordu ve Rabbi bizi de bu partiye davet etti. Davette konsolosun konuşmasını dinledik. Konsolos beni çok etkiledi, ona hayran olmuştum... Hayatımda ilk kez bir İsraili ile tanışıyordum ve o güne kadar onlar hakkında hiçbir bilgim yoktu. Başlangıç noktam "o an" diyebilirim. O gün katıldığım parti ve konsolosun konuşması, hayatımın dönüm noktası oldu, siyasete ilgim o anda oluştu.

O anı daha etkili kılacak bir rastlantı ise hayranlık duyduğum konsolos ve o sıralar henüz otuzlarında olan eşinin sekiz aylık bebekleri Yael'in bir gün eşim olacağını kimsenin tahmin edemeyeceği bir karşılaşma olmasıdır. On altı yaşında yaz tatili için bir kütüphaneye gitmeye karar verdim. Liseyi bitirmek üzere Portekiz'e döneceğime, aileme mektup yazıp burada kal-



Cymerman annesi ile

maya karar verdiğimi bildirdim. Yatılı bir okula yazıldım ve pek çok zorluğa rağmen 1975'te liseden mezun oldum. Ağabeyim beni ziyarete gelip, yaşadığım zor koşulları gördüğünde, ailemin üzülmemesi için, onları çok iyi olduğuma inandırması gerektiğine ağabeyimi ikna ettim. "Yoksa kardeşin yok" dedim, başka çarem yoktu. Mezuniyetim arifesinde aniden babamı kaybettik. Ailem ve bilhassa annemle olmak onu yalnız bırakmamak için onun yanına, Portekiz'e döndüm. Sevgili annem kendini toparladıktan sonra bana şunları söyledi; "Okumaya devam etmek ve oralara geri dönmek istediğini biliyorum, kalbinin dilediği yola, hayallerine git ve beni merak etme." Böylece ilk kez benimle karşılaştığımız ve sınıflarda aynı sıraları paylaştığımız Tel Aviv Üniversitesine yazıldım.

Ne kadar anlayışlı bir tavır olmuş annenin... Her şeye rağmen yapayalnız tekrar İsrail'e dönme cesaretini nasıl buldun?

Ailem beni iyi yetiştirdi; yüreklendirildim, seçimlerimde her zaman ilgi ve destek gördüm. Ailem her zaman beni dinlemeye hazır, fikirlerimi onlarla paylaştım.

Çok genç yaşlarda hayatınla ilgili önemli kararlar almak nasıl bir his?

Portekiz'de yönetim, diktatörlük rejimiydi. 1974 yılında ülkede ihtilal yaşandı ve demokrasiyi kurmayı başardılar. Bu darbe beni çok etkiledi, dünya liderlerinin insanların geleceğindeki etkisini idrak etmeme sebep oldu. Dümene hâkim olanların gücünün farkına vardım. Dünyaya tesir edecek insanlar arasında olmak istediğime karar verdim.

Dünya üzerindeki vazifeni keşfetti diyebilir miyiz?

Bütün yaşamım boyunca bir çeşit "görevli" olduğum inancını taşıdım. Kendimi bu amaca adayacağıma inandım, böylece hem eğitimimi hem de mesleğimi bu amaca göre yönlendirdim.

Gazeteci, televizyon muhabiri, eğitimci, aynı zamanda bir yazarısın...

27 yaşlarındaydım, üniversiteden mezun olduktan sonra ilk mesleğim Kudüs Üniversitesindeki öğrencilere liderlikle ilgili eğitimleri yönetmekti. Yeni ve geleceği olan bir projeydi yedi yıl boyunca çok başarılı sonuçlar al-



"Siyaset çocukluğumdan beri beni heyecanlandıran bir konuydu. Ailemin de seçimlerimde etkisi büyüktür. Farklı kültürlerle yetişmiş bir aileden geliyorum. Babam Meir Polonya asıllı bir Aşkenaz Yahudi'si, annem Cotta ise İspanya'nın Kuzey Afrika'daki toprağı olan Melilla'dan gelen bir ailenin kızı."

dık. Daha sonra ikinci mesleğim olan gazeteciliğe başladım. 1991'de İspanya'da yeni bir televizyon kanalı kuruluyordu, İspanyollardan ve Portekizlilerden teklif aldım, TV haber yayıncısı olarak göreve başladım. Sürekli damlardan yayın yapardık, bu yüzden de bize hep "Damdaki Haberciler" diye takılırlardı. 1997'de New York'ta gazetecilik çalışmalarımın dolaylı ödül aldım. 2012'de gazeteci Daniel Pearl adına düzenlenen (ADL) Anti-Defamation

League ödülüne layık görüldüm. Gazeteciliği yardım girişimleri ve barışçıl çözümler için bir araç olarak görüyorum, dünyanın çeşitli gazetelerinde beş dilde yazılarım yayımlanıyor. Üçüncü mesleğime şimdilerde başlıyorum: köprü görevini üstlenmek dünya liderleriyle olan diyaloglarda aracı olmak istiyorum.

Barış Elçisi Henrique Cymerman olmak mı amacın?

Bugünkü pozisyonum bana çeşitli olanaklar sunuyor, birçok lider, kuruluş ve kişilerle köprü ve koalisyonlar kurabilecek bir konumdayım. Bu durumu avantaja çevirdim, tanıdığım kişiler ve kurduğum ilişkiler sayesinde Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi, Kuzey Irak, Suudi Arabistan'da bulundum, Yasser Arafat, Kral Hüseyin gibi liderle TV söyleşilerim oldu, Papa Francis'in Kudüs ziyaretini organize ettim.

Papa'nın Kudüs ziyareti anılarını bizimle paylaşır mısın?

2013 yılının Haziran ayında Papa Francis Kolombiya'nın Santa Marta kentinde Channel 2'ye bir söyleşi verdi. Karşısında ülkenin tüm gazetecileri vardı, Papa "Ortadoğu barışına, özellikle Filistin / İsrail arasında çık-



Cymerman konuştuğumuz kafede Şalom Dergi'leri inceliyor



Henrique Cymerman ve Elda Sasun

maza giren barış görüşmelerine nasıl katkı olur?" şeklinde bir soru atmıştı ortaya. Gazeteciler arasında ben de yer alıyordum, ona Kudüs ziyaretinin barışa katkısı olacağını anlattım. Papa neden olmasın deyince, dua törenini de içerecek ziyaretini düzenlemek üzere yola çıktım. Liderlerle görüşüm, böylece Papa Francis'in ziyareti büyük bir coşkuyla gerçekleşti. Şu sıralar birçok olay yaşanıyor, nerede daha faydalı olacağım hakkında henüz bir cevabım yok; belki gazeteci, belki de politikacı olarak yön alacağım. Zaman her şeyi gösterecek aynen kitap yazarken olduğu gibi olaylar yazdıkça gelişir, şekil alır, yaşayıp göreceğiz.

İleride birgün kendini Dışişleri Bakanı olarak görmek ister miydin?

Amacım tesir etmek... Alçak gönüllülikle söyleyebilirim ki resmen olmasa da bu görevi zaten yapıyorum, ileride birgün bu görevde resmen bulunmayı isterim. Sürekli korku aşlamakla lider olunmaz, gelecek için ümit olmalı bunu unutmamak lazım. Olumsuzluklara hazır olmak diğer yandan da barış ve umut dolu bir gelecek fikrinden vazgeçmemek gerekir.

Barış ve ümitten bahsetmişken yeni yeni dede oldun, bu nasıl bir his?

Şimdi dört nesil bir aradayız. Buraya bir başıma geldim aile kurdum fakat

ebeveynim yanımda olamadı. Seneler sonra nihayet hep birlikteyiz, annem de bize katıldı. Torunumun o ufak varlığın üzerimde adeta sihirli bir etkisi var. Bakışlarından beni tanıyıp alışmaya başlamasını görmek bambaşka bir mutluluk.

Cymerman: "Röportaj sonrası Yitshak Rabin'e şu soruyu yöneltmiştim; 'Bir gün nasıl hatırlanmak isterdiniz?' Maalesef sorumu cevapsız bıraktı, sanki hiçbir isteği yoktu."

1995'in 3 Kasım günü, öldürülmesinden tam bir gün önce Rabin ile bir röportaj yapmışsın...

Unutulmayacak bir andı, kim bilebilirdi ki böyle olacağını. Hepimiz cumartesi düzlenecek Yitshak Rabin'in barış çağrı etkinliğinin hazırlığındaydık. Hazırlıklar tamamlanmış, kalabalık barışsever bir kitle ve sanatçıların katılımı bekleniyordu. Röportaj sonrası ona şu soruyu yöneltmiştim; "Bir gün nasıl hatırlanmak isterdiniz?" Maalesef sorumu cevapsız bıraktı, sanki hiçbir isteği yoktu.

Bu kadar alçak gönüllü bir liderin cevabı da kendisi gibi sessiz olmuş... Henrique Cymerman adı bir süredir Henrique Cymerman Benarroch olarak değişime uğramış.

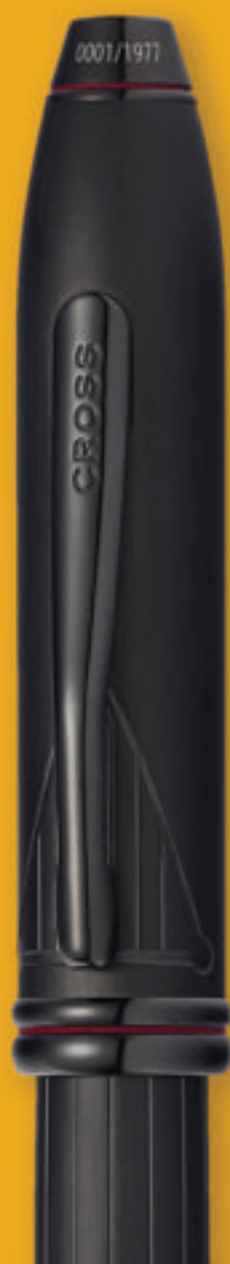
Ailede her iki soyadı kullanılırdı, İsrail'de sadece babamın soyadını kullandım. Annem bu olaya biraz içerledi. Kendi kendime annem 90 yaşına gelince ona hediyem olarak onun soyadını da ekleyeceğime söz verdim. Doğum gününden bir gün önce eşim Yael yeni kartvizitlerimi getirdi ve anneme gittik. Annem de ben de çok duygulanmıştık, gözlerimin içine bakıp bana şöyle dedi; "Hayatımda aldığım en güzel hediye bu oldu." Aslında bu vesileyle kimliğimle de barıştım. Aşkenaz görünmeme rağmen Fas kökenlerimi bilmeyenlerde oldukça şaşkınlık yarattı. İlk eşimin ailesi de bildiğin gibi Türkiye kökenli; böylece çocuklarım da hem Sefarad, hem Aşkenaz, hem İspanyol, hem Alman, hem Portekizli, hem de Türk. Henrique ile sohbetimizde aradan yıllar geçmesine rağmen tek değişmeyen her zamanki coşkusuydu. Söleşimizin sonunda bana gençlik yıllarımızdaki iyimserliğimizi yeniden aşlamayı başardı. Kafeden ayrılırken içimden şu şarkıyı mırıldandım: "Bütün dünya buna inansa, insanlar el ele tutuşsa, birlik olsa uzansak sonsuza..." ■



**STAR
WARS.**

THE TOWNSEND®

DARTH VADER LIMITED EDITION PEN
ONLY 1977 PER ICONIC CHARACTER



**MAKE YOUR
MARK**

1846

USA



CROSS.



Disney

starwars.com
© & ™ Lucasfilm Ltd.

www.Scribss.com.tr
Türkiye Genel Distribütörü



LE CORDON BLEU®
İSTANBUL

Kariyerinize yeni bir başlangıç

Le Cordon Bleu Türkiye Direktörü
Defne Ertan Tüysüzoğlu'na
Le Cordon Bleu tesislerinde misafir
olduk ve gastronomi dünyasının büyüğü
kapılarını okurlarımız için açtık!

Le Cordon Bleu tarihinden bahseder misiniz?

"Le Cordon Bleu" (mavi kurdele) isminin mutfak sanatları ile ilişkilendirilmesi ilk olarak 16. yüzyılda ortaya çıkmıştır. Fransa Kralı III. Henri tarafından kurulmuş ve zaferlerini şatafatlı ziyafetlerle kutlayan Saint-Esprit Şövalyeleri'nin sembolünde bulunan mavi kurdele nedeniyle 16. yüzyıldan itibaren mutfaktaki mükemmeliyetin simgesi olmuştur. 1895'te "La Cuisiniere Cordon Bleu" dergisinin yayıncısı, gazeteci Marte Distel tarafından mutfak sanatları okulu olarak Paris'te kurulmuştur. 1950'li yıllarda Paris'te yaşayan Julia Child'in bu okulda eğitimini tamamlayıp ünlü bir aşçı ve yemek yazarı olması da tanınırlığını artırmıştır. Julia Child'in hayatı 2009 yılında vizyona giren Meryl Streep'in başrolünde oynadığı "Julie & Julia" adlı bir filme de konu olmuştur. Günümüzde, 20 ülkede, 40'ı aşkın uluslararası okulda eğitim vermektedir.

Le Cordon Bleu'nün farkı nedir? Türkiye'ye ne sağlayacak?

Her şeyden önce Le Cordon Bleu, 120 yıldır Mutfak Sanatları geleneklerini yaşatan ve değişik ülkelerde, güçlü ağı ile, gastronomi alanında yapılan gelişmeleri takip eden ve bu gelişmelere katkıda bulunan bir kurumdur. Le Cordon Bleu'de ders veren "Master Şef"ler, sektörde en az 15-20 yıl deneyim edinmiş ve ödüllü ya da yıldızlı hotel ve restoranlarda çalışmış olmak zorundadırlar. Ayrıca bu şefler Le Cordon Bleu'de eğitim verebilmek için önce zorlu Şef testlerine tabi tutulurlar. Bu titiz eğitim kadrosunun Dünya genelinde edinmiş olduğu tecrübe ve donanımı ile Le Cordon Bleu yalnız üstün mutfak tekniklerini vermekle kalmaz, öğrencilerinin aynı zamanda gastronomi kültürünün ve "savoir-vivre" nosyonunun gelişmesini de destekler. Derslerimiz Master Şef Eric Germangues, Master Şef Christophe Bidauld, Master Şef Franck G. Bruwier,

Eğitmen Şef Arnaud Declercq, Eğitimci Şef Ammar Khliel tarafından verilmektedir. Bununla birlikte Le Cordon Bleu Paris ve Londra'dan da dönemsel olarak misafir şefleri ağırlıyoruz.



Defne Ertan Tüysüzoğlu



MUTFAK PROGRAMI

Günde 6 saat, haftada 3 gün ve toplam 180 saat olan Temel, Orta, Üstün Seviye Mutfak disiplinlerini tamamlayan öğrencilere "Diplôme de Cuisine" verilir. Uygulama seansları, gösterimler ve kuram derslerinden oluşan bu kapsamlı programda öğrencilerimiz lüks yemekler hazırlamak için gerekli becerilerde ustalık kazanırken, dünyanın en iyi mutfaklarında ve Michelin yıldızlı restoranlarında üst düzey görevlerde çalışmış ve klasik bir eğitim almış olan "Master Şef"lerimizin engin bilgilerinden yararlanırlar.

PASTACILIK PROGRAMI

Günde 6 saat, haftada 2 gün ve toplamda 120 saat olan Temel, Orta ve Üstün Seviye Pastacılık disiplinlerini tamamlayan öğrencilere « Diplôme de Pâtisserie » verilir. Bu aşamada öğrencilerimiz, dünyanın en iyi restoranlarında ve pastanelerinde sunulan klasik ve modern tatlıları yaratmak için kullanılan kabul görmüş teknikleri öğrenip, yaratıcılık becerilerini geliştirerek, pastacılık sanatında uzmanlaşmak için gerekli bilgileri edinirler.

GRAND DIPLÔME

"Diplôme de Cuisine» ve «Diplôme de Pâtisserie" sertifikalarını alan, yani her iki disiplini de başarıyla tamamlamış öğrencilerimiz, gastronomi dünyasında çokça saygı gören "Grand Diplôme" almaya hak kazanırlar.

Öğrenciler İngilizce ve Fransızca terminolojiye hâkim olurlar. Öğrencilerimiz kendi reçetelerini yazabilecek kadar malzemeye ve tekniklere hâkim olarak mezun olurlar. Her disiplini bitirdiklerinde aldıkları, dünyaca kabul gören Le Cordon Bleu sertifikaları da, bu yetkinliklerinin garantisi niteliğindedir.

Le Cordon Bleu eğitime kimler katılabilir?

Kariyerini değiştirmek isteyen, sektörde olup hem teknik yetkinliklerini geliştirmek hem de uluslararası kabul gören bir sertifika almak isteyen ya da gastronomi merakını derinleştirmek isteyen, 18 yaşını aşmış herkes eğitimlerimize katılabilir. Kısacası gastronomi dünyasına gönül veren herkes eğitimlerimize katılabilir. Sektörde bulunan pek çok saygın otel ve restoran grupları geleceğin Executive Chef'lerini yetiştirmek için programımıza personelini göndermektedir.

Son olarak bir sonraki sertifika dönemi ne zaman başlıyor ve Le Cordon Bleu İstanbul'da eğitim almak isteyenler size nasıl ulaşabilir?

Önümüzdeki Uzun Dönem Mutfak ve Pastacılık Sertifika Programlarımız 8 Şubat'ta başlıyor.

Bilgi almak isteyenler bize web sitemizden (lecordobleu.ozyegin.edu.tr)

veya 444 4 698 numaralı telefondan ulaşabilirler.

Bununla birlikte Facebook ve Instagram sayfalarımızı takip ederek güncel etkinliklerimizden haberdar olabilirler. En yakın tarih olarak, 13 Ocak'ta gerçekleşecek Open House Gastro-Show'umuza, mutfaklarımızı görmek, okulumuzu tanımak ve Master Şeflerimizin yapacağı mutfak ve pastacılık alanındaki sunumlarını izlemek isteyen herkes katılabilir.

Pastacılık Departman Master – Eğitimci Şefi Christophe Bidault:



Le Cordon Bleu, başarısı kanıtlanmış eğitim standartlarından, malzeme kalitesinden asla ödün vermez. Bu anlamda istediğimiz standartlarda malzeme sağlamakta oldukça zorluk çektik. Türkiye'deki bir çok ürün beynelminel standartlarda olmadığı için, örneğin T45 standardında un bulmak için haftalarca uğraştık. Fakat bir çok kurumsal tedarikçi firma bize istediğimiz standartlarda ürün sağlamak için teknikleri ile çalışma teklifini yaptı. Bu bence Le Cordon Bleu'nün Türkiye gastronomisine kazandıracığı, aslında hiç öngörmediğimiz başka bir artı olacak. Kaliteli ürünleri doğru tekniklerle kullanan öğrencilerimiz sektörde çalışmaya başladığında da aynı kaliteyi talep edecek ve bilinçli tedarikçilerle ürün kalitesini ve standardizasyonunu da sağlamış olacağız. Bu bağlamda Le Cordon Bleu mezunlarının sektörde fark yaratacağını düşünüyoruz.

PHILIP ROTH

GERÇEK YÜZÜ MÜ?

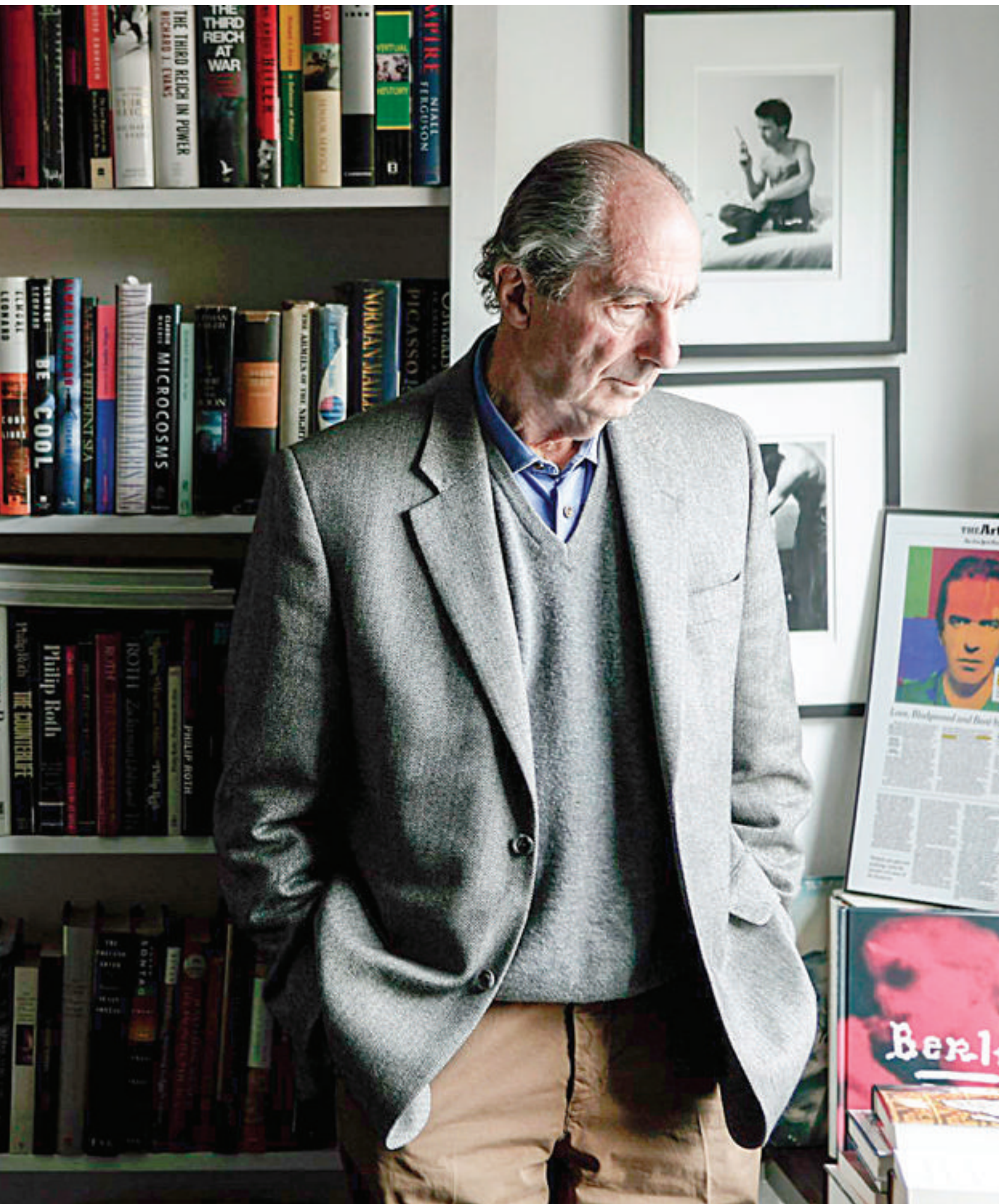
“Doğrusunu isterseniz, işim bitti,
yazacak şeyim kalmadı artık.”

Philip Roth, Bir Fransız Dergisi ile yaptığı söyleşiden, 2012

Uluslararası Kitap Ödülü, Pulitzer Ödülü, Man Booker Prize, Man Booker International Prize, kısaca defalarca aday gösterildiği Nobel Edebiyat Ödülü dışında hemen her ödüle, hem de bazılarında bir defadan çok layık görülen ve Amerika'nın yaşayan en büyük yazarı kabul edilen Philip Roth, elli yıldan fazla emek verdiği yazın hayatına 82 yaşında veda etti. Otuzdan fazla romandan sonra, 2012'de roman yazmayı bıraktığını resmen ilan ederek -ki pek az yazar bunu yapmıştır- edebiyattan emekli oldu. Philip Roth sevdalıları, “yazık oldu, o kazandı, biz okurlar kaybettik” dedi, kimi çevreler, “yetti artık, zamanı gelmiş-

ti,” dedi, bazıları da bu yılın Nobel Edebiyat Ödülünün kendisine verilmesi gerektiğini savundu. Yazmayı bırakma kararını aslında 1944'te Newark'ta patlak veren çocuk felcini konu edinen *Nemesis* romanını bitirdikten sonra, 2010'da aldığını söylüyor. “O zamanlar bu konu hakkında konuşmadım, çünkü doğru kararı alıp almadığımdan emin olmak istiyordum. Kendi kendime, ‘Biraz bekle, yazmayı bıraktığını açıklayıp sonra tükürdüğünü yalama,’ dedim. Ben Frank Sinatra değilim. O yüzden sırf emin olmak için, kimseye bir şey söylemedim.” Artık kitap yok. Kendine isyan yok. Her şeyi ben bilirim bitti. Kendi ile dalga geçip kaha-kahayla gülmek yok. Çaresizlik yok. O sınırsız arzu yok. Azalan arzu yok. Yahudiler yok. Amerika yok. Mastürbasyon yok. Cinsellik yok.







Yahudi olduğu ve hemen her romanında Yahudilikle ilgili sorunlara değindiği halde Amerikalı Yahudi yazar tanımlamasını kabul etmeyen Roth, "Ben Amerika'da doğdum, Amerika'da yetiştim, kitaplarımı İbranice veya Yidiş dilinde yazmıyorum ki, İngilizce yazıyorum. Dolayısıyla Amerikalı bir yazarım," diyor.

Bu noktada benim son derece hoşuma giden sohbetlerinden bir alıntı yapayım:

"Amerikalı Yahudi yazar hem yanlış hem duygusal bir tanımlamadır ve asıl noktayı kaçıyorsunuz," diyor Philip Roth. "Romancının tutkusu dildir: bir sonra gelecek en doğru kelimeyi bulmak. Benim de, tıpkı Cheever, DeLillo, Erdrich, Oates, Styron ve Updike gibi bir sonraki doğru kelime Amerikan İngilizcesi bir kelimedir. Amerikan İngilizcesinde akarım veya akamam. İbranice veya Yidiş dilinde yazıyor olsaydım dahi, Yahudi bir yazar değil, İbranice dilinde veya Yidiş dilinde bir yazar olurum. Amerikan cumhuriyetinin 238 yıllık bir geçmişi var. Benim ailem 120 yıldır burada, yani Amerika'nın varlığının yarısından fazlası. Başkan Grover Cleveland zamanında gelmişler. Mark Twain hayattaydı. Büyük şairimiz Walt Whitman öleli henüz iki yıl olmuştu. Henry Adams hayattaydı. Sarah Orne Jewett yaşıyordu, hem de hepsi hayatlarının baharındaydı. Babe Ruth daha doğmamıştı bile. Eğer Amerikalı yazar olmaya hak kazanmamışsam, bırakın da en azından ben o hayal ile yaşayayım."

FARZ EDELİM? YA ÖYLE OLMASAYDI?

"Yazdıklarımda benim yaşamımı gören okur kurmacanın gücüne gözlerini kapamış demektir; gözleri ironiye ve insan hayatının binlerce çeşit gözlemine kapalıdır."

Philip Roth

"Facts: The Autobiography of a Novelist" (Gerçekler: Bir Romancının Otobiyografisi) ve "Patrimony: A True Story" (Baba Mirası: Gerçek Bir Öykü) adlı anı kitaplarını ve birkaç romanını okuduktan sonra insanın kafasında bin bir Philip Roth portresi canlanıyor. Öyle ki, eğer olmuşsa, olayların hangisinin gerçek, hangisinin kurmaca olduğuna karar veremez, "Acaba bu olay gerçekten Roth'un başından mı geçti, yoksa roma-



nunda yarattığı bir sahne mi?" diye sorarsınız kendinize. Veya Nathan Zuckerman, Alexander Portnoy, David Kepesh, yahut Mickey Sabbath'ın hangisi Philip Roth'un kendisi acaba diye merak edersiniz. Hepsi mi? Hiç biri mi? Bir kaç mı? Hangi yönü? Ne kadarı?

Romanlarının incelemesini yapan ve yazarla birlikte "Philip Roth Unmasked" (Philip Roth: Gerçek Yüzü) adlı kitabı hazırlayan Claudia Roth Pierpont'a, Roth roman-

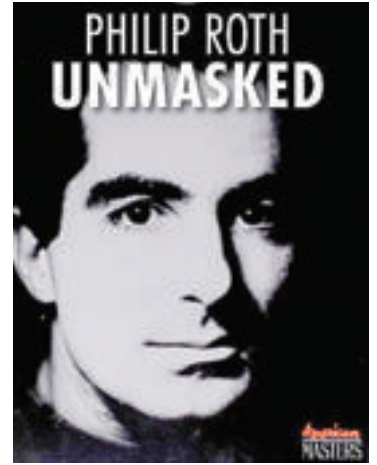


Philip Roth ve romanlarını inceleyen Claudia Roth Pierpont: Hayır, akraba değiller!

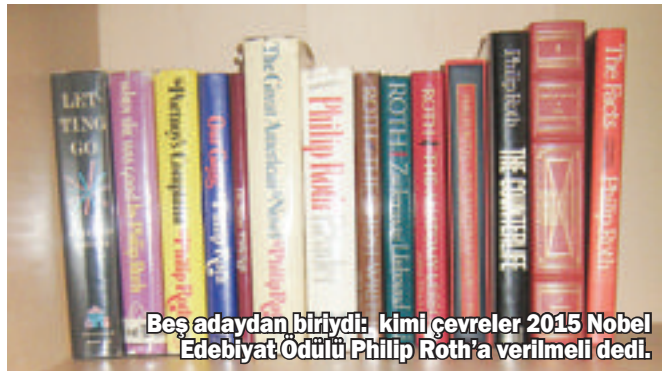
larının çoğuna gerçeğe değil, gerçeği tersyüz ederek, "ya olaylar başka türlü gelişseydi ne olurdu?" sorusuyla başladığını söyler.

"Farzedelim, ya öyle değil de böyle olsaydı?" gibi basit bir soru üzerinde kafa yormuşumdur," der.

Bu birkaç sözcük Roth'un hayal gücünü tetikler ve son yüz yılın yaşayan en büyük Amerikan romancısı kabul edilen yazarın yüzlerce sayfalık bir roman üretmesiyle sonuçlanacak büyük bir edebi patlama yaratır.



Ya Anne Frank ölmeseydi (Hayalet Yazar)? Ya Roth'un edebi ikizi hayranı olduğu Kafka gibi bir böceğe değil de, devasa bir memeye dönüşseydi (Meme)? Ya 1930'ların Amerikan faşizmi tutunsaydı (Amerika'ya Karşı Komplo)? Ya başka bir Philip Roth daha olsaydı (Shylock Operasyonu)?



YAZMAK YARATMAKTIR, YARATMAK YAZMAK...

"Philip Roth ile on gün, 12 saat süren söyleşiler: böyle bir fırsat hayatında ancak bir kere eline geçebilir insanın. Çok parlaktı, komikti, heyecan vericiydi, açıktı, netti, kolay anlaşılıyordu ve hayret vericiydi."

'Philip Roth: Unmasked' belgeseli yönetmenlerinden Livia Manera



PBS televizyon kanalının Amerikan kültürüne büyük katkıları olmuş karakterlerin kapsamlı film biyografilerini üretmeye adanmış prestijli şov programı American Masters (Amerikalı Ustalar), Philip Roth'un sekseninci yaş günü şerefine 2013'ün 13-19 Mart haftasında New York Film Forum tiyatrosunda dünya prömiyerini yapan ve sonra 29 Mart tarihinde Amerikan televizyon kanallarında ülke çapında izleyici ile buluşan 90 dakikalık bir film hazırladı. Artık toplumdan uzak yaşayan, münzevi ve sıkılgan yazar, pek az söyleşi yapmasına rağmen, "American Masters Philip Roth: Unmasked" (Amerikalı Ustalar Philip Roth: Gerçek Yüzü) adlı bu belgesel için hayatında ilk kez on gün boyunca bir yönetmenin kendisini hem Connecticut'un kırsal bölgesindeki çiftlik evinde, hem de New York'taki dairesinde filme çekmesine izin verdi, bir gazeteciyle hayatı ve eserleri ile ilgili hiç olmadığı kadar içten sohbetler etti.

Filmde Roth, New Jersey'in Newark kasabasında geçen



edebiyattan uzak çocukluğu, ebeveynleri, psikanaliz seansları, Nathan Zuckerman, David Kepesh, Alexander Portnoy ve Mickey Sabbath gibi unutulmaz karakterlerinin, veya *I married a Communist* (Bir Komünistle Evlendim) ve *The Plot Against America* (Amerika'ya Karşı Komplo) gibi tarihi romanlarının gerisindeki ilham kaynaklarını büyük bir açık yüreklilikle anlatmaktan çekinmedi. Arka perdede yazarın şahsi arşivinden fotoğraflarla o günlerin yaşamı canlandırıldı, aralarında son romanı *Nemesis*'e ilham kaynağı ve söylentilere bakılırsa sevgilisi olmuş ünlü film yıldızı Mia Farrow ile New York Times dergisinin edebiyat eleştirmeni Claudia Roth Pierpont gibi birçok ünlünün de bulunduğu yakın dostları ile uzun söyleşiler de vardı.

VE GELELİM PHILIP ROTH'UN HAYATINA...

"Yazı hayattan daha geniş, daha derin ve daha karanlık olmalıdır."

Philip Roth

Herman Roth ve Bess (Finkel) Roth'un küçük oğlu Philip Milton Roth 10 Mart 1933'te ağabeyi Sandy ile büyüyeceği, romanlarının arka planı ve ilham kaynağı olarak daima var olacak New Jersey'in genellikle Yahudilerin yaşadığı Newark kasabasında, sevimli bir evde dünyaya geldi. Newark, onun duygusal damarı olarak kalacaktır. Etnik kimliğinin ve hayatı boyunca sorgulayıp duracağı Amerika'nın durumunun gözler önüne serildiği merkezdir Newark. Roth, ona yerelden başlaması gerektiğini söyleyen kişinin, arkadaşı Saul Bellow olduğunu söylüyor. Bellow da Chicago'yu aynı şekilde kullanmıştı. "Kitaplarımda, yaşanan anın hayata tekrar kazandırılması, hatırlanması için Amerika'yı aslında kendime anlattığımı düşünüyorum. Eski gazetelere bakıyorum ve bundan büyük bir zevk alıyorum," diyor Roth izlediğim bir söyleşisinde. Sonra da gülerken "Tabii," diye ekliyor, "zevk aldığım bir şeyler de olmalı, değil mi?" Newark, 1959 yılında National Book Award (Ulusal Kitap Ödülü) ile taçlandırılacak olan ve henüz 26 yaşındayken yazdığı *Goodbye, Columbus* (Elveda, Columbus) romanının genç ve fakir Yahudi kahramanı Neil Klugman'ın yaşadığı yerdir örneğin. Klugman, yine New Jersey'in zengin muhitinde yaşayan varlıklı Yahudi



Newark kasabası, Philip Roth'un doğduğu ve büyüdüğü ev: Bu caddeye daha sonra törenle Philip Roth Bulvarı adı verildi.



genç kız, 'Jewish American Princess' (Yahudi Amerikalı Prenses) Brenda Patinkin ile bir ilişki yaşar ancak çift görüş ve değer farklılıkları nedeniyle ayrılır. Babası bugünkü Ukrayna ve Polonya toprakları içinde kalan Galiciya kökenli Doğru Avrupa Yahudi'si göçmenlerin oğluydu. Büyük Buhran yıllarında ayakkabı dükkânı iflas eden baba Herman Roth, sigorta satıcısı olarak çalıştığı şirkette üstlerinin açıkça sergilemekten çekinmedikleri Yahudi aleyhtarı duygularına rağmen çalışkanlığı sayesinde üst kademelere ulaşmayı başardı. Philip Roth'un romanlarını inceleyenler yazarın titiz ve durmak bilmeyen çalışma temposunu ayakkabı ve sigorta satıcısı babasından aldığı görüşündedirler. Ancak ne var ki Philip Roth da babası gibi Yahudi aleyhtarlığına bağlı ön yargılardan nasibini alacak, kendi deyişi ile "son derece korunaklı ve güvenli" çocukluğunda



Philip Roth babası, annesi ve ağabeyi ile

Yahudi Weequahic Lisesi'nde okurken diğer okullardan gelen antisemit kabadayılardan itip kakmalarına ve zorbalıklarına maruz kalacak, ya da yazları gittikleri New Jersey plajlarında Yahudi olmayan çetelerin saldırılarına uğrayacaktı. İşte bu nedenle daha on iki yaşında, "şiddet uygulayan ayrıcalıklı insanların haksızlıklarına karşı çıkmak için ezilenlerin avukatı" olmaya karar verdi. Gençlik yıllarında bir diğer tutkusu da beyzboldu. Ve yine kendi deyişi ile "kimsenin Yahudi olduğu için alınmadığı" bir kulüp olmayan seküler bir beyzbol kulübünün üyesi oldu.

Gerçi bugün farklı Roth'un Amerika'sı. Amerika'da Yahudi olmanın artık eskisi gibi olmadığını, gençliğinden bu yana çok fazla şeyin değiştiğini söylüyor. "Tamamen farklı. Ben çocukken, Yahudiler tıp okullarına bile giremezdi, şimdi ise Amerika'da etnik gruplardan bahsedildiğinde, Yahudiler akla gelmiyor bile."

Babasının kendisini sürekli kontrol etmek istediğinden ve özgürce yaşamasına engel olduğundan yakınan Philip Roth, "Evde kalsaydım herhalde bir gün babamı öldürecektim," diyor. Biraz da bu nedenle, liseyi bitirir bitirmez evden ayrılıp İngiliz dilinde eğitim görmek için



Philip Roth Annesi ile New Jersey plajlarında



Roth'un lise yıllığından fotoğrafı: henüz 16 yaşında

Bucknell Üniversitesine atıyor kapağı. Çocukluk yıllarında tüm arkadaşlarının Yahudi olduğunu ve ancak Bucknell Üniversitesinde 'Yahudi olarak azınlıkta kaldığını' söyleyen yazar, burada Yahudi olmayan dostlar edinmekten çok mutlu oluyor. 1954 yılında Master eğitimi yapmak üzere daha sonra dersler vereceği Chicago Üniversitesi'ne ve eğitimini tamamladıktan sonra 1955 yılında orduya katılıyor. Orduda belkemiğini inciten yazar hayatı boyunca sırt ağrıları çekecek ve iki kez ameliyat olacaktır. Sırtı nedeniyle bir yıl sonra terhis olur ve New York'a yerleşip daha üniversite yıllarında öykü ve denemeler yazarak zaten başlamış olduğu yazarlık hayatına atılır.

Philip Roth'tan kendisine akıl danışan genç bir yazara söyledikleri:

"Evet ya, harika bir şeydir yazarlık. Ama yerinde olsam yolun başındayken vazgeçerdim. Gerçekten berbat bir alan. Sırf işkence. Berbat. Yazarsın, yazarsın ve hemen hepsini buruşturup çöpe atmak zorunda kalırsın çünkü beş para etmez. Diyeceğim o ki, derhal şimdi vazgeç. Kendine bu kötülüğü yapmak istemezsin. Sana verebileceğim öğüt budur."

AH, BELALI BİR UĞRAŞTIR YAZMAK AMA ÖYLEYSE SEN NEDEN YAZIYORSUN PHILIP ROTH?

"Kurmaca yazıyorum, bana otobiyografi deniyor, otobiyografi yazıyorum, bana kurmaca deniyor, o yüzden, madem ben o kadar kalın kafalıyım ve onlar o kadar akıllı, bırakın neyin ne olduğuna onlar karar versin."

Philip Roth, Deception (Aldatma) romanından

İyisi mi Philip Roth yazıları ile ilgili neler düşündüğünü Paris Review Dergisi ile yaptığı söyleşisinden bir alıntıyla kendisi anlatsın: "Bana yazılarımın Amerikan kültüründe herhangi bir şeyi değiştirip değiştirmediğini sordunuz herhalde, yanıtım hayır. Tabi ki bazı skandallar oldu ama insanlar zaten skandallara alışık; bir çeşit yaşam tarzıdır onlar için. Eğer yazılarımın kültürde bir şeyler değiştirmesini isteyip istemediğimi soruyorsanız, yanıtım yine hayır. İstediğim şey, kitabımı okurlarken okurumu sahiplenmektir -eğer yapabiliyorsa- diğer yazarların yapamadığı bir şekilde sahiplenmek. Daha sonra eskisi gibi diğer herkesin kendilerini değiştirmeye, ikna etmeye, aklını çelmeye ve kontrol etmeye çalıştığı dünyalarına geri dönsünler."

Philip Roth hiçbir Amerikalı yazarın yapamadığı kadar ustalıkla kurgu ile kurgulayan arasındaki çizgilere bir yumuşaklık katar. Philip Roth esrarengiz biçimde Philip Roth'a benzeyen romancılarla ilgili romanlar yazar. Philip Roth tesadüfen Philip Roth adlı heriflere rastlayan ve aslında "Philip Roth" olan romancıları yazar. Sonra sırf dalgasına, Philip Roth ile ilgili yazdığını zanneden o hödüklere haddini bildirir. Ve onun içindir ki kendisine, "Romandaki adam siz misiniz?" diye soran yazar ve eleştirmenlere çok bozulur, "ne okuyorsanız odur," diye karşılık verir.



BELALI VE TARTIŞMALI YAZAR

"Birdenbire hayatım boyunca nefret ettiğim şey, antisemitik duygular beslemekle damgalandım ve kendinden nefret eden Yahudi oldum."

Philip Roth, The New York Times ile yaptığı söyleşiden.

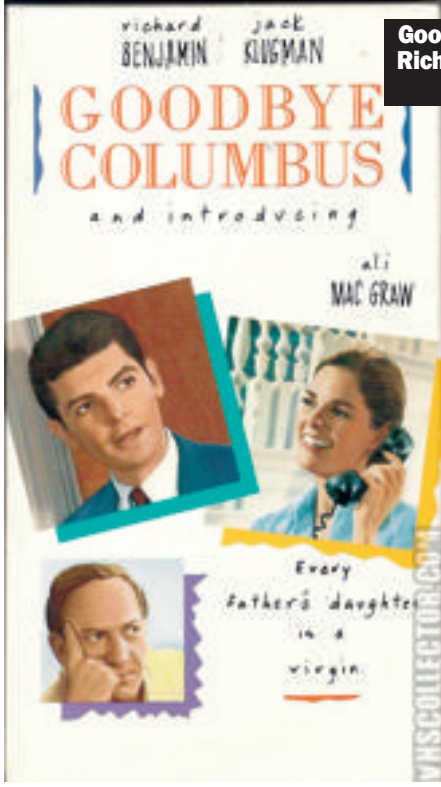


Daha 1957 yılında *The New Yorker* Dergisinde yayınlanan *The Defender of the Faith* (İnancın Savunucusu) öyküsü ile pek çok Amerikalı Yahudi'yi kızdıran ve eleştirilerin hedefi haline gelen Philip Roth, öykü ve romanlarında Amerikan ve Yahudi kimliğinin provokatif, ironik ve alaycı incelemeleri ile tanınır. Daha sonra 1959 yılında

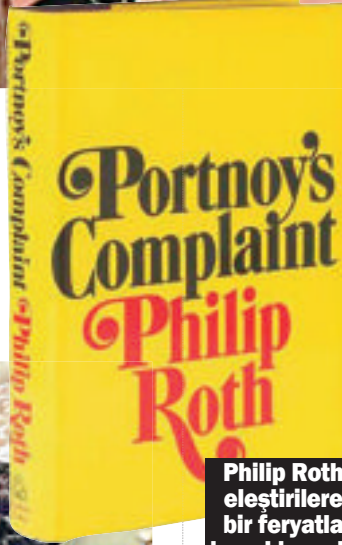
yayınlanacak olan, Ulusal Kitap Ödülüne layık görülecek beş öykümlük kitabındaki *Goodbye Columbus* kısa romanında acımasızca hicvettiği varlıklı burjuva Yahudi ailesi Patimkin'ler ve fakir kütüphaneci oğlanla aşk yaşayan Yahudi Amerikan prensesi kızları yüzünden de 'Yahudi değerlerini küçük düşürdüğü' gerekçesi ile büyük tepki aldı. Yahudi topluluğunun bir kesimi Roth'un Yahudiliği alaya aldığını belirtti ve hatta bir din adamı, "Bu adamı susturacak kimse yok mu?" diye seslendi Yahudi yetkililere. Roth ise bütün bu kara çalmaya içinden şöyle yanıt verdi: "Bu da bir şey mi, bekleyin ve görün!"

Ne var ki, bu romancıyla Roth Amerikan edebiyatının parlayan yıldızı haline gelmiş, roman, başrollerini Richard Benjamin ve Ali MacGraw'un paylaşacağı Oscar'a aday gösterilecek, büyük sükse yapan bir filme çekilmiştir. Philip Roth'un eleştirilere yanıtı bir on sene kadar geciktiyse de, eleştirmenler bekleyip gördüler. Adeta onları daha da öfkelenmek istercesine 1969'da *Portnoy's Complaint* (Portnoy'un Feryadı) adlı romanını yayınladı. Portnoy, kafayı mastürbasyona takmış bir gençtir. Romandaki mastürbasyon sahnelerinin tasviri, bir ciğer parçasının vajina olarak kullanılması gibi öğeler yüzünden Philip Roth bu kez hepsini ayağa kaldırdı, eleştiri yağmuruna tutuldu, ayıplandı ve utanılacak kadar müstehcen bir roman yazdığı iddia edildi. Gerçi bütün bu feryatlar romanın büyük bir ticari başarı yakalamasını engelleyemedi.

Romaniyla ilgili özellikle hoşuma giden bir anısını da paylaşmıştır Philip Roth.



Goodbye, Columbus:
Richard Benjamin ve
Ali MacGraw



ALEXANDER PORTNOY, DAVID KEPESH, NATHAN ZUCKERMAN, MICKEY SABBATH VE DİĞERLERİ...

Otuz kadar roman, öykü ve denemeler yazmış Philip Roth'un yazıları gerçek ve illüzyon arasında gider gelir. Bir 'ben' değil bir kaç 'ben' vardır. 'Ben' ve 'öteki ben' arasında da gider gelir. Bir yandan yazar olan, bir yandan yazar olmayan anlatıcılar vardır, ya kendisi, ya 'alter ego'su, yani kendi yarattığı alt beni

Philip Roth eleştirilere bir feryatla karşılık verdi: Portnoy'un Feryadı



**Ernest Lehman'ın yönettiği
Portnoy'un Feryadı: Karen Black
ve Richard Benjamin (1972).**

"Portnoy'un Feryadı yayımlanmadan az önce kopacak fırtınaya annemle babamı hazırlamak için, şok geçirmesinler diye, onlarla yemeğe çıktım. Romanımla ilgili büyük bir patırtı kopacağını, belki gazetecilerin onları sorguya çekeceklerini söyledim. Yıllar sonra babam bana bu sohbetten sonra annemin ağladığını söyledi. 'Neden?' diye sordum. 'Ah, baksana, zavallı oğlumuz kendini ne kadar da önemli bir şey sanıyor' dedi."

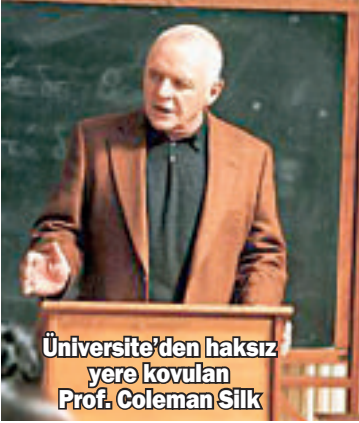


**Portnoy'un
Feryadı filminin
unutulmaz anne
babası.**



**'İnsan Lekesi'
Anthony Hopkins ve Nicole Kidman**

Nathan Zuckerman vardır. Nathan Zuckerman kimi zaman Philip Roth'un kendisidir sanırsınız ama sakın aldanmayın. Olmayabilir de. Sahte itiraflar vardır, aldatmacalar vardır ama en önemlisi yalan geçmişler üzerine kurulu aldatıcı bir anlatım vardır. Ha, hiç mi gerçeklere dayanmaz? Elbette dayanır. Amerika'nın komünizm korkusundan, siyah beyaz ayrımcılığundan, cadı avından, MacCarthy döneminden, Büyük Buhran'dan Vietnam savaşından, üniversitelerde dönen dolaplardan, Başkan Bill Clinton'un zamparalıklarından etkilenen



Üniversite'den haksız yere kovulan Prof. Coleman Silk



Genç Coleman Silk (arka solda) ve ailesi: Leke bunun neresinde?



Hayatımın en büyük aşkı değil ama son aşkı!

Amerikalılara kadar çeşitli gerçekler vardır fonda. Ne mi demek istiyor Philip Roth? Kendi deyişiyle, "Kitapları okuyun yeter!". Dolayısıyla, benim anlatmam da yetersiz kalır. Ancak, kitaplarından bir kaçını okuyun derim, veya en azından izlemediyseniz, özellikle baş rollerini Anthony Hopkins, Nicole Kidman, Ed Harris, Wentworth Miller ve Gary Sinise'in paylaştığı 2003 yılı yapımı 'The Human Stain' (İnsan Lekesi) filmi izlemenizi öneririm. İzleyin ve insanın kendi geçmişinden kaçmak için nereye kadar gidebileceğini görün. Bir lekenin (eğer lekeyse tabii) nele mal olabileceğini görün. Müthiş bir oyunculuk nedir, onu da görün. Yapabiliyorsanız, hem romanı okuyun, hem filmi izleyin daha çok keyif alırsınız.

Yıl 1998... Beyaz Saray ve ABD siyaseti Başkan Clinton'ın skandal ve itiraflarıyla çalkalanırken, küçük bir Amerikan kasabasında da fırtına öncesi sessizlik sona ermek üzeredir. Irkçı damgası vurularak cadı avından farksız bir soruşturma sonucu üniversite kariyeri yerle bir edilmiş Profesör Coleman'ın hayatındaki sır perdesi aralandıkça, ortaya şaşırtıcı ve ürkütücü gerçekler çıkar. Coleman Silk bir gece ansızın kapısını çaldığı münzevi yazar Nathan Zuckerman'a başından geçenleri ta en sondan anlatmaya başlar. Nathan Zuckerman, Coleman'ın geçmişe gömülmüş sırlarını araştırır. Yavaş yavaş gerçekler ortaya çıkacaktır ama siz ancak romanın sonunda neler olduğunu anlayabileceksiniz. Tıpkı Nathan Zuckerman gibi. Çatışan ahlak anlayışlarının, ırkçılığın, ideolojik bölünmelerin ve aleni suçlamaların Amerika'sıdır. Boğucu bir atmosfer vardır ama siz görmezsiniz, yalnızca hissedersiniz. Roth, gelişen olayların toplumsal ve bireysel yönlerini yansıtarak şu soruyu sorar: Bir insanı lekeleyerek hayatını



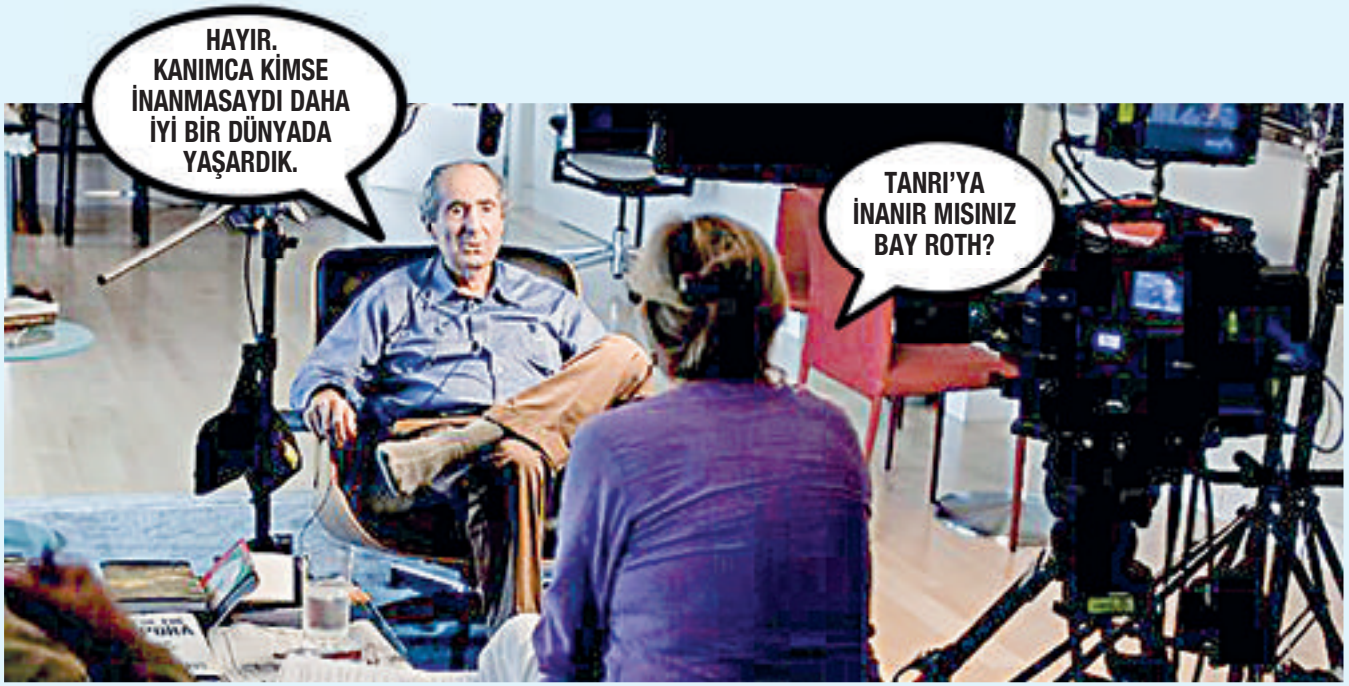
The Humbling (Dönüm Noktası), Al Pacino: Bu işi yapmak benim için heyecan vericiydi.



Claire Bloom ve Philip Roth: 17 yıllık birliktelik fakat uzun sürmeyen evlilik.

ÖZEL HAYATI: KISA...KISA...

- Beş yıl öncesine dek büyük Amerikan Üniversitelerinde yazarlık, yaratıcı yazarlık ve edebiyat dersleri veren Philip Roth romanlarında kadınları pek nazik bir şekilde işlememiş ve hatta feministler ona 'kadın düşmanı' diye saldırmışsa da, kendisi güzel kadınlara oldukça düşkün olmakla bilinir.
- Chicago Üniversitesi yıllarında (1956) tanıştığı romancı Margaret Martinson ile üç yıl birlikte olduktan sonra 1959'da evlenmiş ancak evlilik 1963'te sona ermiştir. Pek çok romanına ilham kaynağı olan Martinson'un 1968'de bir araba kazasında ölmesinden sonra Philip Roth'un uzun süre kendisini toplayamadığı söylenir.
- Neyse ki 1990 yılında uzun süredir beraber olduğu ünlü Shakespeare oyuncusu tiyatro sanatçısı ve artist Claire Bloom ile yeniden mutluluğu buldu ve evlendiler. Ne var ki, Claire Bloom için Londra'ya taşınan Roth bu kente bir türlü alışamadı ve gerisin geri New York'una geri döndü. Çiftin evliliği uzun sürmedi. 1994'te boşandıktan birkaç yıl sonra Bloom, Roth ile ilgili hiç de hoş olmayan şeyler yazdığı bir kitap yayınladı.
- Philip Roth'un bir gala yemeğinde karşılaştığı ünlü artist Ava Gardner ile de bir ilişkisi olduğu söylenir.



'Elegy / Aşkın Peşinde' Ben Kingsley ve Penelope Cruz

nasıl altüst edebilirsiniz? Tek kelimeyle sürükleyici ve sarsıcı bir romandır. Bir yandan da Roth her zaman yaptığı gibi şahane üslubuyları ABD toplumunun bilinçaltına uzanır. Ve hakkıyla Pen/Faulkner ödülüne layık görülecektir.

Aslında 1970'lerde yaratmıştır Roth durup durup tekrar karşımıza çıkacak Nathan Zuckerman karakterini. 1997'de Zuckerman üçlemesinin ilk romanı ve Pulitzer ödülü alacak olan 'American Pastoral' (Pastoral Amerika) yayınlanmıştır. Roman, Newark'lı ünlü bir atletizm şampiyonunun hayatını ve öz kızının bir terörist olduğunu öğrenmesiyle gelişen trajediyi gözler önüne serer. 1998'de Amerika'da McCarthy dönemini irdeleyen Zuckerman üçlemesinin ikincisi 'I Married a Communist - Bir Komünist ile Evlendim'den sonra ise kimlik bunalımına odaklanan 'The Human Stain' (İnsan Lekesi) ile karşımıza çıkmıştır.

Daha önce Kafka'nın 'Değişim'ini derslerinde öğreten bir edebiyat öğretmeni olarak yarattığı ve bir gün dev bir kadın memesine dönüşen 'Meme' romanının David Kepesh'ine Roth 2003'te yeniden hayat verdi. Kepesh üçlemesinin sonucusu the 'Dying Animal' (Ölen Hayvan) adlı romanı üzerinde de durmak isterim. 2008'de 'Elegy' adıyla beyaz perdeye uyarlanan ve zevkle izlediğim bu filmde yaşlanan edebiyat ve kültür eleştirmeni David Kepesh'in yalnızlığını Ben Kingsley o kadar güzel canlandırmıştı ki, hala unutamadım. Hayatın anlamını özgürlükte arayan David Kepesh, cinsel arzularını

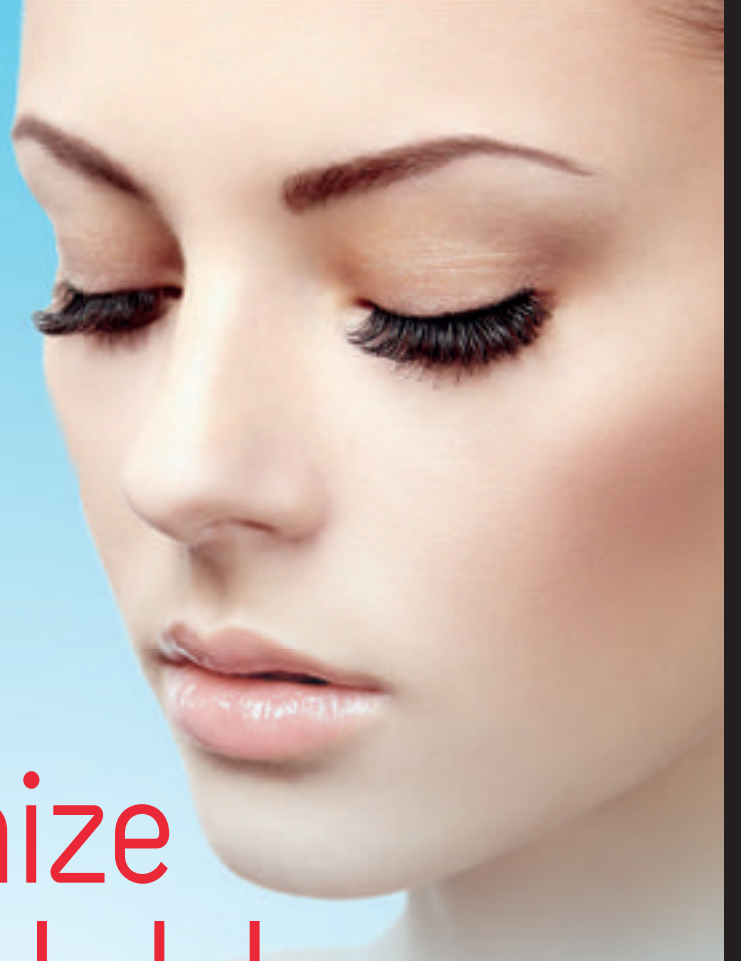
cezbeden iyi huylu öğrencisi Consuela Castillo (Penelope Cruz) tarafından trajik bir çıkmaza sürükleniyordu. Son olarak sözünü etmek istediğim Philip Roth romanı 'The Humbling'i filme çekme haklarını, yaşlanan aktörlere uygun pek fazla senaryo bulamadığı için Al Pacino bizzat kendisi satın almış ve genç bir kadınla ilişkiye girerek yeniden hayat bulmaya çalışan gözden düşmüş tiyatro aktörünü yine bizzat kendisi canlandırmıştı. Ülkemizde 'Dönüm Noktası' adıyla vizyona giren bu filmi Barry Levinson yönetmişti.

Al Pacino, Pulitzer Ödüllü yazarın kitabı hakkındaki fikirlerini şöyle paylaşıyor: "Okuyup da filmi yapmak istediğim kitap çok nadirdir. Bu gerçekten de çok sık gerçekleşmeyen bir şeydir. Dönüm Noktası (The Humbling), bana çok ilginç ve büyüleyici geldi ve kendi hayatıma çok yakın izler taşıyordu. Şu anda yaşamakta ya da yöne doğru gitmekte olduğum bir şey. Ben inanılmaz bir Philip Roth hayranıyım, o yüzden de bu işi yapmak benim için heyecan vericiydi."

Benim için de romanlarını yeniden okumak, yaptığın söyleşileri dinlemek, filmleri yeniden izlemek çok heyecan vericiydi Philip Roth... ■



Ödüllere doymayan Philip Roth'a Başkan Barack Obama madalya veriyor.



Güzelliğinize profesyonel dokunuş



Kalıcı makyaj, hem kaşa, dudağa hem de eyeliner olarak uzun süre kullanılan bir uygulamadır. Daha çok kozmetik sayılabilecek bu işlem kaş, göz çizgisi veya dudaklarda doğal cilt renginizle uyumlu etkiler yaratabileceği gibi bazı ufak kusurları da kapatılabiliyor.

İpek kirpik, kendi doğal kirpiklerinizin üzerine tek tek eklenerek yapıştırma yöntemiyle takılıyor. Kirpikleriniz olduğundan daha yoğun, sık, uzun ya da kıvrık bir görüntüye sahip oluyor.

HİZMETLERİMİZ

- * Cilt bakımı
- * Micro plus vücut bakımı
- * Zayıflama
- * İpek kirpik
- * Kalıcı makyaj (Microblading)
- * Protez tırnak
- * Manikür&pedikür
- * Kalıcı oje



“ Merkez sahibi **Meral Mengüş** 15 yıla yakındır sektörde hem eğitimiyle hem de başarılı uygulamalarıyla konunun uzmanı olarak bilinmektedir. ”

Akatlar Mah. Zeytinoğlu Sok. Arzu 2 Apt. No:4 D:3 Beşiktaş Etiler/ İst.

(0212) 352 67 68



bymengus_etiler ▪ www.bymengus.com ▪ info@bymengus.com

SÖYLEŞİ

Aylin YENGIN



Bilgiye ve Bilime

AŞIK:

EMİN

ÇAPA

Ona her daim hayrandım, ama Kasım ayındaki Limmud konuşmasında onu "canlı" izleme şansına sahip olduktan ve bilim konusunda verdiği "Yarının Dünyası" adlı sunumunu dinledikten sonra, kendisine hayranlığım kat kat arttı. Hele söyleşi ricamı kabul etmesinin ardından, bir sabah oturup karşılıklı kahvaltımızı ederken ettiğimiz samimi sohbet – tabiri yerindeyse – tadından yenmez bir kıvamdaydı. Hazırladığım hiçbir soruyu soramadım, sohbetimiz o kadar dostane bir şekilde, su gibi akıp gitti ki soru sormama gerek bile kalmadı – sözünü kesip, merakımı giderdim sadece. Sizler Emin Çapa'yı ekonomi programlarından ya da seçim ekranlarından tanıyor olabilirsiniz, ama eğer benim gibi ekonomiden "az anlayanlardan" biriyseniz, bu söyleşi tam size göre.



Nereden geliyor bu bilgiye olan açlığı- nız ya da merakınız?

Aslında benim ailemle ilgili bir şey bu. Annem ilkokul mezunu, babam da okuma yazmayı askerde öğrenmiş. Annemin babası – ki onun ismini taşıyorum – eskilerin âlim olarak nitelendirildiği, bölgede hatırı sayılan, sevilen, görmüş geçirmiş ve kendine göre de oldukça aydın biriymiş. Uzun süre Rusya’da yaşamış hatta. Kaymakam o dönem dedeme gelip demiş ki, “*Sen kızımı okula yollarsan, diğerlerine örnek olursun.*” Dedem de onu dinlemiş, ama annem Trabzon’un bir köyünde doğup büyüdüğü için ilkokuldan sonra, maa-lesef okuyamamış. Babamın babası ise çok çapkın bir adam, bir başka kadına âşık oluyor ve ailesini terk edip o kadınla beraber kaçıyor. Babam o sırada 5-6 yaşlarında ve ailenin en büyük çocuğu olarak, büyükannemle birlikte çalışmak zorunda kalıyor. Dağa gidip odun kesiyorlar ve sonra onu satıyorlar. Çok yoksul bir aile ve dolayısıyla da okul zamanı gelince babam okula yırtık ayakkabılarla gitmek zorunda kalıyor; aileleri olan diğer çocuklar onunla alay etmeye başlıyorlar. Sonuç olarak dördüncü gün okuldan kaçıyor.

Ve askere kadar da okuma yazma öğrenmiyor?

Aynen öyle. Babam İzmitli, bu yüzden askerde “*Kimler okuma-yazma bilmiyor?*” diye sorulduğunda, babamın el kaldırmasına şaşırıyorlar ve inanmıyorlar. Diğer bilmeyenlerin hepsi Doğu’dan gelme çünkü. Babama bu yaklaşım çok ağır geliyor, hırs yapıyor ve askerlik okulu bile açılmadan kendi kendine, bir subayın da yardımıyla 17 günde okuyup yazmaya başlıyor. Okumaya bu kadar hasret kamış bir ailede büyüyen bir çocuk

Günümüz insanı bundan 2000 yıl öncesine göre daha akıllı değil, daha bilgili sadece. Bilgi bilgiyi yaratıyor bir bakıma, yani uygarlık süreci sonsuz bir bina gibi ve bizler tuğla tuğla örüyoruz onu.

olarak, evde roman dahi okusam elimdeki kitaba Kur’an muamelesi yaparlardı. Mesela yerde kitap okumayı çok severdim, arada su içmeye kalkacak olsam döndüğümde romanımı yerden kaldırılmış ve yüksek bir yere konulmuş olarak bulurdum. Okumayı da okula başlamadan önce öğrenmiştim zaten.

Bu okuma merakınız mı size gazetecilik eğitiminin kapılarını açtı?

İşin tuhaf yanı, çocukluğumda astronomiye çok meraklıydım. Hiç unutmam, babam gece karanlığında elimden tutar beni tarlalara götürürdü, yıldızlara bakmam için. Ve hayran hayran gökyüzünü seyrederken, hayalim yıldızların sesini duyabilmektir. Meslek olarak da ya astronom olacaktım ya da ekonomi habercisi. Astronomi için yurtdışı bağlantısı gerekiyordu ve böyle bir vizyonum yoktu o dönem, bu yüzden gazeteciliği seçtim. Neden mi haberci olmak istedim? Haberci çok insana dokunur, ben de bunu yapmak istedim. Çok da mutluyum bu seçimimden dolayı.

Çok meraklıymışsınız, öyle diyorlar...

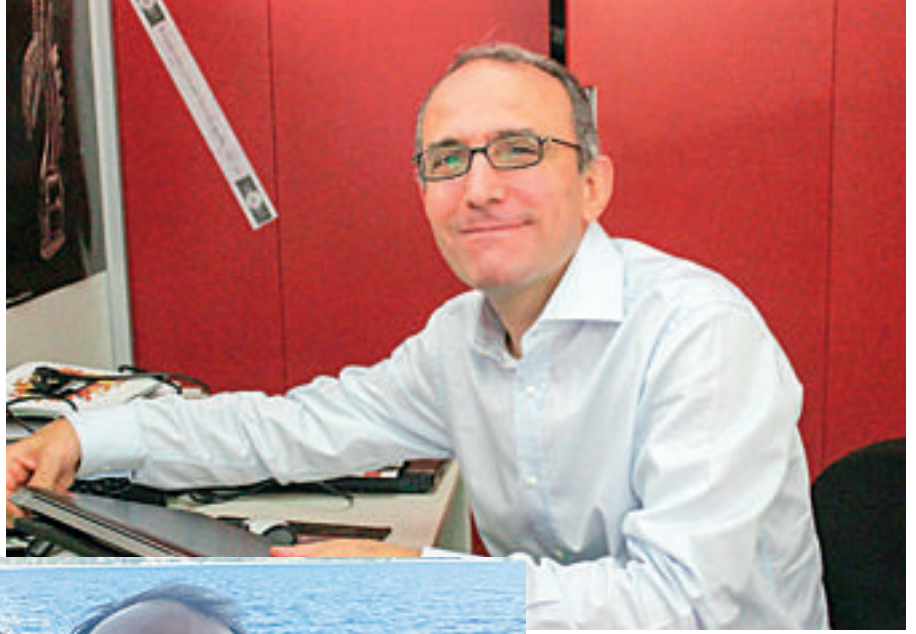
Her şeyi merak ederim, doğrudur. Aklınıza gelmeyecek şeyleri bile merak ederim. Atlantis efsanesinin



nasıl çıktığını biliyor musunuz? Tera Adası diye bir ada vardır, Girit’in hemen yanında. Üzerinde de bir yanardağ. Bu yanardağ patlar, Bütün Girit’i lavlar kaplar, Miken Uygarlığını da yok eder. Bütün Girit’i dalgalar süpürür. Ada çöker, içinde binlerce insan ölür. Atlantis Efsanesi de böyle doğar. Ada’nın ismi “Tera”. O sırada Türkiye’nin ilk margarin reklamı çıkıyor. Egeli bir firma, Tera isminde bir yağ üretiyor. Ben tabii merakımdan ölüyorum, “*Acaba bu margarinin adı bu adadan mı geliyor?*” diye. Hemen bakkala gidip bir Tera yağı alıyorum, adreslerini alıp onlara bir mektup yazıyorum: “*Sizin margarinin adı Antik Yunan’daki Tera Adası’ndan mı geliyor?*” diye. Aradan iki ay geçiyor ve inanmayacaksınız ama bir cevap geliyor: “*Sayın Emin Çapa, margarinimizin adı Antik Yunan’daki Tera Adası’ndan değil, tereyağı gibi lezzetli olduğundan Tera’dır*” diye yazıyor mektupta. Hemen mektubu kapıp öğretmenime götürüyorum. Öğretmen şaşkın: “*Sen onlara mektup mu yazdın?*” diyor. Başka bir merak hikâyesi: yine küçükken, beni bakkala yollarlarmış. O zaman kese kâğıtları gazete kâğıdından yapılıyor. Alırmışım, içindekiler dökülmesin diye yan tutup, eve gitmezmişim akşamları, elektrik direğinin altında evirip çevirip okumuşum. Böyle meraklıyım işte.

Yanınızda kitabınız olmadan hiçbir yere gitmezmişsiniz.

Doğrudur, ancak bakkala giderim ama daha uzağa değil. Annem babam için, benim üniversiteye gitmem her şeyden önemliydi ve bu baskıyla sürekli



Emin Çapa ailesiyle birlikte

kâbuslar görmeye başlamıştım, ya giremezsem diye. Sonradan üniversiteye başlayınca bu kez farklı bir telaş başladı: “Daha öğreneceğim çok şey var, ne yapacağım, hepsini nasıl öğreneceğim, cahil kaldım ben!” diye hayıflanmaya başladım. Kitap sevdam belki bu yüzündendir.

Gazetecilik mezunusunuz ve lisansüstü eğitimlerinizi AB alanında yaptınız. Bilime ilginiz nasıl başladı?

Çocukluğumdan beri düzenli olarak, bilimle ilgili elime geçen her şeyi okumaya çalışırdım. Tabii Adapazarı’nda bu gibi kaynaklara ulaşmak hemen hemen imkânsızdı. Diyebilirim ki, hayatımda özellikle iki insanla tanışmam benim için bir kırılma noktası oldu: Isaac Asimov ve Carl Sagan. Bu iki kişinin, bilimi insanların anlayabilecekleri seviyeye indirgemeliydi benim en çok dikkatimi çeken. Ailem bana hem harçlık, hem de kitap satın almam için ayrı ayrı para verirdi. Bana verdikleri harçlıkları harcamaz, biriktirirdim ve kitap, dergi abonelikleri satın alırdım. Bütün öğrencilik hayatım boyunca, toplam iki kere gazoz içmişimdir. Hafta sonları, ailem izinle İzmit Adapazarı’ndan trene biner Haydarpaşa’ya gelirdim, oradan da karşı tarafa geçer kendi başıma Topkapı Sarayı’na, Arkeoloji Müzesi’ne giderdim. Kütüphanede ulaşabileceğim bilgi o kadar azdı ki, kendimi geliştirmem için bunu yapmak zorundaydım. Çoğu zaman

İyi bir insan olmak her şeyden önce vicdan sahibi olmayı gerektirir. Şu an bütün dünyadaki büyük sorun akıl kaybı değil, maalesef vicdan kaybı.

ansiklopedi ciltlerini alır sayfa sayfa onları okurdum. Yıllar sonra Asimov’un makalelerinden derlenen bir kitabının çevirisini okurken, Asimov’un da sıkıldıkça Ana Britannica’yı okuduğunu öğrendim. Nasıl mutlu oldum, anlatamam.

Çok mu vakit geçirirdiniz kütüphanede?

İlkokul dört ya da beşte, öğretmen ilk kez Shakespeare’den söz ettiğinde, soluğu kütüphanede alıp Shakespeare’in kitaplarını aramaya koyuldum ama daha Shakespeare’in nasıl yazıldığını bile bilmiyordum. Ş ile yazıldığını zannediyordum, kütüphane görevlisine sormaya da utanıyordum, ama en nihayet cesaretimi topladım ve görevliye sordum. Hiç unutmuyorum bana, Shakespeare’in

çok bilinmeyen ama benim en sevdiğim eserlerinden biri olan “Troilus ve Cressida”nın 1940’larda tercüme edilmiş bir çevirisini vermişti. Daha o zaman Shakespeare’in nasıl bir deha olduğunu keşfetmiştim.

Müze gezmeleri dışında nasıl faaliyetleriniz vardı?

Okullarda haftada bir boş bir dersimiz vardı ve o derste öğrenciler istediklerini yapmakta serbesttiler. Üzerimde çok büyük emeği olan değerli ilkökul öğretmenim benim Shakespeare okuduğumu görünce, “Bu kitap sana göre çok ağır, bari Jules Verne oku,” demişti. Hâlbuki ben o zamana kadar Jules Verne’in eserlerinin büyük çoğunluğunu – ulaşabildiklerimi tabii – okumuştum bile. Okuduklarımı tam olarak anlamam mümkün değildi, çünkü o yaşta daha yüzeysel bir şekilde okuyorsunuz ve arkasındaki anlamı ister istemez geçiriyorsunuz. Farklı bir şeyler olduğunu, benzetmeler olduğunu seziyorsunuz ama bir şeyler eksik kalıyor.

Yurtdışı vizyonum yoktu dediniz az önce, ne zaman çıktınız ilk yurtdışı seyahatinize?

19 yaşındaydım ve ilk kez Paris’e gittim. Babam cebime biraz para koymuştu. Hürriyet’te stajyerlik yapıyordum ve ilk kez bir iş seyahatine gönderiliyordum. Türkiye o dönem dünyaya çok daha kapalı, 2-3 günlük haberleri derleyip toparlayıp manşet yapıyoruz, öyle düşünün. Paris’te nasıl bir kültürel şok yaşadığımı anlatamam. Genelde duygusal bir insan sayılırım, kitap okurken de kolayca



gözlerim dolar, ama Rodin'in Camille Claudel'ini ilk gördüğüm an hüngür hüngür ağladığımı hatırlıyorum. Yıllar sonra, 40'larımdayken ve artık epeyce çok seyahat ettikten sonra Amiens Katedrali'nde de aynı heyecanı yaşamıştım. Gotik tarza olan hayranlığım sayesinde, bu katedral hakkında küçük yaşından beri çok şey okumuştum ve "Amiens'in içi taştan bir ormanı andırır" benzetmesini hiç unutmuyordum.

Eşim de sanat tarihini çok sevdiğinden – öyle tanıştık zaten – birlikte çıkmıştık bu seyahate. Oğlum da bizimle gelmişti, o dönem Strazburg Üniversitesinde okuyordu. Katedrali eşimle el ele dolaşırken, oğlum gülerken bizi Hansel ve Gretel'e benzetmişti.

Size göre bilginin sonu yok... Ne kadar okursanız okuyun, cahilsiniz!

Liseye giderken, dünyanın hep ileriye doğru artarak giden bir süreci olduğunu düşünürdüm. Sonradan bunun tam olarak doğru olmadığına karar verdim. İleri doğru gelişmesinin sebebi günümüz insanının sahip olduğu teknoloji aslında, yani eski dönemdeki insanlar bizden daha aptal değillerdi, gerekli teknolojiye sahip değillerdi,

hepsi bu. Günümüz insanı bundan 2000 yıl öncesine göre daha akıllı değil, daha bilgili sadece. Bilgi bilgiyi yaratıyor bir bakıma, yani uygarlık süreci sonsuz bir bina gibi ve bizler tuğla tuğla örüyoruz onu. Bir önceki nesillerin ulaştığı katın üzerine kat çıkıyoruz ve binayı yukarı doğru yükseltiyoruz. Diğer yandan daha dünya hakkında o kadar az şey biliyoruz ki...

Bilim bir inanç konusu mudur sizce?

Kesinlikle hayır! Siz hayatınızda hiç, "Ben izafiyet teorisine ya da yer çekimine inanmıyorum," diyen birini duydunuz mu? Din ile bilim arasındaki esas fark da budur zaten. Dikkat ederseniz, dünyada dinini değiştiren az sayıda insan vardır, çünkü din yanlışlanamaz. Bilimde ise bütün kanıtlar elinizin altındayken ve bütün deliller aksini kanıtlarken, siz teorinizin arkasında duramazsınız. Bu açıdan bilimsel görüşleriniz değişebilir, çünkü bilim yanlışlanabilen bir şeydir, zaten bilimin varlık nedeni de budur. Asimov'un dediği gibi, bilim bir isim değil, bir eylemdir. Bilim varılan sonuç değil, evrene bir bakış açısıdır. Büyük kitleler bilimi bir sonuç

Kimdir?

1967, İzmit doğumlu olan Emin Çapa, İstanbul Üniversitesi'nin gazetecilik bölümünde okudu. Ekonomik entegrasyon teorileriyle ilgilendi. Üniversiteye başladığı sene Hürriyet'te stajyer olarak çalışmaya başladı. Ardından Tempo Dergisi'nde ilk kez kadrolu ekonomi muhabiri oldu. Türkiye'nin ilk özel radyolarından Genç Radyo'nun kurucuları arasında yer aldı. İşçi-işveren konularına olan ilgisi nedeniyle kısa bir süre TİSK'te çalıştı ve toplu sözleşme pazarlıklarıyla ilgilendi.

Sabah Gazetesi'nde 5 sene ekonomi muhabirliği ve Endüstriyel İlişkiler üzerine haftalık köşe yazıları yazdı. Ardından TÜSİAD'da Muharrem Kayhan ve Erkut Yücaoğlu döneminde Başkan Danışmanı olarak çalıştı.

1999 Kasım ayından bu yana CNN TÜRK'te çalışıyor. Editör olarak başladığı görevine, önce Ekonomi İstihbarat Şefi, ardından Ekonomi Haber Müdürü, son olarak da Ekonomi Müdürü oldu.

Çapa; 2012 yılında hazırladığı "O Sırada" programında her şeyin arkasını merak edenler için 150 metrede cam da sildi, yerin 39 metre altını da inceledi. 2013 yılında "Aklın İzi" programında, izleyicilerini hurafeye, batla, bilimsel görünen aldatmacalara karşı aklın ve bilimin peşine düşmeye davet etti. Halen CNN TÜRK'te yayınlanan bilim programı "Dünyanın 1001 Hali"ni hazırlayıp, sunuyor. "Dünyanın 1001 Hali"nde, yeni teknolojiler, kaybolan eski bilgiler, uzak yıldızlardan, yakın kentlere kadar bilmeye değer her haberi ekrana taşıyor. Çapa, ekonomi bültenlerinde ve konuk olduğu diğer programlarda ekonomiyi herkesin anlayacağı şekilde yalın bir dille anlatıyor.

Emin Çapa, seçim yayınlarında, kıdemli ekran yüzleri ve değerli konukları ile beraber aralıksız 18 saatten fazla ekranda kalıyor, rakamların verdiği mesajları analizlerini paylaşıyor. Çapa; Kalite Kongresi, Turizm Zirvesi, Bursa Kalite Kongresi, Pazarlama Zirvesi, TED X İstanbul gibi ulusal ve uluslararası seminer ve etkinliklerde sunumlar gerçekleştiriyor. Üniversitelerden gelen davetler üzerine her yıl 20'den fazla konferansta yaptığı sunumlarla gençlerle buluşuyor. Türkiye'nin önde gelen şirketlerinin üst düzey yöneticileri için medya eğitimleri veriyor. Tamamen gönüllü olarak dostları ve yakın çevresine, "Saray ve Ritüel", "Harem ve İktidar", "İmparatorluk ve Mimari", "Sinan ve Süleymaniye", "İnsan Zihninde Yolculuk (Arkeoloji Müzesi)" temalı dostluk turları gerçekleştiriyor. Amatör olarak bahçivanlık, astronomi, sanat tarihi ve arkeoloji ile ilgileniyor. Gazeteci olmasaydı astronomi okumayı hedefleyen Çapa, astronomiyle ilgili yayınları yakından takip ediyor.

zannederler, oysa bilim sürekli bir arama, sorgulama ve şüphe gerektirir. Varılan sonuç bazen geçici olur, bazense uzun yolda bir duraktan ibarettir, çünkü bilimde daima bir adım sonrası vardır.

Ve sürekli bir yenilenmeden ibarettir.

Bilimi bir noktada kavırıyorsun, daha doğrusu kavradığını zannediyorsun. Ama o kadar derin ki, işte o noktada aslında kendini sürekli yenileyen bir bilinmezde içinde olduğunu fark ediyorsun. Hatırlarsanız hepimize okulda kimya dersinde, kimyasal elementin en küçük biriminin atom olduğunu öğrettiler. Oysa şimdi bakın nötronlara indik ve üstelik ne kadar kısa bir zaman içinde, bilimsel gelişmenin bundan sonra durması mümkün değil artık. Bu tür akıl almaz ilerlemeler yüzümüze bir tokat gibi çarpıp, bizi hiçliğe götürüyor, bir yandan da kavrama mücadelesinin içine sürüklüyor. İşe insani yönden bakacak olursak, bir yandan evrenin büyüklüğü karşısında son derece alçak gönüllü olman gerekiyor, bir yandan da bunu kavrayabilme gücüne sahip olmanın ne kadar muazzam bir duygu olduğunu anlıyorsun. İnsan olmak bence bu!

Size ayrılan kısacık sürede, sonsuzluk duvarına bir tuğla daha eklemek yani?

İnsan ömrü en fazla 80-90, hadi 100 sene olsun. Bu süre evren içinde ne ki? Tarih içinde bir toz zerresi olabilir ancak. Ölümsüzlük ise, siz göç ettikten sonra adınızın hatırlanmasıyla mümkün ancak. Bu yüzden tarih boyunca krallar büyük saraylar inşa etmişler, bu yüzden bilim adamları bir keşif yapmak için didinip durmuşlar. Bunları yapamıyorsan, geride senin için söylenen güzel bir söz, güzel bir anı bırakmak yeter.

İyi bir insan olmak bu mu sizce?

İyi bir insan olmak her şeyden önce vicdan sahibi olmayı gerektirir. Vicdan ve ahlak sadece insanlara özgü bir özellik değil üstelik. Maymunlarda da vicdan olduğunu ve kuşların ahlak duygusuna sahip olduklarını biliyor muydunuz? Şu an bütün dünyadaki büyük sorun akıl kaybı değil, maalesef vicdan kaybı.

Ne zaman kaybetmeye başladık vicdanımızı?

Bence teknoloji bizi biraz robotlaştırdı. Bize bir yandan bir özgüven verirken, bir yandan da bizi birbirimizden uzaklaştırdı, sosyal olduk.



Aylin Yengin ve Emin Çapa

Bilim varılan sonuç değil, evrene bir bakış açısidir. Büyük kitleler bilimi bir sonuç zannederler, oysa bilim sürekli bir arama, sorgulama ve şüphe gerektirir. Varılan sonuç bazen geçici olur, bazense uzun yolda bir duraktan ibarettir, çünkü bilimde daima bir adım sonrası vardır.

Vicdan kaybına çok önemli bir etken de Irak savaşında, her çarpışmanın an be an televizyonda yayınlanmasıdır. Savaşın evlerimize, oturma odalarımıza naklen girmesi, patlayan bombaları bizim gözümüzde havai fişek gösterisi düzeyine indirdi maalesef. Olayla duygusal bağımızı kaybetmemize neden oldu. Oysa orada bir sürü insan gözümüzün önünde ölüyordu. Vicdani kayba bir diğer etken de bana göre şiddet dolu bilgisayar oyunlarıdır. İnsanlar öldükçe alınan puanlar ve oyuna yeniden başladıkça kazanılan ekstra canlar. Belki de ölüm kavramını fazla hafife almamıza, iş kazaları karşısında bu kadar duyarsız kalmamıza neden olan budur. Ben işçi ölümleri hakkında düzenli olarak programlar yapıyorum, belki çoğunuz bilmiyorsunuzdur; maalesef yaptıklarım arasında en düşük reytingi alanlar bu programlar oluyor. Geçen sene iş kazalarında tam 1.400 kişi can verdi, bunu herkesin bilmesi gerektiğini düşünüyorum ve izlenmese de bu programları yapmayı sürdüreceğim.

Göz yumuyoruz bir başka deyişle...

Ve biz göz yumdukça bu insanlar

ölmeye devam ediyorlar. Biz göz yumduğumuz için bunca savaş sürüyor, biz göz yumduğumuz için Hitler bu kadar çok insanı katletti. Benim oğlum bana, "Baba bunca insan can verirken sen yapıyordun?" diye sormamalı. Ben bu yüzden gazetecilik alanında her attığım adımda, yaptığım işin "ahlaken, vicdanen doğru" olup olmadığını sorguluyorum.

Gelelim uzaya... Yakında uzay yarışı başlayacak diyorsunuz?

Uzayla ilgili farklı projeleri kastediyorum, yani uzaya yerleşme, maden arama vs. Bu sürecin getirdiği rekabet neticesinde toplumlar birbirlerine girebilir. Henüz bir bilinmezlik içindeyiz tabii, ama örneğin herhangi bir ülke uzayda bir ülke inşa ettikten sonra, dünyada ne kadar pervasızlaşabileceğini bilemeyiz. Ne de olsa onun kaçacak bir yeri olacak. Bir yandan da dünyada insan ömrü çok uzayacak – özellikle de bu son dönemde üç boyutlu yazıcılarda basılan organlar sayesinde. İnsanoğlu bir bakıma ölümsüzleşecek. Maalesef bu beni çok korkutuyor, çünkü kendini ölümsüz hissetmek, kendini Tanrı gibi görmek insanı daha da vicdansızlaştırabilir, duyarsızlaştırabilir.

Tanın'nın suretinde yaratılmadı mı zaten insan?

Aslında hepimiz yıldızlardan yaratıldık. İlk büyük patlamanın ardından ortaya çıkan yıldızlar hidrojen ve helyuma dönüştüler. Sonradan meydana gelen yıldızlar ise elementler tablosunda gördüğümüz tüm madenleri barındırıyordu. Bizi oluşturan madenler bunlar zaten, Dolayısıyla hepimizi oluşturan atomlar, aslında yıldızlardan oluşmakta. Carl Sagan'ın "Hepimiz yıldız tozuyuz!" derken söz ettiği de bu. ■

GELENEK

Rav Mendy CHITRIK*

İN SAN

ağaç gibidir

1896 yazında, babamla Belarus'taki Lubavitch köyünün yakınlarındaki Balivka adlı mezrada yürüyorduk. Hasat zamanı yaklaşıyordu ve buğdaylar ve otlar rüzgârda uçuşuyorlardı.

Babam bana dedi ki: "Şu T-nrısallığı görüyor musun? Her sapın ve her otun her hareketi T-nrı'nun temel yaratılış düşüncesinde, T-nrı'nun kucaklayıcı tarih vizyonunda yer almış ve İlahi takdir ile T-nrısıl bir amaca yönlendirilmiştir."

Yürüeyürüye bir ormana girdik. Duyduklarımın büyüünün altında, Babamın sözlerinin hem tatlılığı hem de ciddiyetiyle, dalgın bir şekilde, önünden geçtiğim bir ağacın yaprağını kopardım. Elimde bir süre tuttum, düşüncelere dalarak yürümeye devam ettim; ara ara yapraklardan parçalar koparıp rüzgâra bırakıyordum.

Babam, 17. yüzyılın Safed'li ünlü Kabbalistini kastederek "Ari Akadoş (Kutsal Ari) der ki, bir ağaçtaki tüm yapraklar yalnızca T-nrı'nun yaratılıştaki özel amacına uygun olarak kutsal hayatla donanmış olmakla kalmayıp, aynı zamanda her bir yaprağın içinde dünyaya düzelmek ve tamamlanmak amacıyla inmiş bir ruhun kıvılcımını barındırır."

"Bir insan T-nrı'nun yarattığı bir şeye nasıl bu kadar duyarsız olabilir? Bu yaprak Her Şeye Gücü Yeten tarafından bir amaç için yaratıldı ve içine kutsal bir yaşam gücü aşılandı. Onun bir bedeni ve bir yaşamı var. Sen, yaprak kelimesinin içindeki "y" harfinden bile daha üstün olmayabilirsin."

Rabbi Yosef Yitzhak Schneerson (1880-1950)



Ağaçların yılbaşısını kutladığımız Tu B'Svat, bu yıl 25 Ocak 2016 tarihine denk geliyor. Tora der ki: "ki Adam Ets Asadeh"- "İnsan tarladaki ağaç gibidir" (Devarim 20:19). İnsan ne açıdan ağaca benzer ve bundan nasıl bir ders çıkarabiliriz?

İnsanın ruhani gelişimi, birçok yönden bir ağacın doğal gelişim sürecine benzer. Bir ağacın ekilmesi toprağa bir tohumun yerleştirilmesiyle başlar. Ardından hem gelişimini hızlandırmak için düzenli olarak sulamak hem de gelişiminin durmasını engellemek için düzenli olarak yabancı otları temizlemek gerekir. Kadoş Baruhu her birimizin içine kutsal bir tohum yani ruh yerleştirmiştir. Bir çocuk doğduğunda bizim temel görevimiz onun ruhunu eğitim ve öğretim ile sulamaktır. Aynı zamanda kötü etkileri, kötü alışkanlıkları ve kötü arkadaşları, yabancı otlarımızcasına, temizlemeliyiz.

Bir ağacın düzgün büyümesi için her iki tarafına birer destek konur. Aynı şekilde, bir çocuğun güzel gelişimi için annesi ve babası onun hep yanında olur, ona hem yön hem de destek verirler ki, çocuk Yaradan'ın istediği

gibi düzgün büyüsün. Küçük bir fidana gösterilen ek bir bakım bile ağaç haline geldiğinde somut bir şekilde kendini belli eder, hatta diğer ağaçlarla arasında bir fark yaratır. Çocuğun eğitimindeki ek ilgi de aynı etkiyi yaratır. Çünkü gelişim çağında yapılacak bir katkıyı anne-baba çocuklarının başka hiç bir döneminde bir daha veremezler. En küçük olumlu etki bile ileriki yıllarda büyük faydalar sağlayabilmektedir.

Bir ağacın gücü, toprağa ne kadar iyi kök saldığı ile doğru orantılıdır. Kökü ne kadar derindeyse, ağaç o kadar güçlü olur. Kökleri derinde olan bir ağacı güçlü fırtınalar bile kolay kolay yerinden sökemez. İnsan ruhunun kökü ise Yaradan'a olan inancıdır. İnancımız ne kadar köklü olursa, biz de ruhen o kadar güçlü oluruz. Köklü inanca sahip bir insan birçok zorluğa göğüs gerer, tahriklerden etkilenmez.

Ne eş dost ne de başkalarının baskısıyla iyilik ve kutsallığın yolundan sapmaz.

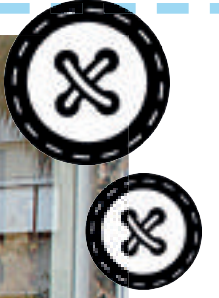
Benzetmeyi biraz daha ileri götürecek olursak. Bir ağaç meyve verdiğinde tüm özellikleri ortaya çıkar. Bir ağacın güzelliği verdiği meyvedir. İyi davranışlar insanın meyveleridir. İyi davranışları arttıkça kişi güzelleşir.

Ayrıca, iyi bir meyve sadece kendisi için iyi değildir – içinde sürekli yeni ağaçlar ve meyveler üretecek tohumları barındırır. Benzer şekilde, kişi başkalarına örnek teşkil edecek iyi hareketlerde bulunursa dünyayı daha iyi bir yer haline getirebilir.

Bu, zincirleme olarak daha büyük çapta iyi hareketlere neden olur. Gene de iyiliğin kaynağı çoğunlukla meyve veren ilk ağaca atfedilir

Ağaçların yeni yılını bu sene ve her sene Şevât ayınının 15'inde idrak ettiğimizde bu dersleri hatırlayalım. Çocuklarımızı eğitmeli ve yaşadığımız dünyayı daha güzel ve müreffeh hale getirmelerini sağlayacak davranışlar konusunda yönlendirmeliyiz.

* Aşkenaz Cemaati Hahamı
Çeviren: Viktor Bensusan



2016'nın en keyiflisi Baykuş Art



"Baykuş Art", hayallerinizi 3. boyutta somutlaştırmanın; çeşitli ev aksesuarlarını, takıları ve heykelticikleri yaparken üretmenin zevkini yaşayacağınız bir mekân. Onun dışında her ayrıntıyı düşünen "Baykuş Art", kendi davetinizin ayrıcalıklı davetlisi olacağınız baby shower, bebeğe hoş geldin partisi vb etkinlikler için de her daim hazır.

Baykuş Art'ın yaratıcısı

Mimar Nur YILMAZ SÖZERİ ile cama ve seramiğe olan sevgisi hakkında konuştuk.



Öncelikle kendinizden bahseder misiniz?

1965 İstanbul doğumluyum. 1990 yılında MSÜ Mimarlık fakültesini bitirdim. Hayatım boyunca hep tasarlamak, yaratmak ve üretmek adına çabalarım oldu. Yıllarca serbest mimarlık yaptıktan sonra 2000'li yılların başında oğlum tam da kendi ayakları üzerinde durmaya başladığında kendim için bir şeyler yapmam gerektiğine karar verdim. Ben de kendi ayaklarım üzerinde durmalıyım. Biricik oğlum, biricik eşim, sevgili ailem, sevdiğim bir işim vardı... İlgı bekleyen bir evim

vardı... Ama şükür ki hala zamanım ve enerjim de vardı... İşte tam bu zamanlar da cam ve seramikle tanıştım. "Cam şeffaftır, içi dışı birdir. Görünüşü serttir ama içten içe kırılğandır. Akışkandır ama kaypak değildir. Eğilip, bükülmez belki ama sırrına vakıf olanın elinde özünü bulur" diyorlar. Ben de camda kendimi ve seramikte keyfi buldum... Yaratmanın zevkine vardım. Oğlum, eşim ve yakın arkadaşlarım bu heyecanı benimle paylaştılar beğenileriyle bana cesaret verdiler. Ben de Mayıs 2012'de hayalim olan atölyemi açtım.



YETİŞKİMLER VE ÇOCUKLAR İÇİN ATÖLYELER:

- SERAMİK,
- CAM FÜZYON
- SULU BOYA
- WORKSHOP'LAR
- ÖZGÜN HEDİYELİK EŞYALAR



“Baykuş Art”da ne tür etkinlikler yapılıyor?

Bu gün Baykuş Art'ta ne var dersenez; çocuk ve yetişkinler için cam füzyon ve seramik atölyeleri... Farklı konularda günlük atölye çalışmaları... Kukla, Brikolaj, Heykel, Lino-gravür, Taş boyama, Quiling, Pasta, Kurabiye var... Söyleşiler, hatta konseptli doğum günü ve baby shower partileri düzenliyor, özgün hediyelik eşyalar bulunduruyoruz.

İstanbul'da böyle bir sektör daha önce çok fazla duyulmamakla beraber, bu türde bir yer açmaya nasıl karar verdiniz?

Öğrencilik dönemimden bu yana çalıştığım mimarlık atölye-

leri -atölye diyorum çünkü ofis aslında mimarlığın bünyesine ters bence- yalnızca proje üretilen yerler değildi. Projeler, anılar, müzik, derin sohbetler, müthiş öğretiler, kahve, şarap... Bunlardan bahsedince sevgi ve saygıyla anıyorum. Sevgili MUAMMER ONAT'ı... AYHAN BÖYÜR'ü... HÜSEYİN YANAR'ı... Konu alakasız gelebilir sizlere belki ama atölyemin nüvesi galiba o günlerden... Paylaşımaya hevesli herkesi karşılaştırmak arzusuyla önceleri adı Baykuş Art Kafe bile oldu bir dönem... İşte 2012'de başlayan serüven bugünlere böyle geldi.

Baykuş art ismini koymanızın bir sebebi var mı?

BAYKUŞ... Sevgili okulumun, Mimar Sinan Üniversitesinin logosudur. Birçok MSÜ' lünün tutkusudur sanat ve bilgeliğin simgesi BAYKUŞ... Ben de 1983'den beri sever ve toplardım çeşitli baykuşları... Böyle bir işe kalkınca tam yeridir dedik, BAYKUŞ koyduk adını eşim ve oğlumla...

Hedef kitleniz kimlerdir?

Hedef kitlemiz aslında herkes; çocuklar, yetişkinler, kadınlar, erkekler... Sanatı, sohbeti seven herkes...



19 Mayıs Mah. Uzay Sok. Usta Sitesi,
A blok Dükkan: 1 Kazasker / Kadıköy
Tel : 0(216) 373 79 80
GSM: 0(533) 668 98 92

E-mail: mimarnur@hotmail.com • Web: www.baykusart.com



BaykusArtCafe



baykusart



Bir 'kartofil'in,
Seyhun Binzet'in serzenişi:
**Neden sinagog
kartpostalı yok?**



Seyhun Binzet (solda) ve İzel Rozental

Yaşam koçları diyor ki, bir hobiyile uğraşmak, insanın hayatını renklendirdiği gibi, muhtelif evrelerde karşısına çıkan sorunlarla başa çıkabilmesini de kolaylaştırıyor. Hobileri olan kişiler daha geç yaşlanırmış! Kendi deyimiyle bir 'kartofil' yani kartpostal koleksiyoncusu olan Seyhun Binzet bu savı doğrulayan tipik örneklerden. Kadıköy Barış Manço Kültür Merkezindeki kartpostal sergisini gezen ziyaretçilerine gönüllü rehberlik hizmetinde bulunurken yerinde duramıyor, bir köşeden diğerine koşturuyordu. Bu ortamda ta liseden sınıf arkadaşım Seyhun ile biraz da nostalji kokan bir söyleşi gerçekleştirdik...



Kadıköy sergisini çoğunlukla geçmişe özlem duyan orta yaş ve üzerindeki kesim geziyor, oysa bu sergi esas genç kesim için ders alınması gereken çok önemli bir ibret vesikası...

Şapkandan sürekli tavşan çıkarıyorsun! Halen İstanbul'un iki farklı mekânında kartların sergileniyor; Pera Müzesinde, "Üryan, Çıplak, Nü"*, Barış Manço Kültür Merkezinde ise eski Kadıköy kartpostalları... Merak ediyorum, koleksiyonunda her konuda kartpostal var mıdır?

Kesinlikle! Bulamayacağım konuyu şu anda düşünemiyorum. Kartpostallar o kadar çeşitli konulara dağılmış ki, ne arasan bulurum... Kartpostalda her şey var, başka hiç bir meca bir devri bu kadar güzel yansıtamaz...

(Söyleşinin ortalarına doğru kartpostallarda var olmayan, ya da Seyhun'un bulamadığı 'şeyi' keşfediyoruz...)

Sen bir koleksiyoncusun...

Orada bir sorun var. Geçenlerde TRT'den çekim yapmaya geldiler, altına koleksiyoncu yazalım mı dediler, düşündüm şöyle; yahu ben doktor kimyagerim, koleksiyoncu yazdırmak doğru mu acaba?

Peki, o halde başa saralım. Doktor kimyagersin, bu senin mesleğin. Ayrıca yelkencisin. İstanbul Yelken Kulübü'nün başkanlığını yaptın. Başka?

Yedi kuşak Kalamışlıyım. Bana sorduklarında ben Kadıköylüyüm demem, Kalamışlıyım derim ve kendimi Kalamış'la sınırlarım.

Lisem Saint Joseph. Kimyager olduğum yer, Louvain, Belçika. Uzmanlık yaptığım şehir St. Andrews, İskoçya. Sonrasında bu kadar kimya yetmez deyip, Boğaziçi Üniversitesinde doktora, Dallas North Texas ile Tallahassee Florida State'de post doktoralarımı kimya alanında yaptım.

İyi ki kimyan bozulmamış! Seyhun Binzet'i tek cümlede nasıl tanımlarsın?

Seyhun Binzet evli, bir çocuklu ve bir torunlu, kimya kökenli, denizci, paylaşmayı seven, Kalamışlı bir 'kartofil'dir.

O halde bana Kalamış'ın yıllar içinde nasıl bir değişime uğradığını anlatır mısın?

Çok basit: Kalamış yok oldu! Kalamış Koyu neresi, gösteremiyoruz bile... Neredeyse Kızıltoprak'tan Moda'ya yürüyerek gideceğiz. Balık tuttuğumuz yerler şu anda asfalt yolun öbür tarafında kaldı. İnsanlar bu gördüğün Kadıköy sergisinden üzülerken çıkıyorlar. Bu sergi mutluluk vermiyor!



Yeni bulduğu için "Nü" sergisinde yer alamayan bir kartpostal. Resimdeki model aslında bir ressam tarafından rötuşlanarak örtülmüş, yani sansürlenmiş (!)

Haklısın, ben de sergiyi gezerken kırk yıllık bir Modalı olarak hüznümlendim ve şaşırırım...

Sen de bilirsin, yurt dışında, medeni ülkelerde, kentin dokusunu oluşturan binaların cepheleri pek değişmez. İçleri yenilenir, modernleşir ama dışarıdan baktığında aynıdır. Yıllar sonra aynı adresi rahatlıkla bulursun...

Kadıköy sergisinde durum içler acısı. Kartpostallarda muhtelif villalar var. Hemen hepsinin adlarını da yazmışsın. Ama ben bunları hiç göremedim. Bir tek Sarıca köşkünü bilirim Moda'da...

Tek zaten o! Geçen gün orta yaşlı bir bayan geziyordu sergiyi, güzel bir konuya parmak bastı. Seyhun Bey dedi, bakın bu taş binalar nefes alıyor. Beton binalarda insanlar hep hasta oluyor çünkü binalar nefes almıyor dedi. Hiç aklıma gelmezdi!

Etnik gruplar arasındaki farklılıklar da kartlara yansıyor mu?

Yansıyor tabii... Yaşam tarzları falan... Ama şimdi birden fark ettim, ben sana bir şey sormak istiyorum. Mesela dünya kadar Ermeni kilisesi, Ortodoks, Katolik, Rum kilisesi kartpostalı var ama bir tane olsun sinagog kartı yok...

Güvenlik nedeniyle...

Keh keh! Ermenilerde



Villa Wohl, Kadıköy yazarı Müfit Ekdal'a göre bu villa bir Yahudi ailesi için yapılmış ancak birkaç yıl sonra satılmış.

güvenlik sorunu daha fazlaydı herhalde o devirde. Çok sayıda cami ve kilise var ama sinagog kartpostalı hiç görmedim ve merak ediyorum.

Doğrusu, cevabı bilmiyorum. Ama bu soruyu bir bilen cevaplandırması ümidiyle buraya alıyorum, bakarsın güzel bir cevap gelir... Bu arada, sergide bir Yahudi ailesinin villasını gördüm...

Evet, Villa Wohl. Ama o bir villa, sahibinin de Yahudi olduğunu bilmek lazım. Onu Müfit Ekdal'ın in kitabından okudum, yoksa kartta böyle bir bilgi yok. Bak yine bu sergide çok ilginç bir kart var, Kadıköy'deki Alman esirlerinin kampı...

Sahi, nedir bu kamp? Hangi dönemde kurulmuş, bilgin var mı?

Bunu da Müfit Bey'e sordum ama o da bilmiyor. Bence bunlar 1915'in kartları. Almanların getirmiş olduğu esirler olmalı. Tarih doktorası yapan bir arkadaşım aslında beni uyardı, bu esir kampı değil, Alman entegre kampı dedi. Yani bir tür toplama kampı. Birinci Dünya Savaşı esnasında İstanbul'da bunlardan bir kaç tane varmış. Onlardan biri olmalı...

Sen bu kartpostal koleksiyonu işine nasıl başladın?

Hep söylüyorum, babaannem Ermeni asıllıydı. Albümleri vardı. Ermeniler böyle şeylere meraklıdır. Küçükken onlara bakmayı çok severdim. İlk fikir o zamanlarda yerleşmiş olmalı. Sonra üniversite tahsilimi Belçika'da yaparken arada bir Paris'e gider, sahaflara uğradım. Orada bir maden yatıyordu. İnanır mısın gösterdikleri kartpostalların üçte ikisinden fazlası Türkiye ile ilgiliydi. İnanılmaz ucuz fiyatlara alırdım bunları ki, şu anda çok pahalı, bulunmuyor artık.

"Kartpostalların altın devri Abdülhamit dönemi, yani 1880'ler... Neden o devir? Çünkü o dönem İstanbul'da muazzam bir sansür var. Mektupların çoğu ulaşmıyor adreslerine ama açık olduğu için kartpostal rahat geçiyor."



Moda Galavany villası, insanlar bahçede poz veriyor.



Kadıköy
Otel Schana

O halde şu anda çok değerli bir koleksiyona sahip olduğun söyleyebiliriz. Kaç kartın var, sayısını biliyor musun?

On beş bin civarında... Fransa'dan başlayıp bütün dünyadan bunları toplamaya koyuldum. Afrika'dan var, Amerika'dan var...

Özel kaynakların var mı? Sırf kartpostal almak için seyahat ettiğin oluyor mu?

E... bazen gidiyorsun tabii. Büyük paralar da ödediğin oluyor. Şaşıyorum sonra, ben bu parayı nasıl verdim diye!

Peki, sattığın oldu mu hiç?

Valla satamıyorum! Çok isteyen oluyor ama bunlardan bir tanesini bile ayırmak sanki bir oyuncak bozmak, bir yapbozun parçasını çıkarmak gibi geliyor bana. Tek parça giderse o puzzle artık işe yaramaz, bilirsin...

Bildiğin kadarıyla topladığın kartpostalların neredeyse tamamı Osmanlı döneminde yurtdışına gönderilmiş kartlar. Kimler yolluyordu daha çok bunları? Türkiye'de yaşayan yabancılar mı?

Evet, bu kartın altın devri Abdülhamit dönemi, yani 1880'ler... Neden o devir? Çünkü o dönem İstanbul'da muazzam bir sansür var. Oysa sansürçüler açık bir şeye pek dikkat etmiyor. Örneğin mektup yazsan sansür edilebiliyor ama bunu anlamıyor adam. Mektupların çoğu ulaşmıyor adreslerine ama açık olduğu için kartpostal rahat geçiyor. Bende mesela çok ilginç kartpostallar var, adam yazısının aynadaki aksini karta dökmüş sansüre takılmamak için. Acaba bu ne lisan diye çok uğraştım, sonunda anladım.

Fotoğraflar da kartpostallaştırılıyor yani?

Hem de ne fotoğraflar, inanamazsın! Adamın İstanbul'da kafasını kesmişler, kesik baş yanda duruyor, fotoğrafını çekip kartpostal olarak göndermişler. Bunu gazeteye basamazsın, yazamazsın ama böyle gitmiş işte... Tamamen bir iletişim yöntemi. Habercilik bu şekilde yapılıyor. 1880'lerin medyası bu...

*"Çok beğeniyorum Schneidertempel'i!
Zaten ilk orada başladım kartlarımı
sergilemeye. O sergiden sonra
kendimde farklı bir şey uyandı ve çok
sayıda sergi yaptım."*



Moda İskelesi 1900 Kemeriye



Kadıköy'deki Alman Kampı. Yıl muhtemelen 1915.



Osmanlı Kadınları Sergisi

"Osmanlı'da üç-beş çok önemli editör vardı. Fruchtermann, Zelich, Ludwingshon... bir de Georges Mizrahi vardı en büyüklerinden... Bunlar son derece düzenli insanlardı, her kartı belli bir düzende konulara göre numaralamışlar."

Biz seninle şimdiye kadar üç sergi yaptık, "Osmanlı yaşamından kesitler", "Kadınlar", "Gözyaşı ve Tebessüm"... Bunların üçünü de Schneidertempel'de açtık ve üçü de yoğun ilgi gördü. Arada pek çok yerde farklı konularda çeşitli sergiler açtın. Schneidertempel hakkındaki görüşlerini alabilir miyim?

Çok beğeniyorum Schneidertempel'i! Zaten ilk orada başladım kartlarımı sergilemeye. O sergiden sonra kendimde farklı bir şey uyandı ve çok sayıda sergi yaptım. Mesela İzmir sergisini yaptım. İzmir Belediye Başkanı Ahmet Priştina o zaman sağ idi, İstanbul'a gelmiş Schneidertempel'deki 'Osmanlı Kadınları'nı görmüş. Telefon açtı, İzmir kartpostalları da var mı diye. Sonrasında muazzam bir sergi ve kitap çıktı İzmir'den... Yani Schneidertempel benim başladığım yerdir... Bir şey daha ekleyeyim. Mesela benim çok sevdiğim iki sergim var. Bir tanesi Londra'da yaptığım Çanakkale sergisi. Çok hoşuma gitti, çünkü sonuçta İngilizlerin kaybettiği bir savaşı Londra'da sergiledim ve acaba insanlar nasıl karşılayacak diye merak ediyordum. LSE'de (London School of Economics) yaptık. İnsanlar acaba gelir mi diye merak ediyordum, kalabalıktan Bulgar başkonsolosunu içeri sokamadık. İnanılmazdı! İkincisi ise, Schneidertempel'deki "Osmanlı Kadınları" sergisidir. Bir ilk olması ve konunun çok ilgi çekmesi koleksiyonumu paylaşmanın zevkini tattırdı bana ve çok emek verdiğim bu biriktirme işlemine anlam kattı. Şimdi bir projemiz daha var. Liseden arkadaşımız Mehmet Erbak, aynı zamanda Bursa'da Fransa'nın fahri konsolosluğunu yürütmektedir, Bordeaux ile kardeş şehir olmuşlar. Bursa'yı sergileyeceğiz, daha sonra da Bordeaux'ya götüreceğiz...

Harika! Peki başka keşke gerçekleşse dediğin bir projen var mı?

Var tabii... Pera'daki "Nü" sergisini yaparken aklımda hep şu Osmanlı'da Kartpostallarda Kadınlar sergisi vardı. Hani o Schneidertempel'da gerçekleştirdiğimiz meşhur sergi. Onun ikincisini çok yapmak isterim. Kadınlar 2...

Yine Schneidertempel'de mi?

Tabii yine orada! Onu mutlaka tekrarlamamız lazım, uzun zaman oldu, arada koleksiyonum gelişti. Bu sefer kafamda oluşturdum, panolar halinde Ermeni, Yahudi, Kürt kadınlarını ayrı ayrı sergileyeceğim. Mesela Selanik'te, Edirne'de pek çok Yahudi kadın kartpostalı var... İçlerinde müzisyen olanlar da var... Ama sinagog yok!

Bu yazıdan sonra inşallah sana en az bir sinagog kartı bulacağız. Türkiye'de kartpostal koleksiyoncusu kaç kişi vardır?

On kişiyi geçmez. Dışarıya göre kıyas kabul etmez. Ama

2001 yılının
en fazla ilgi çeken
yaz sergisi
Osmanlı Kadınları...



Schneidertempel Sanat Merkezindeki ilk Seyhun Binzet sergisi,
'Eski kartpostallarda Osmanlı Kadınları'



kartpostala değer veriliyor. İnsanlar alıp büyütüp duvarlarına asıyorlar, satılıyor böyle kartpostallar...

Hadi biraz nostalji yapalım. Eskiden bayram öncesi postanelerin önünde kartpostal sergileri açılırdı. Rengârenk kartların sergilenmesi adeta bayramlara ayrı bir fat katardı. Öğrenciler, askerler, memurlar, herkes birbirine kart atardı...

Şimdi buna gerek kalmadı, elindeki cep telefonu bu işi görüyor zaten!

Ben de oraya gelmek istiyordum. Var mı bugünkü teknoloji ile kartpostalın buluşması?

Yok, çünkü insanlar yazamıyor. Çok kişi, eline kalem ver oturup yazamaz, bilgisayar ister... Ben bile zorlanıyorum artık...

Kartpostalın altın çağı diye adlandırdığın dönemde, en çok yazılan konu neydi?

En fazla dile getirilen kart değişim arzusu. Ben sana bunu yollayayım, sen de bana şunu yolla. Bu çok sıkça rastlanan

bir konu... Resimlerde ise en çok cami ve kilise resmi var. İlginç yazılara da rastlamışsındır...

Bende 65 kartlık bir albüm var. Bir Fransız askerinin Arnavutluk'tan çıkıp, Silifke'ye kadar yolculuğu boyunca karısı Renée'ye gönderdiği kartlar... Bu adamın kartlarını ikiye ayırdım. Birinci kısımda normal postayla, yani askeri sansürden geçmiş olanlar var. Bunları okuduğum zaman, 'Aa meğer savaş ne güzel bir şeymiş, ben de savaşayım bari!' diyorsun. Bir de arkadaşları kanalıyla elden gönderdikleri var. Onlarda tamamıyla aksi şeyler yazıyor. Ne kadar korktuğunu, iyileştiği halde hasta numarası yaptığını, cephedeki sıkıntılarında, çamurdan pislikten şikâyetlerini dile getiriyor. Bu kartlarda adamın dört yıllık serüvenini iki ayrı kanaldan okuyorsun. Karısına sürekli iki ay sonra döneceğim diye yazdığı halde, dört yıl sonra bakıyorsun adam hala Adana'da...

Nasıl arşivliyorsun bütün bunları?

Editöre göre. Osmanlı'da üç-beş çok önemli editör vardı. Fruchtermann, Zelich, Ludwingshon... Bir de Georges Mizrahi vardı en büyüklerinden... Bunlar son derece düzenli insanlardı, her kartı belli bir düzende konulara göre numaralamışlar. Bu numaralar belli belirsiz görünüyor kartlarda. İşte o numaralara göre sıralayınca aradaki boşluklar doluyor. Örneğin bende Fruchterman'dan en az 2.000 adet kart var, hepsi o kadar düzenli ki... Bu editörler aslında bütün Osmanlı'yı kapsıyor. Ama sadece Kadıköy dersin; Kunodi, Nitis, Kohn, sırf Kadıköy'ü yapanlar...



Burada birisi kuleden kırlangıç olarak denize atlıyor. Bizim öğrencilik yıllarımızda on metrelik kuleye tırmanıp kızlara hava atmak için Tarzan gibi narayı atıp bu şekilde atlayanlar hâlâ vardı. Ama bunlar on kişiyi geçmezdi.



"Londra'da yaptığım Çanakkale sergisi çok hoşuma gitti. Çünkü sonuçta İngilizlerin kaybettiği bir savaşı Londra'da sergiledim. İnsanlar acaba gelir mi diye merak ediyordum, kalabalıktan Bulgar başkonsolosunu içeri sokamadık. İnanılmazdı!"



G. Mizrahi - Adana
109. Montreurs d'Ours de CILICIE

Editör Georges Mizrahi koleksiyonundan bir kartpostal: Adanalı ayı ve maymun oynatıcılar.

Peki, Seyhun bu kartpostal merakı sana neler kattı?

Çok şey kattı. Bakışım değişti. Dünya kadar detay öğrendim. İstanbul'da öyle meslekler varmış ki, insanın aklına gelmez... Mesela seyyar istiridye satıcısı, ahtapot döven adam... Sonra aynı tarihte bakıyorsun Beyoğlu'ndaki postaneden Konstantinopolis damgalı bir kart gitmiş, Sirkeci'den İstanbul damgalı. Yani bir dönem iki isim birlikte kullanılıyor.

Ailenden, eşinden, oğlundan destek görüyorsun herhalde?

Canan çok destekliyor beni. Ama oğlum pek ilgili değil. Zaten sorun bundan sonrası... Ne olacak bu koleksiyon? İnsan kara kara düşünmeden edemiyor...

Belki bir vakıf kurarsın... Gençlere öğütler misin kartpostal koleksiyonculuğunu? Zor ve masraflı değil mi?

Tabii ki! Kartpostal koleksiyonculuğu benim bir dönem yaptığım pul koleksiyonculuğundan daha heyecan verici. Kartpostallarda olaylar, tarih canlanıyor. Benim yaptığım deliliği yapmazlarsa pek de zorlanmadan bu işi yaparlar ve çok şey öğrenirler, geçmişten, o devirlerden bilmedikleri pek çok şey görüp öğrenirler...

Senin yaptığın delilik derken?

Yani özellikli bir konu üzerinde yoğunlaşınlar, ne bileyim spor üzerine, ya da Fenerbahçe semti üzerine kart biriktirsinler. Spesifik bir konu bulunca hem maddi olarak fazla zorlanmazlar, hem de kendilerini o konuda geliştirmiş olurlar.

Seyhun Binzet'i ziyaretçileriyle baş başa bıraktım, anlatacak o kadar çok şeyi vardı ki... ■

* Üryan, Çıplak, Nü Sergisi, Pera Müzesinde 7 Şubat 2016 tarihine kadar gezilebilir.

İŞİNİZİ **A PLUS** BİR OFİS PROJESİNE TAŞIMAYA NE DERSİNİZ?

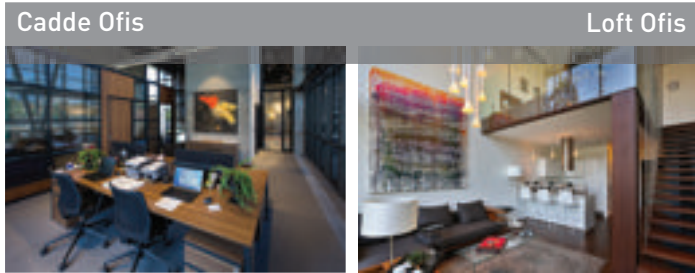


Balance Gayrimenkul'ün 300 milyon TL yatırımla hayata geçirdiği Basın Ekspres Yolu'nun tek A Plus Ofis projesi Balance Güneşli, **satın alınabilir** veya **kiralanabilir** ofis ve yaşam alanları ile "yeni bir yaşam ve yatırım değeri" olarak öne çıkıyor. İnşaat sektörünün hızla geliştiği bölgeye prestij kazandıracak proje, değerli bir yatırım aracı olarak görülüyor.

Balance Güneşli, 17 dönüm arazi üzerinde toplam 83 bin metrekare inşaat alanına sahip. Yatay ve dikey olmak üzere iki farklı mimarinin kullanıldığı projede, toplam 311 bağımsız bölüm yer alıyor.

Zengin sosyal donatılar, her ihtiyaca cevap verebilen ofisler...

Plaza Ofis, Cadde Ofis, Loft Ofis, Stüdyo Ofisler olmak üzere her ölçekteki şirketin ofis ihtiyacına yönelik alanların yaratıldığı Balance Güneşli'de şirketlere teknik ve sosyal açıdan ayrıcalıklı hizmetler sunuluyor. Ofis alanlarının daha efektif kullanılabilmesi için katlarda günlük ve saatlik rezerve edilebilen toplantı odaları yer alıyor. Yaklaşık 700m² lik sosyal tesisleri, fitness salonu, sauna ve buhar odaları, pilates stüdyoları, cafe/restoran, müzik odası, hobi odaları, cep sineması gibi bir çok aktivite olanağı mevcut.



Projede, sokak kültürünü çağdaş bir mimari yorumla buluşturarak bir "Yaşam Sokağı" oluşturuldu. Araçsız yürüyüş yolları ve yeşillendirilmiş kat bahçelerinin yanı sıra; günün yorgunluğunu atmak, lezzetli molalar vermek için restoran ve kafeler, günlük hayatın getireceği her türlü ihtiyacın karşılanabileceği mağaza ve hizmet noktaları yer alıyor.



"T eknolojik ve teknik donanımlarla farklılaşan projede konforlu çalışma olanağı sağlayan her tür detay düşünüldü."

İstanbul'un yükselen gayrimenkul bölgesi: Basın Ekspres Yolu

Projenin yer aldığı Basın Ekspres Yolu nitelikli konut, ofis ve kamu yatırımları ile sürekli gelişiyor ve değer kazanıyor. Bölgenin E -5, TEM ve sahil yollarını birbirine bağlayan çok özel bir konumu var. Çevrede inşaatı süren metro hatlarının yanı sıra, metrobüs durakları, Atatürk Havalimanı, 3. havalimanına bağlantı yolu, İstoç, Masko, CNR, Ataköy Marina gibi önemli merkezlere çok yakın. Kuzey Marmara Otoyolu üzerinde olan ve önemli ulaşım yatırımları ile çevrelenen bölgenin stratejik önemi sürekli artıyor.

Mart 2016'da Teslim

Teslim sonrası hayatın hemen başlayacağı projede metrekare fiyatları 5 bin 737 ile 7 bin 283 TL arasında değişiyor. Projede ofis fiyatları 318.000 TL'den başlıyor.

Basın Ekspres Yolu Taşocağı Caddesi No: 19 Güneşli İstanbul

444 99 52 / www.balancegunesli.com.tr

KÜLTÜR

Suzan Nana TARABLUS

**Zamanın
durduğu yer**

MAÇAHEL

"Dünya
sadece
hayâl gücünün
tualidir..."

Henry David Thoreau

Yolculuktayız
Ve yolculuk derken...
Varılacak yer değil, yolculuğun ta
kendisi en heyecan vericisi
Aynen hayat gibi
Varılacak yer kalbimizin orada,
özümüzde iken...
Yolculuktayız, hep denemeğe degecek
duygusu içinde, cesaretle
Hayat da yolculuktan ibaret iken...
Bu kez Maçahel'deyiz, zamanın
durduğu yerde
Burada bir tutku okyanusu,
doğanın tutkusu
Hayallerimiz hayallerin tualı
Burada insanın "insan" kalma
mücadelesi

Methini çoktan duymuştum ama bir türlü yoluna düşmemiştim, Maçahel'in. Bir şehir düşünün, kendi ülkenizde.

Oraya uçmanın en kısa yolu yurtdışından olsun!

Gizemi bırakalım ve haydi hep beraber bir yolculuğa çıkalım.

"Biletini Hopa'ya kestir, ama aslında Batum'a uçuyoruz!"

Batum'a gidecek olsak uçak bileti 'yurtdışı' fiyatı. Öyle ki... Varış noktası Artvin'in Hopa'sı tam bunun yarısı kadar!

Böylece şaşırtmalar henüz yola çıkmadan başlamış oluyor!

Çok eskilerde adı Bicihiani imiş, Maçahel'in. Veya Macahel, nasıl isterseniz...

Gürcücesi ise Maçaheli.

Şimdilerde Artvin iline ve Gürcistan'ın Acara Özerk Bölgesi'ne yayılan vadinin tarihsel adı, Bicihiani. Daha önce ziyaret ettiğim Gürcistan'a çok benziyor, burası.

Ulaşımı tahmin edeceğiniz gibi, çok basit değil!

Havaş otobüsleri yolcularını Artvin'in Hopa'sına, barakadan bozma bir terminale teslim ediyor.

Minik, tertemiz, ak-pak!

Oradan sonra ver elini Borçka!

Ve en sonunda...

Kıvrımlar, dönemeçler, zorlu virajlar, manzaraların en doyumsuzları ile randevumuz başlıyor.

Kafkasların bir uzantısı bura. Karçal Dağları'ndayız! Vadi yataklarında Çoruh Nehri'nin ve bütün kollarının aktığı...

Masallarda anlatıla-gelen Kaf Dağı öyküsü misali...

Biz bu dağlarda 3-4 gün geçirecektik, masalsi.

Bir minibüste, ilerliyoruz.

Direksiyonda, Kenan Kâhya...

Tur liderimiz Mikail Önder anlatıyor: "Macaheli, Osmanlı-Rus Savaşı'na kadar (1877-1878) Osmanlı yönetimindeydi.

Daha sonra imzalanan Berlin Anlaşması ile Çarlık Rusya'sına bağlandı.

Ünlü Gürcü şair ve yazar Akaki

Tzereteli'nin büyük kardeşi Davit Tzereteli 1879'da Macaheli'nin Acara'ya bağlı olduğunu, halkının konuksever, başarılı



Borçka Tabiat Parkı

tüccarlar ve iyi kayıkçılar olduğunu yazmıştı. Tzereteli ayrıca son dönemlerde Macaheli'den göçün başladığını, halkın Osmanlı ülkesine gittiğini belirtmiş ve göçün nedenleri üstünde durmuştu.

Rus yönetiminin, daha önce vergi veremeyen, askere gitmeyen Macaheli halkına ağır vergiler koyduğunu, askere almaya başladığını, halkın bunları kabul etmediğini belirtmişti.

I. Dünya Savaşı'ndan sonra, 1918'de kurulan Gürcistan Cumhuriyeti sınırlarında yer alan Macaheli, 1921'de belirlenen Türkiye- Sovyetler sınırıyla ikiye bölündü. Altı köy Türkiye'de, on iki köy Gürcistan'da Aşağı Macaheli içinde kaldı. Macaheli'nin Türkiye tarafındaki kısım,

Yukarı Macaheli'de altı köy... Camili (Hertvisi), Düzenli (Zedvake), Efeler (Eprati), Kayalar (Kvabistavi), Maralköy (Mindieti) ve Uğurköy (Akria).

Gürcistan tarafında, yani Aşağı Macaheli'de büyük-küçük sayısız köy. En büyükleri Gvara, Çutuneti, Kedkedi, Acarisagmarti, Çikuneti ve Tshemrala..."

Daha önce kaldığım olduysa da... Bu seferki hayli farklı:

Bir köy evindeyiz, ilk gecemizde. Camili Köyü'nde. Zaten vadiler karanlığa boğula-kalmıştı köy-evine ulaştığımızda; âdetta dağları aşa-aşa, yorgun-argın. Orada Macaheli'de –

Camili'de

Karanlıklarla göz göze geliyorum Biliyorum devran hep döne duracak Yarınlarda güneş şüpheşiz doğacak Evet, devran hep döne duracak Ve hayat daima ölümü yenecek Ve aydınlık da karanlığı...

Orada Macaheli'de – Camili'deki köy evinde kucak açtı bize sevgili Hacer ve bütün ailesi.

12 kişilik grubumuzu ikişer, üçer dağıttı evinin cici-bici, süslü, tertemiz odalarına. Sonra da oturma odasında, kuzinenin etrafında topluştık, keyifli bir şaşkınlık içinde.

Sorgulayan gözlerde mutlu bir ortak

HAYÂL ET*

Cennetin olmadığını hayâl et
Eğer denersen bu kolay
Altımızda cehennem yok
Üstümüzdeyse sadece gökyüzü var
Hayâl et bütün insanların
bu gün için yaşadığını...
Hiç ülke olmadığını hayâl et
Bunu yapmak zor değil
Öldürecek ve uğruna ölecek bir şey yok
Ve din de yok
Hayâl et bütün insanların
hayatı barış içinde yaşadığını
Mülkiyetin olmadığını hayâl et
Yapabilir misin merak ediyorum
Hırsla ve açgözlülüğe gerek yok
İnsanların kardeşliği
Hayal et bütün insanların
Tüm dünyayı paylaştığını
Benim bir hayâlcî olduğumu söyleyebilirsin
Ama tek ben değilim
Umarım bir gün sen de bize katılırsın
Ve dünya yekvücut olarak yaşar

*Yol boyu dinlediğimiz Karadeniz türkülerine rağmen...

John Lennon'dan "Imagine"



İremit Mahallesi camii



paylaşımın onayında!
Kuzinenin üzerinde ise demlenmekte olan çayı seyir eyledik, rayıhasını ciğerlerimize doldura-doldura. Tencereler de kuzinenin üstünde, en kısık ısıda bizim için bekletiliyor. Mutfakta hazırda şölen soframız... Neler-neler vardı. Yörenin maharetli ellerinden... Sabahuna ise... Kahvaltımız balkonda kurulu, uzun bir masada. Balı-kay-kağı ile. Meyvenin her çeşnisinden cins-cins reçelleriyle içlerine sevgi aktılmışlarından... Renk-renk idi soframız. Manzara ise anlatılamaz! Poz-poz fotolar. Doymamacasına. Macaheli Vadisi tam bir yeşil cennet. Yüzde 70'i orman, gerisi de çayır-çimen, yemyeşilin her tonunda; bir düş



adeta. Pek çok da meyve ağacı; orman görüntüsüne katkıda! Bir yeşil hayâl edin, içinde beş yüzyıllık da ağaçlar olsun! Mevsimlerden sonbahar, o günler. Dimdik vadilerin içinde ilerlerken "S"ler çizerek... Alabildiğine orman. Giderek yükseliyor ve yükseldikçe renkler değişiyor. Yamaçlardan irili-ufaklı şelaleler. Hayâl ediyorum ve doğa dönüşüyor, bir renk paletiy-mişçesine. Görsellerin en müthişleri nasip oluyor fotoğrafçısına. Biz şehirli, daha doğrusu betonun istilâsındaki İstanbullulara tam bir şölen – ruhlarımıza, gözlerimize. Arınıyoruz. Zihinlerimize kaydediyoruz o benzersizliği, ay-fonlarımızla da bol-bol 'selfi'ler. Asırlık ağaçlar onlar, gürgen, kestane, ıhlamur, çam... Nerede ise herkes arıcı, burada! Bölgenin bu ekonomik gelişimi TEMA Vakfı tarafından destek görüyor. Özel bir arı var bu vadede. Kafkas Arısı. Arılar arasında en seçkinlerden olanı.

İlk gece kaldığımız Camili Köyü Derneği öncülüğünde "Macahel, Kafkas Arı ve Bal Festivali" düzenlenmekte. Arı evleri dizi-dizi... En nadidesi, kestane balı... Torunlarıma alayım dedim, ama tükenmişti artık bu yılın mahsulü. Onlara yörenin balını taşımak isterken buradaki varoluştan bir parça da sunmak istedim, bilsinler diye... Belki de tadına varırken hayâl kurabilsinler diye. En masumlarından hayâllerin. Bölgenin turizminin seçkin ellere emanet edilmesi çok önemsenen bir konu! Macaheli... Kısa da olsa ziyaret mevsimi. Yazları serin ve ılıman. Kışları ise çok soğuk ve nemli! Ocak ayında bazen eksi 2°C, bazen eksi 17°C. Karlı. Karlar bazen üç metre kalınlığında. Kitle turizmine açılırsa, fırsatçıların talanına uğramasından çok korkuluyor. Macahelliler çok bilinçli. Topraklarına sahip. Hayâllerini derinlikle yaşayanlardan... Buralarda yabancı barınmıyor.

Tamar efsaneleriyle dopdolu MACAHEL

Özgür ruhlu özgün insanlar Maçahelliler. Onlardan biri, tur liderimiz, rehberimiz Mikail anlatıyor...

Macaheli'de, tarihte önemli bir yere sahip olan Gürcü Kraliçesi Tamar ile ilişkili çok sayıda efsane var.

Gürcistan Krallığını 1184-1213 arasında yöneten ünlü kraliçe, Tamar. Hükümdarlık dönemi Gürcistan'ın "Altın Çağı" olarak biliniyor.

"Krallar kralı" ve "Kraliçeler kraliçesi" olarak adlandırılmıştır. Bagrationi (Bağratlılar) Hanedanı'ndan geliyor.

Tamar, sınırları, Azerbaycan'dan Erzurum'dan Gence'ye uzanan Gürcü Krallığı'nı gücünün doruğuna ulaştırdığı biliniyor. Onun döneminde Gürcistan, tarihinin en geniş sınırlarına ulaşıyor.

Kafkaslarda bir kadın hükümdar...

Tamar'ın mezarının Macaheli'nin yüksek tepelerinde, Karçal Dağlarında, Eprati'de olduğu söylenir. Efsaneler Tamar'ın Macaheli'ye, özellikle Eprati'ye gitmeyi, Karçal Dağları eteklerinde dolaşmayı çok sevdiği anlatır.

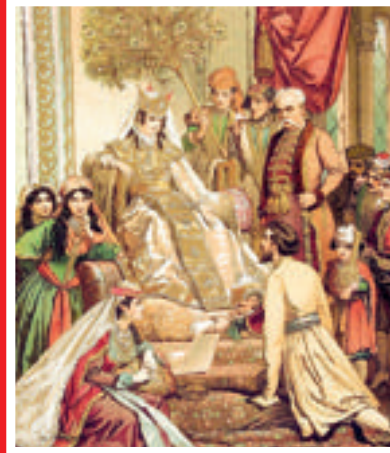
Macaheli bölgesinde, eski tarihlerde inşa edilmiş çok sayıda Gürcü kilisesi ve manastırı vardı. Gürcü kültürünün geliştiği yerler olarak da kabul edilen bu kurumlardan Eprati Manastırı'nın Kraliçe Tamar'ın isteğiyle inşa edildiğine inanılıyor. Bir Macahelili olan Svimon Eprateli (Epratelili Svimon) bu manastırda çalışmalar yapmış, 16. yüzyılın sonlarına kadar burada bulunmuş.

Siyasal, kültürel ve ekonomik yaşamda Macaheli'nin çok önemli bir yeri olduğunu, kapılı ve kemerli köprüler de göstermekte. Çok yerde inşa edilmiş kapılı ve kemerli köprülerin varlığı Macaheli'yi gezenlerin de dikkatini çekmekte... Bu köprülerden biri, Kavtareti'nin iki yakasını birleştiren köprüydü. Türkiye-Sovyet sınırı çizilinceye değin bu köprü varlığını korumuş, ancak daha sonra Sovyet idaresi tarafından yıkılmış.

Halkın Müslümanlığı kabul etmesinden sonra Macaheli'de cami ve mescitler inşa edilmiş. Macaheli'deki cami, süslemeleri açısından Rus gezginlerin de dikkatini çekmişti. Bu camideki ahşap oymalarda üzüm, yaprak, testi gibi motifler çok başarıyla işlenmiş olduğu gözlemlenmiş.

Macaheli, Gürcü tarihinin ünlü kaynaklarından Kartlis Tshovreba'da (Kartli Tarihi) Bicihiani olarak geçer. Bölgenin adı sonradan Macaheli olmuş. Macaheli'deki derenin adı olan Macahela, bu yörede dökülen ve Avrupa ile Osmanlı İmparatorluğu'nda ünlü olan bir tür topun da adı olmuş.

Macahela toplarının döküm tezgâhları günümüzde Yukarı Çhutuneti'deki etnografya müzesinde sergilenmekte.



Türkiye'nin Güneydoğusundan hayli farklı bir sınır, Gürcistan-Türkiye sınırı! Hiçbir sınır ihlâli olmazmış bu yörede!

Turizm, demişken... Macaheli, Türkiye'de son yıllarda turizme açılan bölgelerden biri. Özellikle trekkingcilerin gözde mekânlarından biri!

Ayrılmadan önce Hacer'in evinden bir horon vurdu bizimkiler. (Bu bölgede horon 'yapılmıyor', 'tepilmiyor' ama "vuruluyor")

Sonra da uğruyoruz Maral Köyü İremi Mahallesi Camii'ne. Hayatımda çok camii gördüm ama bunun bir benzerine daha rastlamadım. Ahşap işçiliği zirve yapmış! Dualarımızı orada da yapıyoruz.

Kalpleri sınırsız yapan enstantanede Kenan'ın yanına çömelerek namazını kılan arkadaşlarımızdan biri... Kadın-erkek ayırımını terk edip salt "insan" olmanın huşu dolu erdemi içinde...

Sonra da hep beraber trekking için yola düşüyoruz! Kimimiz en önlere; kimimiz daha düşük enerjiyle gerilerde.

Kelimelere sığdırılması zor bir cennette! İlerlerken adım adım... Coşkun Çoruh Nehri bizi an-be-an izlerken...

Bizimle birlikte akarken... Enine-boyuna koskocaman bir ağaç, yüzyılların selâmını getirmiş. Doğanın ta kalbindeki onurlu duruşu ile...

Mini minnacık mor çiçekler, dal-budak sarmaşıkların arasından baş göstermiş kibar ve sessiz şatafatlarıyla. Varolmanın mutluluğu ile dolup taşıyoruz.

Hepimiz buluşuyoruz, Maral Şelalesi'nde! Tabii yine poz-poz fotoğraflar. Hayaller kuruyoruz, tek-tek ve hep birlikte. Orada... Huşuyu sessiz bir yakarışa dönüştürüyoruz içimizde, şükranlarla, dualarla...

Sessizliğe bürünüyoruz, aynen Tebrizli Şems'in dediği gibi: "Bazen susmak gerekir, duymak için."

Alan-ile-veren ellerimiz buluşuyor, var-olmanın mutluluğunda. İnsan olabilmenin ve insan kalabilmenin erdemine yakararak!

Uğrağımız Camili Köyü Camii... (Her köyün camii var mı diye sordum...)

İlk yapılışının ne zaman olduğu bilinmese de... Osmanlı Padişahı II. Mahmut döneminde Batum vilayetinin Borçka kazasındaki, eski adıyla 'Hartvisi', şimdiki adı Camili Köyü camisi için yazılan bir imam-hatip görevlendirme beratı (Berat-ı Hüma-



Camili köyü camii



Maral şelalesi

yun) ile yapılış tarihinin 1819 öncesine rastladığı düşünülmekte. Şimdiki hali, 1855 yılındaki bir çığ felaketinde yıkılan camiın yerine yapılmış. Yıkılan camiın keresteleri yeni yapılan camiın tavanında kullanılmış. Eksik kalan kısımlar da köylüler tarafından Arhavili ustalara yaptırılmış. Hem de kendi samanlıklarını, serenderlerini ve ambarlarını bozarak... Müthiş bir "insanlık" öyküsü geldi kulaklarıma. Donandım o anlatılar ile o dağların adeta Robin Hood'u, Mikail'i dinlerken...

Yıllar içinde kar-kış-devlet imkânsızlıklarını öykünmeden kurtardıkları hastalar... Hamile kadınlar... Vasıta bulamamalar... Yoksunluk... Sırtta taşımalar... 'Yok'u var etmeler. Üstelik bunu ilk ağızdan duymak! Yüreklenirici oldu, sevgili okur... Sımsıcak idi! İnsanlık adına... Sonraki gecelerimiz "serender" de geçiyor. Yedi serenderli 'Bumbulay' adlı pansiyonda. Efeler Köyü Tabiat Koruma Alanı'nda. Serenderler yöre mimarının simgesi. Tamamen ahşaptan, doğa ile iç-içe yaşamın ta kendisi. Pansiyon bir aile işletmesi; Kâhya Ailesi'nin! Önce "Bumbulay ne demek?" diye soruyoruz...

Cevabı şöyle:
"Bumbulay Gürcüce bir kelime... 'Kabarıklık, pofuduk' gibi... Rahat ve konforlu anlamında kullanılıyor. 'Neden Bumbulay

lay dersin' ... Pansiyonun karşısındaki tepenin adı... Bir isim gerek dendiğinde aklıma ilk bu geldi."

Doğasının adı, konforun adı, pansiyonun adı, hep bir! Aynı!
Ve Kenan Kâhya anlatmaya devam ediyor:

"Annem Fatma, ineklerin sütünü her sabah taze servis edip, kaymağı ve yöresel peynirleri sunmak için koşuyor. Babam Nâzım, evde sakin dururken ani espriler patlatır. Varı-yoğu çocukları ve arıları! Dededen kalma sistemle – yani kütiik kovanla "Kara Kovan" arıcılığını sürdürüyor. Onun anlaştığı gibi, hiç kimse aralarıyla anlaşamaz. Tabii ki arıların ürettiği bala bağımlı olmayana da henüz görmedik.

Kardeşim Nurgül Ege Üniversitesi Konak İşletmeciliğinde okuyor..."

Ve sıra karısına gelince... Reyhan'ı uzun uzun anlatıyor... Reyhan bir-süper-kadın! Bir yandan iki çocuk: Biri yuvada, öbürü henüz bebek sayılır. "Speedy-Gonzales-Reyhan": Yemek, servis, temizlik, idare. Her şeye, here yere yetiyor, yetişiyor. Sessiz ve dirayetli bir vakurla! Hani, var ya, kocasını "vezir eden" kadınlardan. Eli de çok lezzetli... Neler-neler yedirdi bizlere, keşke sıralayabilsem. Sergiledi tüm marifetlerini, kutsanmış mahir elleriyle. Karadeniz bölgesine gitmeğe başlamadan öncelerindeydi.



Kraliçe Tamar Köprüsü

İlk gördüğüm "serender", İstanbul'da, Kemberburgaz'da bir Karadenizlinin fantezisi olarak yapılmış olanıydı. Belki de onu kendi köyünden söktürüp getirmişti... Ama bu kez Macahel'de gördüklerim dağ yamaçlarının kırsalına serpiştirilmiş inci taneleri gibiydi, yeşilin arasındaki. Bunlar, dört direk üzerine oturtulmuş çoğunlukla kare yapılar. Evin dışındalar. Ev ile serender arasında köprü bulunmaz. Yerden yüksekliği 5-7 metre kadar. Sulardan-sellerden korunmacasına... Serederler yüzyıllardır buralardalar... Yapımında sadece ve sadece ahşap kullanılıyor. Üstü de sac ile örtülü... Yan taraflarındaki ızgaralar ise serenderin içindeki hava dönüşümü için... Bumbulay Pansiyon'un serenderleri,

Serender



grubumuzu ağırladı. Serenderde yatıp uyumak... Tek kelime ile MÜTHİŞ idi. Son yılların en kaliteli uykusu oldu, diyebilirim. Fonda o çevrenin hiç durmayan su sesi, ninnilerin en etkini. Bir de ormanın sesi. Ormanın sesi beni hep çok heyecanlandırır. Hayâl ediyorum... Orada, ormanda tüm yaşayanların ortak sessizliğini... Ortak kaderin uyumu... Sessiz homurtusu, âdeta parolası, yabanın... Ayının, çakal ile tilkinin, ceylan ile tavşanın, keçinin domuzun... Ve doğanın. Yaşlı ağaçların. Kayalıkların. Ertesi sabah serenderimden inip

kahvaltıya giderken böğürtlenleri selâmlamadan geçemiyorum. Frambuazları fark ediyorum, ansızın. Onların göz kırplılarına teslim olup hayatımda ilk kez o çok sevdiğim meyveyi dalından koparıırken farklı bir neşeye kapılıyorum, çocuksu ve hınzır! O sabah dumanlandı dağlar, yağmur öncesinde. Az bir duman olduğunda "büyüülü gelincik" deyi-veriyor burulular. Biraz sonra da yoğunlaşıyor duman-sis. Neredeyse göz gözü görmeyecekmişçesine... Doğanın bu dönüşümüne ise, "cadılar çok kazan kaynatıyor" deyi-veriyor

Macahelliler...

Her adımda minik minik şelaleler. Kayaların arasından pırl-pırl, şırl-şırl... Su, su, her yerde su! Macaheli vadisinin başlıca akarsuyu Macahela. Bu akarsu, pek çok irili ufaklı kolla besleniyor. Macahela suyu ekolojik olarak hayli temiz - içme suyu olarak da kullanılıyor.

Serenderler... Genellikle yiyeceklerin saklanması ve mısır kurutma işleminde kullanılmak üzere yapılmışlar. Yerden yüksek olmaları ürünlerin haşerelerden ve yaban hayvanlarından korunmasını sağlıyor. Yapıya, genellikle seygar bir merdivenle çıkılıp ve iniliyor. Bu direklerin yukarı kısmına teneke çakılarak kaplanması veya tahtadan dört tekerlek konulmasıyla yapıya fare veya böceklerin ulaşması engelleniyor. Bir keresinde... Bir keresinde, eşraftan eski bir Karadenizli ise serenderde kafa dinlediğini, meditasyon yaptığını anlatmıştı... Bölgenin turistik hale gelmesiyle serendere benzer, yerden yüksek odalar yapılmış ve turistlere yönelik, temalı konaklama işletmelerinin ürünleri sunulmakta.

Serender demişken... Benzerinin İsveç'in Skansen şehrinde yaşayan Sami kökenli bir kabilenin geleneksel yiyecek depoları olarak kullanıldığı bilinmekte. Kuzey İspanya'da da aynı amaçla kullanılan benzer yapılara "horreos" deniyormuş.

Macahel'i neden mi en ulaşılmaz olduğu Ocak ayında ilgilerinize sunmağa çalıştım. Oraları gündeminize almayı tasarlamaya başlayın, diye... Yeni bir yıla girerken, umut dolu zamanın ilk günlerinde... Macahel, bekliyor "insan" olanın takdirini. Orada yepyeni can dostlarınız olacak bahar ziyaretlerinizin birinde. Can dostlar onlar, Macahelliler. Onlar göğe komşu toprakların insanları.

Orada Macahel'de hayâl ediyorum evreni, sınırsızlığında. Orada Macahel'de ben âdeta tek bir mum, güneşin karşısında... ■

NOT: Teşekkürler...

Simon, Yeşim, Suzi, Rüya, Banu, Gülçin, Derya, Zeliha, Emine, Serap... Ve tabii ki Mikail ile Kenan, Reyhan, Hacer ve Ayşe'ye teşekkürler.



Cascais'in 'Harikalar Evi'nde müziğin ortak dili



Gezgin adaylarına en önemli tavsiyem, keşfetmeye çabaladığınız şehrin sizi keşfetmesine izin vermek. Tatil sona ermeden görmek istediğiniz anıt ve müze isimlerini not ettiğiniz kâğıtları odanın bir köşesinde unutun. Amaçsız dolanıp, kaybolun şehrin ara sokaklarında. Kalbiniz açık, alıcı duyularla dolaşın. Yabancı sokaklar size illa tur otobüsünden asla göremeyeceğiniz birşey gösterecektir. Bu sürpriz ise seneler sonra tatilinizden hatırladığınız en tatlı anı olarak zihninizde yer edecektir.

Portekiz'in en lüks kıyı kasabalarından biri olan Cascais kasabasının yegâne vejetaryen restoranlarından 'House of Wonders'da (Harikalar Evi) geçirdiğim dokuz saat avareliğin bana bu ülkede verdiği tatlı bir hediye.

Lizbon'a varalı üç gün olmuştu ve elimde kameram şehir turlarına katılmaktan ve listemden yapılması gereken ana aktiviteleri karalamaktan sıkılmışım bile.

O sabah köşe başındaki bakkaldan aldığım mısır gevreğini yerken acaba bu gün ne yapsam diye düşünmeye başladım. Kaldığım evin mutfak penceresinden Barrio Alto'nun dar sokaklarından yükselen tarihi binaların kiremit çatılarına güneş ne kadar da güzel yansiyordu. Ekim ortasında tam bir yaz havası.

Çantamı kapıp yedi tepe üzerine kurulu bu liman şehrinin dik yokuşlarından deniz kenarındaki tren istasyonuna yürüdüm. Lizbon'a 30 kilometre uzakta olan Cascais'e bilet aldım. Cascais gayet turistik bir yer. Bir zamanların küçük balıkçı kasabası şimdi gösterişli teknelerle dolu marinası ve sık restoranlarıyla hem yerli hem yabancı turistlerin görmeden olmazları arasında. Ayrıca Portekiz'in en pahalı yerlerinden.

Trenden inince başladım yürümeye. Nereye gittiğimi ben de bilmiyordum ama karşıma bir emlakçı çıkınca ev fiyatlarını sorayım dedim. (Hani bugünlerde bir İspanyol, Portekizli olma yarışı var ya, merak edenlere Cascais'de metrekaresine fiyatı 1,500 Euro'ymuş!)

Yürüdüm yürüdüm, şato gibi evler gördüm. Daha da yürüdüm dimdik kayalara çarpan masmavi Atlantik sularına karşı gözlerimi kapayıp deniz kokusunu içime çektim. Kayaların bir köşesine oturmuş Yeni Dünya'ya doğru yönelmiş balık tutan bir amcayla selamlaştım. Romantik fenerler, yelkenliler, eline sandviçlerini alıp deniz kenarına gelmiş anne-kızlar gördüm. Saatlerce başıboş dolaşmanın sonu belliydi: karnım acıktı. Geldiğimden beri Portekiz'in meşhur bacalhau balığı ve kremadan yapılan Pastel de Nata tatlısıyla besleniyordum. Ama



Tcheka ve House of Wonders



bu sefer kararlıydım—sebze yiyecektim. Portekiz'in bir Akdeniz ülkesi olmadığı aslında sofrada belli oluyor. Balık-patatesin yanında gelen iki dilim domates günlük sebze ihtiyacımı karşılamaktan pek uzaktı. Kafe-Restoran 'House of Wonders' aslında önce beni rengarenk dekoruyla cezbedti. İçeri girip kırsırdan humusa, zeytinyağlı patlıcandan kabak salatasına kadar akla gelebilecek her Akdeniz mutfağı mezesiyle donatılmış büfeyi görünce sandalye kapmaca oynar gibi hemen yerleştim bir masaya.

Karnım doymuş, bilgisayarımı açıp biraz yazı yazayım derken yan masaya topallayarak gelen adamın gitarını çıkarıp şarkı söylemesiyle günün sihri kendini gösterdi.

Saat 16:00 olduğundan restoranda sadece ikimizdik. Ben yazı yazmaya çalışıyordum ama incittiği ayağını bir sandalyeye uzatmış adamın ne sesini, ne de gitarını yok saymak mümkündür. Şarkının sözlerini anlamamama rağmen ağlamak üzereydim. Resmen âşık olmuşum ve o da bunun farkındaydı.

Bebek suratlı müzisyen şarkısını bitince şarap bardağını kaldırıp beni masasına davet etti. Bir bardak da bana ikram etti. İngilizce bilmiyordu. El kol hareketiyle müziğinin beni nasıl etkilediğini anlatmaya çalıştı. Ama o yeni şarkısına başlamıştı bile.

Müzisyenin arkadaşları Johnny ile Tanja da kısa süre sonra restorana geldiler. Fırsat buldukça 'House of Wonders'ın Hollandalı sahibi Anna da şarap ve müziğimize katılıyordu. Gitarlı kahramanımın adının Yeşil Burun Adaları'ndan Tcheka olduğunu, evvelsi gece Lizbon'da büyük bir konser verdiğini, ve Kreol dilinde söylediği şarkılarının acıklı hikayelerini de onlardan öğrendim.

Hava kararmaya başlayınca meze büfesi toplanıp akşam yemeği için taze yemeklerle yeniden donatıldı. Bizim masada ikinci şişe şarap, sonra üçüncü açıldı. Sohbet "dünya müziği" deyiminin batı dünyası dışında yaratılan sanatın taşralaştırılmasındaki rolünden, Lizbon'un çok-kültürlü mahallerine kayarken Tcheka hiç durmadı. Hep çaldı. Hafif boğuk sesi yeniden dolmaya başlayan restoranın her köşesine yayılıyordu. Sokaktan geçen insanlar yollarına devam etmeden önce kapı eşiğinde durup dinliyordu.

Restoran dolunca Tcheka'nın bize-

özel konseri gerçek bir konsere dönüştü. Artık her şarkı sonunda sadece biz bardaklarımızı şerefe kaldırmıyorduk; bütün restoran alkışlarla selamlıyordu bileği buruk hüznü sanatçıyı.

Tcheka 'Rosarie' (Hıristiyan tesbihi) şarkısını bitirince tüylerimin diken diken olduğunu farkeden Johnny şarkının sözlerini bana anlattı: "1497 senesinde Cape Verde'deki kuraklık öyle bir katlığa sebep olmuş ki insanlar açlıktan ölmek için kendilerini São Tomé adasında köle olarak satmak zorunda kalmış. Kulluk kontratlarını ise boyunlarına asılı tesbih vasıtasıyla yapıyorlarmış.

Tcheka'nın şarkısındaki tesbihin hikâyesi de bu," dedi.

Portekiz'in 15. yüzyılda Afrika köle ticaretinin merkezlerinden biri olarak kurduğu takımadaların acılı tarihini daha kişisel bir şekilde tanımam mümkün olamazdı.

Hava çoktan kararmış, meze büfesindeki servis tabakları yeniden toplanmış ve dışardaki sandalyeler masa üzerlerine yerleştirilmişti. Kaçıncı şişe şaraptaydık bilmiyorum ama Tcheka hala gitarı kucağında mırıldanıp bir melodiden diğerine atlamaya devam ediyordu. Sesi yorulmuş, yer yer çatlamaya başlamıştı ama cana yakın gülümsemesi yüzünden düşmemişti. Çantamı sırtıma yükleyip tren istasyonuna doğru yürüdüğümde saatlerin nasıl geçtiğini anlayamamışım. Cascais'dan Lizbon'a giden son trene binip kafamı cam kenarına yasladım. Müziğin insanlığına hediyesi olan ortak dilin ve bu beklenmedik günün mutluluğu ile Tcheka'nın şarkılarını mırıldandım yol boyunca. ■

Planlı, programlı Oğlak insanı

HEDEFLERİNİZ GÜN GEÇTİKÇE ARTAR

Oğlak burcunun özelliklerini iş hayatına indirirsek, karşımıza şu özelliklere sahip bir karakter ortaya çıkar; hedefleri olan ve o hedefe ulaşmak için atacağı adımları sürekli planlayan ve uygulayan biri. Bu kişinin hedeflerine emin adımlarla ulaşabilmesi için iş ortamında ona destek verecek çalışma arkadaşlarının olması gerekiyor. Oğlak burçlarıyla beraber çalışacak insanların da belirlenen hedefe en az kendileri kadar odaklanmış ve istekli olmaları gerekir. İş hayatındaki hedefleri hiçbir zaman azalmaz, aksine gün geçtikçe büyüyerek artar. Etrafındaki kişilerin de bu büyüyen hedeflere ulaşmak için sabırla, usanmadan, çok çalışmaları gerekir. İşte bu noktada Oğlak burçlarının iş hayatında nasıl bir yönetici veya lider olduklarını görürüz. Her ne kadar yukarıda bahsettiğimiz gibi Oğlak burçlarının doğalarında yöneticilik vasıfları olsa da, buldukları ortamların da bu özelliklerini ortaya çıkarmaları hatta desteklemeleri gerekir. Bazı Oğlak burçları iş hayatında verilen hedeflere ulaşmak için takım çalışmasını seçmeyip, insanlara sadece görevler verip geri planda durmayı tercih ederler. Bu da onlar için bir nevi yöneticilik davranışıdır; fakat bilinmelidir ki sadece görev vermek doğru yöneticilik davranışı değildir. Bunun doğru olmadığını, beraberinde çalıştıkları insanların sonuca ulaşamadıklarını görünce alacaklardır. O yüzden iyi birer yönetici olmaları için, beraberinde çalıştıkları insanların her zaman gözlemlemesi ve empatik olmaları gerekir. Yeri geldiğinde hedefe ulaşmaya çalışan takımın bir elemanı gibi, yeri geldiğinde de o takımın lideri veya yöneticisi gibi iletişim kurmalıdır.

■ rasimuretmen@gmail.com

Burcun simgesi olan dağ keçisinin doğadaki yaşantısında bize yansıttığı en önemli özelliği gibi Oğlak burcu insanı da gözünü diktiği zirveye doğru yılmadan usanmadan ilerler ve günün birinde mutlaka en tepeye tırmanır.

22 Aralık – 20 Ocak tarihleri arasında etkisini gösteren Oğlak burcunun yönetici gezegeni Satürn'dür. Satürn gezegeni aynı zamanda karmanın gezegeni olarak da bilinir. Karma, hem fiziksel hem de zihinsel her türlü eylemin sonuçlarının kaçınılmaz olduğunu ifade eder; düşündüğümüz her şey ya da yaptığımız her eylemin sonuçlarının, bizi bu yaşamımızda ya da sonraki yaşamımızda etkileyeceğini söyleyen bir kuraldır. Yani; ger-

aittir. Bu element Oğlak burcuna sağlam bir fiziksel yapı ve güçlü bir irade katar. Atacağı adımları her zaman planlayarak ve emin adımlarla atar. Burcun simgesi olan dağ keçisinin doğadaki yaşantısında bize yansıttığı en önemli özelliği gibi Oğlak burcu insanı da gözünü diktiği zirveye doğru yılmadan usanmadan ilerler ve günün birinde mutlaka en tepeye tırmanır. Hayatta bir amacı vardır ve ne yöne gittiğini iyi bilir. İşine Başak burcu kadar düşkündür ve sorumluluk duygusu çok gelişmiştir. Gerçekçi ve karamsardır hatta bazen hayatı fazla ciddiye alır. Aileye, geçmişe ve geleneklere çok bağlıdır. Oğlaklar yaşları ilerledikçe kendilerini bulur ve açılırlar. Başka etkiler almadılarsa,

fiziksel olarak çok sağlam sayılırlar. Oğlak burcu astrolojide aynı zamanda öncü burçlardan biridir. Liderlik ve yöneticilik özellikleri, öncü burçların en önemli özelliklerindedir. Liderlik özelliği genelde doğuştan bireylere katılan bir yapıdır; fakat herkeste

bu özelliği göremezsiniz. Oğlak burcu insanların her ne kadar bu özellik doğalarında var olsa da uygun ortamda ve destekle bu özelliğini ortaya çıkarıp hem kendisine hem de beraberinde çalıştığı insanlara faydalı olacaktır. Oğlak burcunun bir diğer astrolojik özelliği ise negatif burçlardan olmasıdır. Negatif burçlar durağan, sakın ve ciddi görünürler; fakat Satürn gezegeninin kendilerine kattığı karmik enerjiden dolayı Oğlak burcu insanları gördüklerinin aksine iç dünyalarında yoğun fakat stabil edilememiş enerjiyle mücadele ederler.

çektirmiş olduğumuz, fiziksel ya da zihinsel her türlü eylemin etkilerini şu anki gerçek yaşam içinde görmesek bile, bir sonraki yaşamımızda bu etkiler mutlaka kendini gösterecektir. Oğlak burcu insanı, Satürn'ün kattığı karma enerji sayesinde bu yaşamda yaptığı işlerin ve davranışlarının sonuçlarını ya bu zamanda alacak, ya da bir sonraki yaşantılarına aktaracaktır. Karma enerjisinin simgesel mottosu "ektiğini biçersin".

DOĞANIZDA LİDERLİK VAR

Oğlak burcu, astrolojinin 4 temel elementinden biri olan toprak grubuna



HOLOKOST

Marsel RUSSO

27 Ocak BM Genel Kurulu tarafından 2005 yılında alınan kararla "**Uluslararası Anma Günü**" olarak tespit edilerek, her yıl tüm dünyada anılmaktadır.

Holokost'un bizlere anlatacağı birçok **GERÇEK** **VAR**

Hitler ve Nasyonal Sosyalizm insanı insanlıktan çıkaran, korku salan, gücü kullanmaktan aciz bir yığın entelektüel seviyesi zayıf, muhakeme becerisi olmayan kişiyi etkin konuma getiren bir sistem kurdu. Bir insanlık dramı yaşandı Nazi rejimi altında. Hatta buna basitçe insanlık dramı demek de naif kaçabilir. Bu dramın öznesi Yahudi bireyi oldu. Bir despotun arkasına takılıp giden dünya halkları, kimi zaman çaresiz ancak çokça da sessizce seyretti olup biteni.



Holokost ile tanışmam ortaokul yıllarıma rastlar. Büyük Savaş'ta Alman ordularının önce Batı cephesinde daha sonra da doğuda Sovyetlere karşı kazandığı başarıları okurken, Yahudilerin SS birlikleri tarafından sistemli bir şekilde öldürüldüklerine rastlamış, doğal olarak konu ilgimi çekmişti. O günden bugüne olayları değişik açılardan irdelemeye çalıştım. Ancak bu öylesi derin ve karmaşık bir konu ki, olup biteni doğru şekilde adlandırmak için çok uğraşmak gerek. Holokost üzerine kendimce yaptığım çalışmalarda, uygarlığa azımsanmayacak katkılarda bulunmuş koca bir ulusun nasıl canavarlaşabileceğini anlamaya çalıştım. Böylesi bir olaylar zincirinin tekrarı yaşanabilir miydi?

21. yüzyılın bitirmiş olduğumuz ilk on beş senesi insanlık adına pek umut vaat eden gelişmelere tanık olmadı ne yazık ki. Din ve etnik kimlik eksenli çatışmalar, aşırılıkların bilinmesi ile gündelik hale gelen terör eylemleri, devletlerin karşısına çıkan, onları asimetrik bir savaşın içine çekmeye çalışan çeteleşmiş organizmalar, buna bağlı artan ırkçılık, yabancı düşmanlığı, mülteci sorunu, insana bu kaotik durumun olası bir savaş habercisi olabileceğini fısıldıyor sinsice. Böylesi bir iklim "Holokostvari" bir süreç için verimli bir zemin hazırlar mı, yeniden toptan bir yıkıma iter mi insanlığı?

Buna hükmetmek elbette kolay değil. Ancak bu konuda duyarlı olmak, uyanık davranmak ve hiçbir şekilde toplumları ayrıştırıcı, sınıflandırıcı oyunlara gelmemek gerek. Yoksa, Nazizm'in çarkları arasında yitip giden milyonların anısına saygısızlık etmiş oluruz.

Konrad Heiden, Weimer Cumhuriyeti ve Nazi dönemleri üzerine araştırmalar yapan Yahudi bir gazeteci ve tarihçidir. Çalışmaları arasında Hitler ile ilgili ilk etkili biyografileri de bulmak olası. Kendisini Almanya ile özdeşleştirmiş bu kişilik ile ilgili yapmış olduğu tespitlerden birini, İngiliz tarihçi Laurence Rees, "Hitler's Charisma-Hitler'in

20. yüzyılın bolca ürettiği liderler arasında işi zorbalığa dayandıranlar kimi zaman muhaliflerini kimi zaman kendilerine düşman belledikleri toplulukları hedef almışlardır.



Karizması"¹ adı altında yayınladığı kitabın başına koymuş.

Şöyle diyor Heiden, Hitler hakkında:

"Böyle bir adamın ihtiraslarını gidermek adına bu denli uzağa gidebilmesi, kendisini destekleyecek bu denli fazla sayıda araç ve yandaş bulabilmesi, gelecek yüzyıllarda kafa patlatılması ve cevap bulunması gereken bir konu olacaktır..."

Düşünürler, tarihçiler hala bunun "nasıl" konusunda tartışıyorlar. Görüşlerini bildirenler arasında



Konrad Heiden

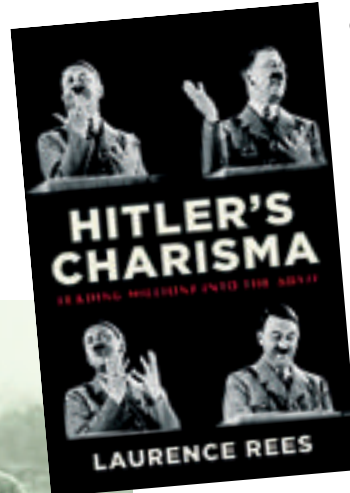
na sosyologlar, psikologlar da zaman zaman katılıyorlar. Hitler Almanya'sı tıpkı Stalin Rusya'sı gibi hala anlaşılmaya muhtaç, korkunç gizemini dokusunda barındırıyor. Oysa her şey totaliter rejimlerin yapılarında, güçlü liderlerin beklentilerinde yatıyor. Bu aşamada bir tanım önererek devam edelim...

Totaliter yönetim, devletin bireysel haklar ve özgürlükler noktasında hiçbir limit tanımadan otoriteyi kendisine bağladığı, sosyal merkezci bir şekilde kontrol altına aldığı siyasi bir sistemdir. Güçlü ve karizmatik bir lider tarafından yönlendirilen tek bir siyasi parti iktidarı ile anlam bulur.

Medya yolu ile manipüle edilen

bir propaganda sistemi içinde bireyin haber alma hakkının elinden alındığı, ekonominin en ince ayrıntısına kadar tek elden yönetildiği, ifade ve seyahat özgürlüğünün ipotek altında tutulduğu, toplu takip ve dinlenmenin gündelik hayatın bir parçası olduğu ve bireylerin sindirme terörüne maruz tutulduğu bir sistemdir bu.

Para-militer yapıların lider veya ideoloji adına düzeni sağladığı ve kolluk kuvvetlerinin etkinliğini yitirdiği





Din ve etnik kimlik eksenli çatışmalar, aşırılıkların bilenmesi ile gündelik hale gelen terör eylemleri, devletlerin karşısına çıkan, onları asimetrik bir savaşın içine çekmeye çalışan çeteleşmiş organizmalar, buna bağlı artan ırkçılık, yabancı düşmanlığı, mülteci sorunu, insana bu kaotik durumun olası bir savaş habercisi olabileceğini fısıldıyor sinsice.

veya pasifize edildiği, tüm sorunların dış odaklara veya toplumdaki istenmeyen unsurlara fatura edildiği bir sistemden söz ediyoruz.

“Her şey devlet içinde, hiçbir şey devlet dışında ve ona karşı değil.”

20. yüzyılın bolca ürettiği liderler arasında işi zorbalığa dayandıranlar oluşturdukları totaliter rejimlerle kimi zaman muhaliflerini kimi zaman kendilerine düşman belledikleri toplulukları hedef almışlardır.

Zorba, megalomandır, paranoyaktır, iflah olmaz bir katildir, biraz soytarı ve son derece korkaktır. Radikal bir ideolojinin irrasyonellik sınırlarında gezen savunucusudur. Etrafının kendisine biat etmesi ile beslenir. Devlet kasasını kendi cebiymişçesine kullandığı gibi, devlet işlerini narsistik krizlere kurban eder. Düşü, mahkemeleri ele geçirerek adaletten kaçmaktır. Gündemi, hurs ve iştahını her ne pahasına olursa olsun tatmin etmektir.

Bu tarifler birçok ismi çağırıştırır... Pol Pot'tan, Kaddafi'ye, Saddam Hüseyin'e; Bokassa'dan, Kim Il Sung'a; Niyazov'tan, Mao'ya; Stalin'den, Hitler'e; Franco'dan Mussolini'ye; Çauşevsku'den, Honecker'e, Pinochet'ye...

Bunların hepsi, tarihi kendi uluslarının çıkarlarına uygun bir şekilde

değiştirmek için iktidara geldiklerini ifade etmişlerdir. Kimi darbelerle yönetime el koymuş, kimi ise demokratik sisteme nispet yaparcasına seçimle iktidar olmuştur.

Mao ve Pol Pot gibileri bir halkın içinden; Stalin ve Bolşevikleri askeri bir düzenden; Hitler, üstün olduğunu iddia ettiği bir ırktan yeni bir insan yaratmağa çalışmışlardır.

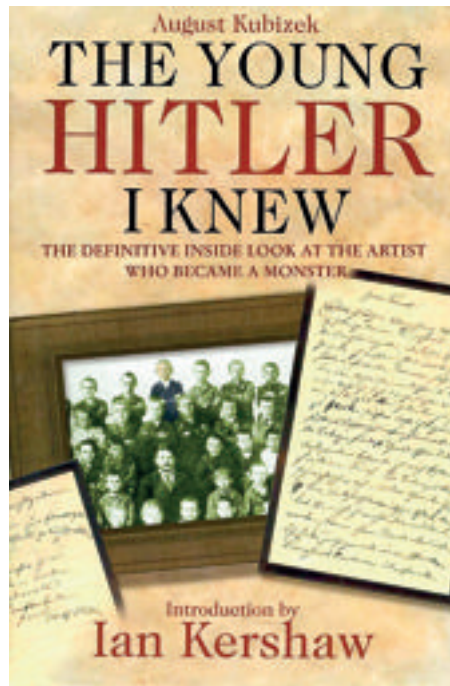
Hitler ve Nasyonal Sosyalizm insanı insanlıktan çıkararak, korku salan, gücü kullanmaktan aciz bir yığın entelektüel seviyesi zayıf, muhakeme becerisi



olmayan kişiyi etkin konuma getiren bir sistem kurdu. Bu sistem içinde Ari ırkını öne çıkaran bir ülke kurma ihtirası, tarihin hiç şüphesiz en ırkçı sosyal yapısını yarattı. Mantıktan, sağduyudan, duygu ve düşünmeden nasibini almamış, çıkar – güç – zevk üçgeninde sıkışmış, efsunlanmış insan yığınları, ne olduğunu bilmeden, ve çokça da, ne olduğunu bilerek ancak ses çıkartacak cesareti bulamadan öylesine izin verdiler, kimi için bir rüya, kimi için bir kabus olan oyuna...

Oysa Hitler henüz iktidara gelmeden çok önce, tüm zamanların en popüler düğün hediyesi olan Kavgam'da hayal ettiği geleceğin ipuçlarını verir. Devletlerin ırkçı temeller üzerine dayandırılmaları gerektiğini, demokrasinin toplumları kemiren, onları geri bırakan bir sistem olduğunu, liderin toplumdaki yerinin sağlamaştırılması gerektiğini, bu anlamda siyasi yapıda meclislere gerek olmadığını ifade eder. Elbette çağın en büyük mikrobu olarak adlandırdığı Yahudiler hakkında da veciz sözler sarf etmekten geri kalmaz ve şöyle devam eder:

“Nasyonal Sosyalizmi siyasi bir hareket olarak tanımlayanlar onun hakkında hiçbir şey bilmiyorlar. Nasyonal Sosyalizm bir dinden ötedir, insanlığı bir daha, yeniden yaratmakla eşittir... Marksist prensiplerin yardımıyla Yahudi tüm diğer dünya halkları üzerinde baskın olmaktadır. Tacı insanlığın ve dünyanın cenazesi olacaktır... Dolayısı ile Yahudi ile savaşarak Tanrı'nın işine yardımcı





Bir kurşuna bir yahudi

oluyorum.”

Kasım 1918’de yenilip ağır bir anlaşmaya imza attıklarında Almanlar yalnızca ekonomik olmayan, aynı zamanda siyasi ve hatta manevi yönleri ile derin bir kriz yaşıyorlardı. Olup biteni sorgulama ve bir suçlu bulma süreci yaşanırken, niçin bu denli acı çektikleri konusu zihinlerini kurcalarken, Hitler topu Yahudilere atıyordu.

Yaşananların tek suçlusu Yahudilerdi. Birinci Büyük Savaş onlar yüzünden çıkmış, kapitalist sömürü düzeni de Bolşevik işçi yapılanması da onların kurgulamaları olmuştu. Onlar Versailles Anlaşmasını imzalatan katillerdi. Bir ülkeleri yoktu, bir ulus bile değillerdi... Birbirlerinden başka bağları yoktu. Ama işte dünyaya hükmediyorlardı.

En önemli özelliği nefret etmek olan birinin hedefi olmak... Tüm dünya ile kavgalı olan birinin kin malzemesi olarak seçilmek için şansı olmak gerek... Viyana’daki gençlik yıllarında odasını paylaştığı nadir arkadaşlarından August Kubizek şöyle yazmış²: “Hiçbir şey onun eleştirisinden kurtulamazdı. Hiçbir şey onun gözünde doğru değildi. Geniş nefret repertuarı ile hıncını, genelde kendisini anlamayanların, kişiliğine değer vermeyenlerin üzerine savururdu...”

Bilimsel olsun edebi olsun kitapları yasaklayan, bunları meydanlarda



ateşe veren, hukuk sistemini eğip büken, meclisi devre dışı bırakarak her seviyedeki muhalefeti susturan, ırkçılığı yasalarla teminat altına alan, sağlam bir ırk yetiştirmek uğruna etnik temizlik yanında sıhhi temizlik de uygulayan Hitler’in Nazi rejimidir. İnsanları kamplarda toplayan, geçmişlerini ve geleceklerini tarih sah-

Hitler Almanya'sı tıpkı Stalin Rusya'sı gibi hala anlaşılmaya muhtaç, korkunç gizemini dokusunda barındırıyor. Oysa her şey totaliter rejimlerin yapılarında, güçlü liderlerin beklentilerinde yatıyor.

nesinden silmek için teknolojik yatırımlar yapan, bilime katkıda bulunmak adına onları deneylerde kobay olarak kullanan, onların üzerinden ekonomik rant elde etmek için mallarını, mülklerini Ari ırkına devreden, yitip giden “her nefeste bir dünyayı karartan” Hitler’in despot idaresidir...

Esas itibarı ile bir insanlık dramı yaşanmıştır Nazi rejimi altında. Hatta buna basitçe insanlık dramı demek de naif kaçabilir. Bu dramın öznesi Yahudi bireyi olmuştur. Bir despotun arkasına takılıp giden dünya halkları, kimi zaman çaresiz ancak çokça da sessizce seyretmiştir olup biteni.

Holokost çok değişik açılardan incelenebilecek ve dokusunda ders alınması gereken dağlar kadar çıkarımı barındıran kompleks bir süreci ifade eder. Olanlara anlam vermek için üzerinde durulacak yığınla detay vardır. Ancak kabaca, ırkçılığın, ır-rasyonelliğin, nefretin tavan yaptığı, karanlık bir dönemden söz ettiğimizi unutmamak gerekir.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 1 Ekim 2005 tarih ve 60/7 sayılı kararı uyarınca, Nazi Son Çözümünün simgesi haline gelmiş Auschwitz ölüm

Peder Patrick Desbois
ile yapılan söyleşi
(Şalom, 2008)

Peder Patrick Desbois ile Söyleşi-1 Bir Kurşuna Bir Yahudi



...bir kurşuna bir Yahudi...
...Holokost...
...Yahudi...
...Şalom...
...2008...
...İstanbul...
...ziyareti...
...esnasında...
...ŞALOM...
...için...
...yaptığım...
...söyleşiden...
...bir kesiti...
...paylaşmak...
...isterim...
...“Şöyle...
...söyleyeyim...
...İnsanlar...
...bir fikrin...
...fanatığı...
...haline...
...gelirler...
...Bunlar...
...ideoloji-
...lerine...
...sapkınlık...
...boyutunda...
...bağlı...
...olurlar...
...ve...
...sorgulama...
...biter...
...Yerel...
...halk...
...genel...
...hava...
...içinde...
...hareket...
...etmişti...
...Onlar...
...tarafından...
...mallarına...
...konmak...
...maksadı...
...ile...
...öldürü-
...lenlerin...
...sayısı...
...zaten...
...bütün...
...içinde...
...çok...
...fazla...
...değildi...
...Burada...
...Alman...
...faktörünü...
...es...
...geçmemek...
...gerek...
...Buna...
...sirtımızı...
...dönersek...
...yeni...
...soykırımların...
...faillerinin...
...ekmeğine...
...yağ...
...süreriz...
...Almanlar...
...olayları...
...planladılar...
...Sahada...
...katliamları...
...yaptılar...
...Öldürenler...
...Almandı...
...Askerler...
...Almandı...
...polisler...
...Almandı...
...SS’ler...
...Almandı...
...Bunlara...
...yerel...
...halktan...
...yardım...
...edenler...
...olmuştu...
...ancak...
...bu...
...durum...
...elbette...
...Almanların...
...olaylardaki...
...rolünü...
...azaltmaz...
...Almanya’nın...
...günümüüz...
...dünyasındaki...
...güçlü...
...konumu...
...Şoa’nın...
...sorumluluğu...
...noktasında...
...bazı...
...geşemeleri...
...beraberinde...
...geti-
...yor...
...Bu...
...oyuna...
...düşmemek...
...gerek...
...Almanların...
...ele...
...geçirdikleri...
...her...
...ülkede...
...kendileri...
...ile...
...iş-
...birliği...
...yapanlar...
...çıktı...
...Ancak...
...bu...
...Yahudi...
...katliamını...
...işbirlikçiler...
...yaptı...
...anlamına...
...gelmez...
...Unutmayın...
...işgal...
...edilen...
...en...
...küçük...
...köyden...
...bile...
...her...
...akşam...
...Berlin’e...
...bilgi...
...giderdi...
...şu...
...kadar...
...Yahudi...
...öldürüldü...
...diye...
...Bu...
...bilgi...
...hiç...
...aksamadan...
...giderdi...
...Yahudilerin...
...yerel...
...halk...
...tarafından...
...katledildiği...
...konusu...
...daha...
...sonraları...
...Alman...
...propagandası...
...tarafından...
...sıkça...
...söylenecektir...
...ancak...
...bu...
...gerçek...
...durumu...
...ifade...
...etmez...
...Bu...
...Gulagların...
...da...
...Ruslar...
...tarafın-
...dan...
...değil...
...de...
...örneğin...
...Almanlar...
...tarafın-
...dan...
...yapıldığını...
...iddia...
...etmek...
...gibi...
...bir...
...durumu...
...getirir...
...ve...
...gerçeği...
...ifade...
...etmez...”
...Konu...
...“gulaglar”...
...ile...
...zenginleşmişken...
...Hitler...
...öyleydi...
...de...
...Stalin...
...çok...
...mu...
...daha...
...iyiydi...
...Stalin’in...
...mirasında...
...Şoa...
...yoktu...
...da...
...hiç...
...mi...
...kıyım...
...olmamıştı...
...diye...
...sormak...
...geçti...
...içimden...

Holokostun sadece toplama kamplarında, gaz odalarında gerçekleşmediğini, geniş Rus steplerinde, ölüm mangalarının namlularının ucunda da yığınla insanın yaşamdan koparıldığını unutmamak gerek. Tek kurşuna Tek Yahudi!

kampının Rus orduları tarafından kurtarıldığı tarih olan 27 Ocak tarihini “Holokost Kurbanlarını Uluslararası Anma Günü” olarak ilan eder. Bu karara, aralarında Türkiye’nin de bulunduğu 191 ülke imza koyar. Karar, İnsan Hakları Evrensel Beyanamesine atıfta bulunarak, birçok başka etnik azınlık yanında Yahudi halkının üçte birinin öldürülmesi ile sonuçlanan bu insanlık trajedisinin, nefretin, ön yargının ve ırkçılığın arz ettiği yıkıcı tehlikeleri önlemede önemli bir mesaj taşıdığını ifade ediyor ve üye ülkelere, konuyu eğitim programlarına koymalarını öneriyor. Karar aynı zamanda Holokost’un her tür inkârını ret ediyor ve dini

hoşgörüsüzlüğü mahkûm ediyor. Böylece dini veya etnik kimlik üzerinden yapılan ayrımcılığa, ötekileştirmeye karşı duruyor. Bu sene seçilen tema “Holokost ve İnsan Onuru”... Kurbanların kişiliksizleştirildiği, geçmişlerinin silinmeye çalışıldığı, geleceklerinin ellerinden alındığı, kollarına kazılan birer numaraya indirildiği bir kâbustur Holokost. İnsan onurunun ayaklar altına alındığı bir felakettir. Dolayısı ile bu tema, insanlıklarından koparılan yığınları anmanın doğru bir yolu, şüphesiz. Programı incelerken, Nazi ideolojisinin eski Sovyet topraklarında gerçek-

leştiği kıyımı araştıran Yahad-In Unum’un sponsorluğunda, “Holokost by Bullets – Kurşunlarla Holokost” konusunun gündeme konduğunu gördüm. Holokostun sadece toplama kamplarında, gaz odalarında gerçekleşmediğini, geniş Rus steplerinde, ölüm mangalarının namlularının ucunda da yığınla insanın yaşamdan koparıldığını unutmamak gerek. Tek kurşuna Tek Yahudi!

Burada, Yahad-In Unum’un kurucusu Peder Patrick Desbois ile 2008 yılında İstanbul’u ziyareti esnasında ŞALOM için yaptığım söyleşiden³ bir kesiti paylaşmak isterim.

“Şöyle söyleyeyim. İnsanlar bir fikrin fanatığı haline gelirler. Bunlar ideolojilerine sapkınlık boyutunda bağlı olurlar, ve sorgulama biter. Yerel halk genel hava içinde hareket etmişti. Onlar tarafından mallarına konmak maksadı ile öldürülenlerin sayısı zaten bütün içinde çok fazla değildi. Burada Alman faktörünü es geçmemek gerek. Buna sirtımızı dönersek yeni soykırımların faillerinin ekmeğine yağ süreriz. Almanlar olayları planladılar. Sahada katliamları yaptılar. Öldürenler Almandı. Askerler Almandı, polisler Almandı, SS’ler Almandı. Bunlara yerel halktan yardım edenler olmuştu, ancak bu durum elbette Almanların olaylardaki rolünü azaltmaz. Almanya’nın günümüüz dünyasındaki güçlü konumu Şoa’nın sorumluluğu noktasında bazı geşemeleri beraberinde getiriyor. Bu oyuna düşmemek gerek.

Almanların ele geçirdikleri her ülkede kendileri ile işbirliği yapanlar çıktı. Ancak bu, Yahudi katliamını işbirlikçiler yaptı anlamına gelmez. Unutmayın işgal edilen en küçük köyden bile her akşam Berlin’e bilgi giderdi, şu kadar Yahudi öldürüldü diye. Bu bilgi hiç aksamadan giderdi. Yahudilerin yerel halk tarafından katledildiği konusu daha sonraları Alman propagandası tarafından sıkça söylenecektir, ancak bu gerçek durumu ifade etmez. Bu Gulagların da Ruslar tarafından değil de örneğin Almanlar tarafından yapıldığını iddia etmek gibi bir durumu getirir ve gerçeği ifade etmez.”

Konu “gulaglar” ile zenginleşmişken, Hitler öyleydi de Stalin çok mu daha iyiydi? Stalin’in mirasında Şoa yoktu da, hiç mi kıyım olmamıştı? diye sormak geçti içimden.



Peder Patrick Desbois



Tasfiye ettiği amansız rakibi Troçki'ye göre Stalin "partide ortalama bir adam"dır ve çok da yeterli değildir. Pisliklerini temizlemek zorunda kalmış halefi Kruçev için ise "kıyım çığırnlığının pençesinde isterik" bir kişiliktir. Biyografisini kaleme alan Simon Sabag Montefiore'ye göre Stalin hem son derece entelektüeldir hem de büyük bir katildir. Büyük Katerina'dan o zamana, bilgisi ile parlayan nadir liderdendir. Incil'i de Fransız Devrimini de etüt etmiş ve enine boyuna incelemiştir.

Öte yandan, Kafkasların gangsteri gibi davranmaktan da geri kalmamıştır... Mit haline gelmiş bir şiddet ve birbiri ardına geliştirdiği komplolarla halkı sindirmiş, muhaliflerine aman vermemiştir. Dengesizdir. Bugün göklere çıkardıklarını hemen ertesi gün yerle bir edebilir. Psikolojik bir vaka olarak Stalin'i incelemek ve ona yalnızca bu yönüyle yaklaşmak, içinde büyüttüğü ideolojiyi es geçmek anlamına gelmemeli. "Devrimin işine yarayacaksa şeytanla bile ittifak kurarım" mantığı zaten, Ağustos 1939'da Hitler ile kendisini bir masa etrafına getirmiş ve dünyayı ters köşeye yatıran saldırmazlık paktını imzalatmıştır.

"Ölümler tüm sorunları çözer. Adam olmayınca sorun kalmaz" fikri, Stalin'e atfedilen 20 milyon cinayeti ve 18 milyon sürgünü açıklar. Sadizme yatkın oluşunu inkâr etmemesi de ilginç bir noktadır: "En büyük zevk düşmanımı seçmek, ona indirilecek darbeyi hazırla-

mak, intikamımı yudumlamak ve sonra da gidip yatmaktır..."

"Ölümler Evinden Anılar" adlı kitabında Dostoyevski Sibiry'a'daki sürgün yıllarından söz eder. Alan Bullock, eşsiz incelemesi "Hitler – Stalin: Paralel Hayatlar" da, Dostoyevski'den bir alıntı yapmış⁴ :

"Bir başkasını aşağılamak ve bunu en uç noktaya götürmek için gücünü ve iktidarını kullananlar, bir süre sonra duyguları üzerindeki hâkimiyetlerini yitireceklerdir. Zorbalık bir alışkanlık olarak başlar. Gelişme kapasitesi vardır. Ve sonuçta bir hastalığa dönüşür. İnsanoğlu ve vatandaş

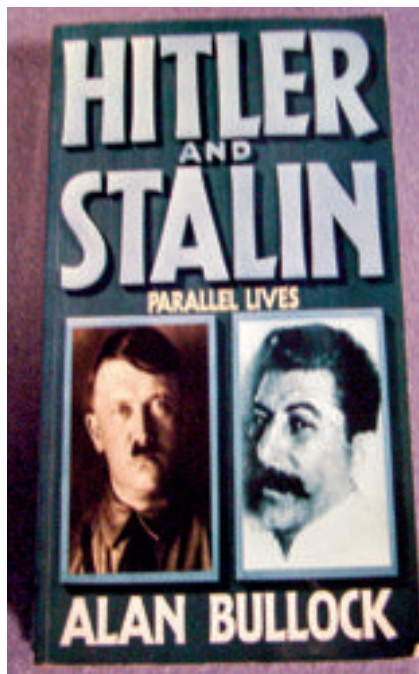
bu zorbanın içinde sonsuza kadar ölümler. İnsanlığa dönüş, pişmanlık, yeniden yaratılma olanaksız hale gelir."

Son tahlilde, Holokost'un bizlere anlatacağı birçok gerçek var. Bizlere yapacağı uyarılara duyarlı olalım. Duyularımızı onun mesajlarına yalnızca Holokost kurbanlarını anma günlerinde değil, her zaman açık tutalım.

Son sözü yine Peder Desbois'ya vermek isterim. 13 Kasım Paris saldırılarından sonra yayınladığı mesajda bakın ne diyor:

"On yıldır Einsatzgruppen'in eski Sovyet ülkelerinde giriştikleri katliamları araştırıyoruz. Milyonlarca sivil, Nazi ideolojisi adına, genç Avrupalılar tarafından, Yahudi veya Roman doğdukları için öldürüldüler.

Cuma gecesi, Paris'te, kafelerde oturan ya da bir gösteriyi izleyen gençler, yaşlıları tarafından benzer bir ideoloji adına öldürüldüler. Dünyayı kurtarmak için birilerinin kalabalıklara ateş açması ya da üzerine sardığı bombayı patlatması gerektiğini söyleyen bu ve benzer ideolojilere tüm gücümüzle karşı çıkmalıyız. Hastalığın adını koymak onu iyileştirmenin ilk adımıdır." ■



¹ Laurance Rees – Hitler's Charisma – Pantheon Books - 2012

² Arthur Kubizek – The Young Hitler I Knew – Greenhill Books, 2006

³ Şalom / Kasım 2008

⁴ Alan Bullock – Hitler And Stalin: Parallel Lives, Fontana Press, 1993, S.1058



DOĞANIN MUCİZELERİ...

PERITO MORENO GLACIER-IGUAZU

Bazı yerler vardır. Pek anlatılmaz. Onlara sözcükler yetmez. Ya da anlatılır da, şairler tarafından, tasviri kuvvetli edebiyatçılar tarafından anlatılabilir. Oralara gidersiniz oraları yaşarsınız.

Dalar gidersin görüntülere. Doğanın mucizelerine; bu tip yerlerin nasıl olup da var olduklarına şaşır kalırsın. İşte Iguazu da Perito Moreno Glacier de böyle yerler. O yüzden aşağıda yazdıklarım biraz bilgi ağırlıklı. Zaten sözcüğe ne gerek, fotoğraflar her şeyi anlatıyor.

Iguazu doğal olarak Arjantin seyahatimin bir parçasıydı ama El Calafate adını hayatımda duymamıştım. Birazcık kitap karıştırınca El Calafate yakınlarındaki Perito Moreno Glacier'ın Arjantin'deki görülecek yerlerin başında geldiğini gördüm.

Buenos Aires'i merkez olarak kullanıp iki bölgeye iki ayrı seyahat yaptım. Iguazu'ya otobüsle gidip geldim ancak El Calafate'nin Buenos Aires'ten uzaklığı 2727 km. Yani ya uçakla gidilmeli, ya da uçakla gidilmeli...

EL CALAFATE

El Calafate, Arjantin'in güneybatısında, Santa Cruz eyaletinde, Patagonya'da bulunan Lago Argentino gölünün güney kıyısında yer alan yaklaşık 20.000 nüfuslu küçük bir şehir. Şehrin ismi Patagonia'da çok sık rastlanan sarı çiçekli mavi yemişleri olan 'calafate' adlı bir çeşit çalılıktan gelmekteymiş..

El Calafate'nin en büyük özelliği, içinde Perito Moreno Glacier, Cerro Chaltén ve Cerro Torre'yi bulunduran Los Glaciares National Park'a ulaşım noktası olması.



PERITO MORENO GLACIER

Bu buzul El Calafate'ye gitme nedenim. El Calafate'den 2 saatlik bir otobüs yolculuğuyla ulaşmak mümkün. Buzulun üzerinde (özel ayakkabılar giyilerek) trekking yapılıyor. Ayrıca gölde tekneyle buzulların arasında tekne gezisi yapmak mümkün. Benim gözüm buzul trekkingi yapmayı yemedi ama tekne gezisi süperdi. 250 km² buzul. Sonsuz... Uçsuz bucaksız bir mavilik ve beyazlık. İnanılmaz etkileyici. Nefes kesici... Benim için öyle bir görüntü ve öyle bir manzaraydı ki hani derler ya kelimeler kifayetsiz kalıyor diye işte benim durumum da buydu.



IGUAZU

Iguazu 1.320 km uzunluğunda Güney Amerika'da bir nehir. İsmi Guarani dilinde Büyük Su anlamına gelen 'Yguazu' kelimesinden alıyor.

Şelalelerin toplam genişliği 2700 m.

İki farklı nehrin (Irai ve Atuba) Curitiba şehri yakınlarında birleşmesinden oluşmuş. Parana nehrine dökülmeden önceki son kilometrelerinde Arjantin (Misiones eyaleti) 80% ile Brezilya (Parana eyaleti) 20% arasında sınır oluşturuyor.

Parana Nehri'ne döküldüğü yerin yakınlarında, Brezilya tarafında Foz do Iguazu, Arjantin tarafında ise Puerto Iguazu şehirleri bulunuyor. İki şehir de nehri geçen bir köprü ile birbirlerine bağlı.

Iguazu Şelalesinin en ünlü özelliği, nehrin döküldüğü yerin birkaç kilometre öncesindeki şelaleleri. Şelaleler de aynı şekilde tam sınırdadır. Büyük kısmı, görkemli 'Şeytan Gırtlığı'na' geçiş imkânının da bulunduğu Arjantin kısmında. Fakat buna rağmen şelalelerin etkisi Brezilya tarafına geçtiğinizde çok farklı.

Her iki tarafı da kapsayan milli park 1984 yılında UNESCO tarafından "Dünya Mirası" listesine alınmıştır. Ayrıca Iguazu Şelalesi Dünyanın 7 Doğa Harikası arasında.



Etgar Keret, yaşam ve mizah

Notos edebiyat dergisindeki bir söyleşide okuduğum şu sözler aradan birkaç sene geçmiş olsa da halen beni çok etkiler: *“Hepimiz günün birinde öleceğiz ve bu gerçeğin bilincindeyiz, yine de sürdürüyoruz yaşamlarımızı. Ölümle oynadığımız bir oyunsa bu, sonuçta kazanacak olanın kim olduğu baştan belli. Bize düşen, oyunun tadını çıkarmak ve yenilgimizi zarafetle kabullenerek, performansımızdan gurur duyarak sahneden ayrılmak.”*

Söyleşi, o zamana kadar benim tanımadığım çağdaş edebiyatın harika çocuğu olarak anılan İsraili yazar ve aynı zamanda sinema yönetmeni olan Etgar Keret ile yapılmıştı. Yazıyı okuduktan kısa bir süre sonra zorluklarla baş edebilmenin yollarını anlatacağım seminerimden bir gece evvel katıldığım bir film gösteriminde yönetmenin yine Etgar Keret olduğunu öğrendim. Üstelik hazırladığım konuşmanın içinde onun bu sözleri de vardı.

Bir başka anlamlı tesadüf ise Berlin’de Holokost’la ilgili bir müzede, duvarda asılı duran onlarca fotoğrafın ve yazının içinde gözüme çarpan şu sözlerdi: *“Üç ya da dört yaşlarındayken bana sertçe vurulduğunda ya da ağrı çektiğimde hiç ağlamazdım, çünkü derdim ki: ağlamamalıyım. Bu ne ki? Annem ve babamın başına gelenlerle kıyaslandığında hiçbir şey değil, ve onları üzmem istemezdim.”* Yazının altında Etgar Keret, 1967 doğumlu Varşova gettosundan kurtulanların oğlu... Müzede paylaşılan bu sözleri, bana yazarın oldukça gerçekçi ve çok derin olmasının sebebini anlatırken, okuduğum son kitabı onu daha da iyi tanıma ve anlamama neden oldu.

“Yedi Güzel Yıl” isimli anılarından oluşan eseri, tam da sözlerindeki gibi oyunun tadını çıkararak geçirdiği zorlu yedi senesini anlatıyor, bir yandan güldürüp bir yandan ağlatırken. Anılarını öyle güzel ve etkili ifade etmiş ki yaşayan en önemli yazarlardan Etgar Keret’in ne kadar derin ve aynı zamanda müthiş bir mizah gücünün olduğunu anlayabiliyorsunuz.

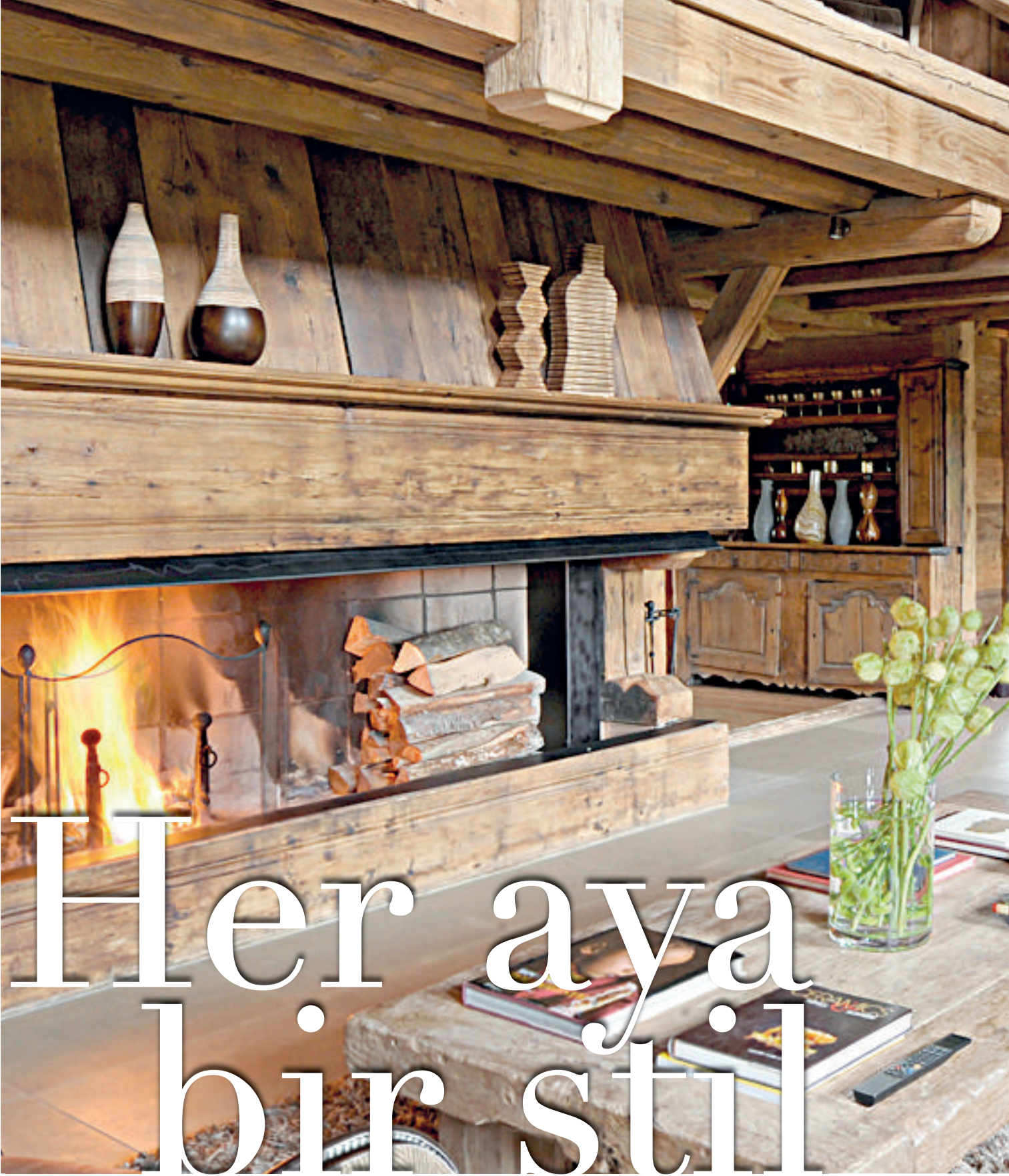
Mizah, yaşamla baş edebilmenin yollarından biri... Belki de Keret ile anlamlı ve tesadüfi karşılaşmalarımın, aynı



zamanda bana çok hitap etmesinin sebebi bu konuya olan ilgidir. Kendi deneyimlerimden de çok iyi biliyorum ki en zor zamanlarımızda, hatta acı çekerken bile mizah gücü kullanılabilir. Yaşadıklarımıza mizahi gözle bakabilmek, olayları görmezden gelmek ya da duygularımızı bastırmak değil, zorluklara rağmen, gerçeği kabullenip gülebilmektir. Buna en güzel örnek, kendisinin Toplama Kampı deneyiminde bile gülünecek bir şey bulunabildiğini belirten dünyaca tanınmış Nörolog, Psikiyatrist ve yazar Viktor Frankl. *“İnsanın Anlam Araması”* isimli çok bilinen kitabında belirttiği gibi; Toplama Kampı’nda mizahın olması insanı çok şaşırtabilir, ancak mizah ruhun kendisini koruması için kullandığı bir silahtı, bir kaç dakika ve saniyeler sürse bile.

Yaşadıklarımızı, zorlandığımız deneyimlerimizi kabullenerek, gerektiğinde bakış açımızı değiştirip ve mizahı da katabilirsek eğer, belki de yaşam denilen bu oyunun tadını daha kolay çıkarabiliriz. Böylece zarafetle ve performansımızdan gurur duyarak - ki bence sadece ve sadece ayakta kalabilmek, yaşama devam edebilmek, büyümek, anlamlı yaşayabilmek bizim kendimize gurur duymamıza yeter— sahneden ayrılırız. ■





Her aya bir stil

Bir mekân düşünün; oturduğunuz ev ya da çalıştığınız ofis olsun. Yıl boyunca, her ay, yapılabilecek küçük ama etkili bir değişiklik ya da değişikliklerle - mesela bol yastıklı kanepelerinizdeki yastık yüzlerini değiştirerek - buraya başka bir stil uygulayabilecek olsanız; sihirli değnek deymiş gibi çabucak... Bu stillere göre nisan ayında çiçekli, ağustos ayında deniz temalı, ekim ayında modern stillere göre yastık yüzlerini değiştirseniz mesela... Hatta yanı sıra birkaç ufak tefek değişiklik daha... Ve 'her aya bir stil' hedefiyle yıla başlasanız... Ne dinamik bir eviniz, ne eğlenceli bir uğraşınız olurdu! Hem de eşi benzeri olmayan...



OCAK - Huzurlu dağ evi

Kışa dair bir dekorasyon stili varsa, o da 'chalet', yani dağ evleridir. Kartpostallardaki huzurlu, şöminede yanan odunlar, ormandan toplanmış kozalaklar ve kar manzarasıyla, dışarıdaki yaşamı içine alırlar. Isınma üzerine kurulu dağ evlerinin dekorasyonu, berjerli oturma köşeleri ile geniş L koltukların konforu üzerine kuruludur. Orman yeşilleri, kahverengi tonları, kırmızı, bej, krem renklerinin, yünlü ve kaşmir kalın tekstiller, yapay kürk ve hayvan postları ile battaniyelerin, kar ve geyik desenleri ile ekose ve karelilerle birleşmiş halidir.



ŞUBAT - Ağırbaşlı Osmanlı

Son yıllarda tasarımcıların gözdesi olan Osmanlı saray tekstil ve aksesuarları, sayısız yeniliğe ilham veriyor. Sevenler için Osmanlı stilinin renklerini, desenlerini ve aksesuarlarını daha sade tarzlarla bir araya getirmek ya da başka bir deyişle mekânlara Osmanlı stilini dozunda uygulamak için, gösterişli kumaşlarla sade mobilyaları birlikte kullanmak gerekiyor. Osmanlı'nın kendisi gibi heybetli ama aynı zamanda mütevazı bir yaklaşım sergilemek zor iş; ancak bordo gibi bağırmayan ama güçlü renklerle, ipek, saten, kadife gibi asil dokular; çintemani (bir süsleme motifi), nar, lale, karanfil gibi desenlerle bir araya getirmek en iyi formül olsa gerek.

MART - Egzotik Afrika

Safari ve kabile temalarıyla renkli tasarımlara imza atan, egzotik ve heyecan verici Afrika stili, etnik dekorasyon stilleri içinde en popüler; özellikle daha çok maceraperest ve gezginlerin stili. Ancak bu stil karmaşa yaratması bakımından en risklisi; zira stilin canlı renklerini nötr tonlarla dengelemek gerekiyor. Öte yandan Afrika öyle karakteristik ki, doğal dokumaları, etnik desenli kumaşları, renkleri ve temalarıyla Afrika stilini eve taşımak kolay ve çok zevkli. Güçlü, büyük geometrik desenler, zebra ve leopar desenleri, siyah beyaz tezatlığı yapacağınız küçük değişiklik için büyük etkiler yaratabilecek temalar.



NİSAN - Rahat kır stili

Yeşillikler içinde yaşamaya özlem duyanlar kır stillerini şehirlerdeki evlerine uyguladığından bu yana uzun zaman geçti. Uçuşan tüller, basma perdeler, keten döşemelikler, hasırlar, puflar, rahat koltuklar, rahat ve konforlu bir yaşamı şehir evlerine taşıdı. Kırsal bölgelerde yaşıyormuş gibi döşenen evlerin en güzel yanı, sıcak bir dekorasyon stilini çiçekliler, ekoseler, çizgililer, pötikarelerle evlere taşımak. Hatta tekstili dantellerle, işlemelerle bir araya getirip zenginleştirmek. En ideali de pembeler, pudralar, lavanta tonları, pastel yeşillerle, doğadan yana toprak, gökyüzü ve güneş tonlarıyla doğal dokumaları birleştirmek olur ancak.



MAYIS - Zarif kolonyal

Altın çağını, Amerika'da, koloni döneminde yaşayan kolonyal stil, zarafet, sadelik ve özgünlüğüyle meraklısı için vazgeçilmez bir dekorasyon yaklaşımı. Aristokrat stillere yakın ancak daha sade renkleri, toprak ve ağaç tonlarını, hardal, koyu yeşil, mat kırmızı, mavi-grileri barındırır. Çizgili, kapitone ya da düğmeli tekstil seçenekleri kolonyal stilin zarif ve kıvrımlı hatlarına en uygun seçimlerdir. Kadife, tafta gibi geleneksel ancak seçkin kumaşlar bu zarif sadeliğe en iyi gidecek kumaşlar olsa gerek.





HAZİRAN - Renkli Hindistan

Adını Hindistan'ın neşeli, eğlenceli ve mutlu sonla biten filmlerinden alan Bollywood stili, aynı sadelikten uzak filmlerin kendisi gibi, çarpıcı renkler, gösterişli kumaşlar ve göz alıcı desenlerle nevi şahsına münhasır bir stil. Hint kültürünü bire bir yansıtan film karelerinden fırlamış gibi göz kamaştırıcı bir aydınlatma seçimi ile çarpıcı desenli kumaşlardan oluşan sayısız yastık, bir çırpıda yapılabilecek değişiklik için biçilmiş kaftan sanki, çünkü tekstil Bollywood stiline en temel konusu. Önemli olan parlak renkler seçmek ve kırmızı, fuşya, turkuaz, altın sarısı gibi renklerle Hint kültürünün etkilediği dekorasyon tarzına mümkün olduğu kadar yaklaşabilmek.



TEMMUZ - Sıcak vintage

Son yıllarda en iyi bilinen haliyle vintage, eski ancak dönemine damgasını vurmuş aksesuar ve eşyaların değerlendirilmesine fırsat tanıyan bir dekorasyon klasiği. Dönem formlarının verdiği sıcaklık ve iyi enerji, son zamanlarda nostaljiye duyulan yakın ilginin bir devamı. Dönemlerin coşkusu renklerde ve desenlerde yatıyor. Pudra tonları, portakal rengi, kahveler, pastel ve parlak yeşiller... Yaprak desenleri, meyve ve çiçek desenleri... Örgü, dantel, kanaviçe... Geometrik desenler, yuvarlak formlar, kadifeler, püsküller, ponponlar



AĞUSTOS - Özgür sahil evi

Yaz mevsiminin stili olan sahil evleri, yaz olmasa bile yaz gibi hissettiren bir dekorasyon tarzı; denizden, iklimden, adalardan ilham aldığı için sakin, telaşsız, dingin bir hayatın dekorasyona yansıması. Genellikle yazlık evlere uygulanan sahil evi dekorasyonu, doğal malzemelerin evleridir. Beyaz ve mavi sahil evlerinin renkleri, halatlar, deniz kabukları, çapalar, fenerler, çizgililer, kareli favoriler desenleridir. Döşemelik kumaşlarda, perdelerde, kilimlerde yastıklarda, yatak örtülerinde, masa örtülerinde, kısaca tekstilin olduğu her yerde mavi ve beyaz bu desenlerle kullanmak çok kolaydır.

EYLÜL - Düzenli Asya

Uzakdoğu ya da Asya olarak bilinen dekorasyon tarzları, bu coğrafyadaki yaşamlar gibi düzen, huzur ve sadelik üzerine kuruludur. Yere yakın, yüksek olmayan sedir tarzı mobilyalar ve yer yatakları tercih edilir. Tüm malzemeler de aynı yaşam tarzı gibi doğal, basit ama güçlüdür; saz, bambu, kağıt ve ahşap bunların en popüler olanlarıdır. Daha çok beyaz, krem ve toprak renkleriyle, en fazla gök mavisi, koyu yeşil bir araya gelir ki, onlar da yine doğadan renklerdir. Tekstilde desen seçimi egzotik çiçeklerdir, yine doğal el dokuması ve ipek tercih edilir.



EKİM -

İddiasız modern

Yalın çizgiler ve sadeliğin hüküm sürdüğü modern stiller, ne karmaşa, ne gösteriş ne de çok renklilik ister. Siyahla beyazın, köşelerin ve geometrik formların karlılığı olan modern stiller, etnik ve coğrafi etkilerden uzaktır. Kendi halinde, deri, yapay deri ya da süet gibi dokularla, keten, koton, yani doğal ve renk iddiası olmayan kumaşlar modern stil tercihleri için en doğru malzemelerdir.



KASIM - Saraylı klasik

Aristokrat tarzlardan doğan klasik stillerin geçmişi ağır ve ince işçilikli detaylarla doludur. Bu stilin tek kaptısı büyük metrekareli mekânlar istemesidir, çünkü mobilyaları büyük ve gösterişlidir. Klasik stillerin renkleri krem, bej, altın, zümrüt yeşili, bordo, lacivettir. Kumaşları kadife, tafta, saten gibi gösterişli olanlardır. Daha ağır bir şey isteniyorsa kumaşlar ipek ve işlemedir. Tekstillerin aksesuarları sırma, boncuk işleme, ponpon, püsküldür. Desenli goblen, Jakar ve viskondan üretilen harelî kumaşlar tam saray stillerinin tekstilidir.



ARALIK -

Mesafeli endüstriyel

Büyük şehirlerde, genellikle şehir merkezlerinde tercih edilen endüstriyel, hacimli eşyalar, açık plan yaşam düzeni ile düz ve iddiasız renklerin stili. Metal ve cam en çok kullanılan malzemeler arasında. Bu evlerde mekânlar geniş, tavanlar yüksek, tekstil minimum düzeyde, mümkünse pek kullanılmıyor. Perde yerine stor tercih ediliyor. Daha çok koltuk ve kanepeler için tercih edilen deri ve suni deri, aynı zamanda yastıklarda da kullanılıyor. ■



Şalom Dergi
artık
internet
ortamında



www.salomdergi.com

KAR BEYAZININ SESSİZLİĞİ

Kar denilince aklınıza
gelebilecek herşey
bu yazıda...

Soğuk sever miyim? Hayır! Spor sever miyim? Evet! İkişi birleşince sever miyim? Sevmeye çalışıyorum. Sadece kayak değil kayak dışında alternatifler de var. Mesela AVM'lerde son zamanlarda çok trend olan buz pistleri şimdi Uniq İstanbul Maslak'ta. Extreme sporları ile ünlü olan alana bir de bu güzellik eklenince AVM'de zaman geçirir hale geldim. Karın beyazını, yüzüme yansımısını ve sokaklarda yarattığı sessizlik ile huzuru çok severim.



Betimlemesi bile elimde sıcak şarap- şömine keyfini hatırlatır. Kayakta klişe bazı yerler ve trendler vardır Uludağ ya da Kartalkaya gibi. Ama yerlerini Sarıkamış ve Palandöken'e bırakmak üzere. Kayak modasında apreski ve uzun montlar, tulumlar vardır ama bunlar da yerini kayak pantolonundan uzaklaştırıp kaz tüyü kayak eteklerine bırakıyor. Kaz tüyü etekleri anne ve kız bir arada kullanmak için Dubai kaynaklı yeni marka WeMatch'e bakmanızı öneririm. Anne - kız stil tamamlayıcılığını en kreatif hali ile şirinleştirmiş. Biz bu sezon kayak klişelerinden uzak duralım, 2016 yenilik yılı olsun!



ÇOCUKLARIN HAYALİ KAR KÜRESİ

Zorlu'nun kültürel ve sanat etkinlikleri dönemsel olarak hep gündemde kalıyor, güncelliği ile ön plana çıkıyor. Yeni yapılan kar küresi içine çocuklar girip onun bir parçası olabiliyor. Küçükken hayalim hep bana hediye gelen kar küreleri içine girip içinde yer alan objeye sarılabilmekti. Şimdi hayalimi yeğenimle kar küresine girip ona sarılarak geçiriyorum siz de deneyin. İçinizdeki çocuk hiç ölmesin!



*Bunları
biliyor
muydunuz?**

♦ **SKİ** kelimesi ilk kez Norse dilinde geçiyor ve tahta parçası anlamına geliyor. Kayağa dair en eski arkeolojik bulgu ise MÖ 5000-6000 yıllarına ait, ancak Norse coğrafyasından biraz uzakta Rusya'daki Sındor gölü yakınlarında bulunuyor.

♦ **REKOR** 251 km ile İtalyan Simone Origone'ye ait. Origone'nin kayakla kırdığı bu rekorun hızı serbest düşüşe geçen bir insanın hızından bile yüksek. Snowboard'da ise Darren Powell 1999'da 200 km hıza ulaştı, rekoru hâlâ kırılmamış değil. Snowboard ile ulaşabileceğiniz maksimum hızın ise ortalama 80 km olduğu söyleniyor.

♦ **DÜNYANIN KAYAĞA ELVERİŞLİ EN YÜKSEK YERİ** Bolivya'da bulunuyor. 5421 metrede bulunan Chacaltaya'nın tepesinden Titicaca Gölü manzarasına karşı kayabilirsiniz.

♦ **KAYAĞIN İLK MERKEZİ** Norveç'te bulunan Morgedal Köyü. Kayağın spor olarak yapılmaya başlandığı ilk yer olarak kabul ediliyor.

♦ **ALP DİSİPLİNİ** ilk kez 1936 Kış Olimpiyatları'nda takvime girdi. İlk yarışmanın altın madalya kazanan ismi ise Alman Franz Pfnür oldu. Alp Disiplini'nin en başarılı isimlerinden, 4 Dünya, 2 Olimpiyat Şampiyonluğu kazanan Avusturyalı Hermann Maier ise en çok 1998 Nagano'daki uçuşuyla hatırlanıyor.

♦ **İNİŞ DİSİPLİNİ**'nde (Alp Disiplini'nin bir çeşidi) bir saat içerisinde 350-400 kalori yakabilirsiniz. ■

*Kaynak: Timeout İstanbul Şubat 2015



KAYAK SEVMİYENLER AMA KARI SEVENLER İÇİN FARKLI ALTERNATİFLER

• Yurtdışındaki kar festivalleri- İsveç (Kiruna Kar Festivali), Japonya (Sapporo Kar Festivali), Çin (Harbin), ABD (Kuzey Tahoe Gölü Kar Festivali)

• Alplerde ekstrem dağ evleri ve iglo kasabaları - Iglu-Dorf'un Alpler ve Pirenelere üzerinde, içlerinde Andora, Zermatt ve St Moritz'in de bulunduğu; yedi farklı noktada iglo kasabaları var. Bu igloların bazılarında gece de konaklanabiliyor, hatta jakuzili spa ya da saunaları da bulunmakta. Hatta yeni Snow Carbon internet sitesine göre tüm ulaşım yöntemlerinden daha doğa dostu bir yolculuk için gideceğiniz yere trenle ulaşarak karbon ayak izinizi (ve fazlanızı) en aza indirebilirsiniz.



MODA

Leyla MERİÇ

Soğuklara karşı kalkanlarımız...

Artık kış geldi diyebiliriz, havalar iyice soğudu, kar haberleri gelmeye başladı. Soğuklara karşı kalkanları açmanın zamanı geldi. Üzerime bir mont atayım çikayım demek yeterli olamıyor.



Üşümek istemiyoruz ama stili-mizden de ödün vermek istemiyoruz. Isınmak için kat kat giyinmek, atkaları, bereleri ortaya çıkarmak gerekiyor.

Peki hem sıcak kalıp, hem de hala tarz görünmek mümkün mü? Tabii ki... Palto, kaban, mont, panço, kürk, parka hangisini nerede tercih etmeli, bu sene hangilerini, ne tarzda göreceğiz, dosyamıza bir göz atalım.

Parka

Kış soğuklarından korunabilmek için en iyi alternatiflerden biri olan parka 70'lerin simgesi iken bir kaç senedir tekrar trend olmuştu. Hem duruşu, hem en soğuk havalarda bile sıcak tutabilmesi sayesinde bu trend hala devam ediyor. Bu sene özellikle içinde pop renklerde kürk ile karşımıza çıkıyor. Bu modeli birçok farklı markada, sık sık sokaklarda göreceğiz. Pembeler, maviler, yeşiller kürk olarak yer aldığı parkanın spor havasına şıklık katıyor. Kesinlikle bu senenin göz atılması gereken parçalarından biri.

Kaban

Her zaman için klasik, hiçbir zaman vazgeçilme-yecek bir parça. Siyah, gri, kırmızı, bej, beyaz, kamel klasik ve şık renk tercihleri olsa da kırmızı eğlenceli bir alternatif olarak düşünülebilir. Ama kamel her zaman sofistike bir tercih olacaktır. Kim Kardashian, Jennifer Lawrence'dan Ashley Olsen, Zoe Saldana'ya ünlülerin tercihi de kamel renginden yana.

Kürk

Kürk görünümünü, şıklığını seviyorsanız ama gerçek kürke karşıysanız artık birçok seçeneğiniz mevcut. Birçok alternatif boyut ve renkte, aynı şıklıkta suni kürk çeşitleri bulmak mümkün. Her zaman çok şık olarak da düşünmemek lazım, farklı renk ve şekillerde hem yeterince sıcak tutacak bir alternatif, hem eğlenceli bir parça olabilir. Sportif tarzınızı da bir kürk mont ile tamamlayabilirsiniz.





Mont

Montlar genellikle sportif alternatifler olarak düşünülse de markaların özellikle kaz tüyü pofidik montalara getirdiği farklı tarzlar ile şık alternatifler arasına da girmeyi başarmıştır. Uzun ya da kısa, bu kaz tüyü pofidik montlar, soğuklarda içinizi ısıtmak için birebir. Pofidik montlarla iyice şişkin görünüyorum o nedenle tercih etmiyorum diyenler olabilir. Fakat bunun için de üzerinize oturan, belden lastikli ya da kemerle zenginleştirilmiş modelleri tercih edebilirsiniz. Özellikle kapüşonu kürklü olan alternatifleri ile de şık görüneceğiniz kesin.





Panço

Geçen sene trend olan, her yerde çok gördüğümüz pançolar, bu sene o kadar olmasa da yine koleksiyonlarda yer aldı. Çok soğuklarda ilk tercih olmasa da, yarattığı havalı tarzı ile kış giyiminin alternatiflerinden biri oluyor. Soğuk havalarda bu tarzda devam etmek istediğinizde montunuzun ya da ceketinizin üzerine atarak da kullanabilirsiniz.

Aksesuarlar

Paltolarımız her zaman bizi yeteri kadar soğuktan koruyamayabiliyor. O zaman da kurtarıcılarımız bere, atkı, kulaklık, boyunluk, eldiven oluyor. Berelerde geçen sene çok popüler olan sloganlar bu sene de ilgi çekmeye devam ediyor. Bu trend berelere takılan iğneler, farklı aksesuarlar ile genişletilmiş durumda. Bu sene alternatif olarak öne çıkan bere tipi ise büyük renkli tüy ponponlar. Hatta bu ponponlar sadece berelerde değil, çantalar ve anahtarlıklarda da sık sık karşımıza çıkacak. Eldivenlerde ise artık aranan özellik sadece sıcak tutması değil, eldiveni çıkarmadan dokunmatik telefonumuzu kullanabileceğimiz olmamız. Ve neyseki çoğu eldivende artık bu özellik düşünülüyor. Atkılar hala güvenli bir seçenek olsa da boyunlukların artık daha çok tercih edildiğini görüyoruz.

Ünlülerin tercihi

Sienna Miller yakası kürklü parka tercih ederken, Kate Moss daha gösterişli olarak tercihi uzun kürklü bir parçadan yana kullanıyor. Jennifer Lopez gösterişli bir kaban giyerken, Naomi Campbell tercihi deri ve kürkten yana kullanıyor. Taylor Swift kırmızı kaban, Emma Watson lacivert kaban tercih edenler arasında. Soğuk bir kış bizi bekliyor gibi görünüyor. En sık ve trendy şekilde tarzınızdan da ödün vermeden soğuklardan korunabilirsiniz. ■



Soğuk kış gecelerini
sıcak tınılarla
ısıtmak gerek...



AYHAN SİCİMOĞLU & Latin All Stars

Bolero'lar, Salsa'lar, Caca'lar ve özel süprizlerle müziğe doyamayacağınız harika bir gece sizleri bekliyor. Gecede Mambolar, Cha-Cha'lar, Salsa'lar ve Türkçe coverlar havada uçacak, dans etmeyen kalmayacak. Ayhan Sicimoğlu & Friends sizleri sonsuz dans, eğlence ve muhabbete davet ediyor.

22 Ocak Cuma / Babylon



Yaşayan bir efsane: MARTHA ARGERICH

İş Sanat bu sezon Martha Argerich'i sahnesinde ağırlamanın heyecanını yaşıyor. 1957 yılında Bolzano ve Geneva piyano yarışmalarını ve 1965'te 7. Uluslararası Chopin Yarışması'nı kazanmasından bu yana klasik müziğin efsanevi yorumcuları arasına giren Arjantinli piyanist, bugün sanatının doruğunda bir müzisyen olarak Avrupa, Japonya ve Amerika'nın en seçkin festivalleri, orkestra ve şefleri tarafından düzenli olarak davet ediliyor. Kayıtlarıyla tüm dünyada büyük övgüler alan Argerich, sıklıkla bir araya geldiği sanatçılardan Gidon Kremer'in 1997 yılında Lockenhaus Oda Müziği Festivali'nde kurduğu ve enerji dolu performanslarıyla kısa zamanda dünyanın en iyi uluslararası oda orkestraları arasında yer almayı başaran topluluğu Kremerata Baltica ile sahneyi paylaşacak.

5 Şubat Cuma / İş Sanat

OI VA VOI ile Balkan tınıları...

Müzikal zenginliği ve dinleyicileri derinden etkileyen müzikleriyle kendine özel bir hayran kitlesi yaratan Oi Va Voi, bir kez daha sevenleriyle buluşuyor.

"Laughter Through Tears" öncesi demo albümü "Digital Folklore" ve eğlenceli performansı ile kendini gösteren grup; soul'dan, trip hop ve Balkan ritimlerine kadar uzanan geniş bir repertuvara sahip... Albümlerine KT Tunstall, Earl Zinger, Majer Bogdanský ve Sevara Nazarkhan gibi isimlerin katkıda bulunduğu Oi Va Voi, 2009'da yayımladığı "Travelling the Face of the Globe"un ardından yeni albümleri için çalışmalarına devam ediyor.

10 Şubat Çarşamba -11 Şubat
Perşembe / Babylon





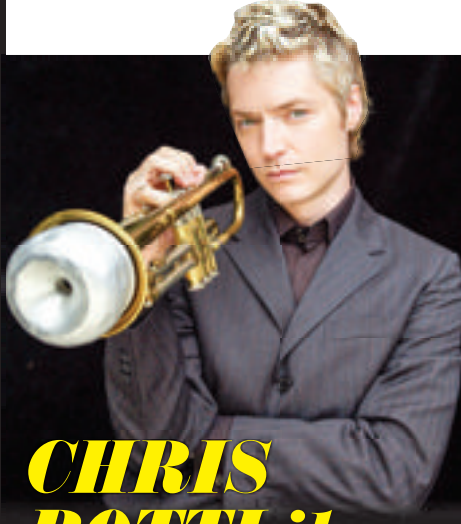
BULUTSUZLUK ÖZLEMİ ile Türk bestecilere yönelelim...

19 Ocak Salı /
Hayal Kahvesi
Beyoğlu

Türkiye'de birçok ilke imza atan Bulutsuzluk Özlemi kendi türlerinin ilklerinden biri olma özelliğini taşıyor. Bugüne kadar kaydettikleri albümler ve Türkiye'nin her yerinde verdiği sayısız konserlerle müzikseverlerin aklından hiç çıkmayacak bir yer edinen, müziği-

ne Batı kaynaklı rock melodi ve ritmlerine Anadolu'nun yüzlerce yıllık birikimini de katmayı başaran ve bu sayede büyük ilgi gören, şarkı sözlerinde özellikle sosyolojik, psikolojik, ekonomik ve politik konuları işleyen Bulutsuzluk Özlemi, Türkiye'de uzun süre tartışılan

"Türkçe sözlü rock yapılır mı?" sorusuna yaptıkları müzikle cevap verdi. Nejat Yavaşoğulları, Sina Koloğlu, Sunay Özgür, Deniz Demiröz ve Gencay Kıymaz 'dan oluşan grup; müzik serüvenlerinin 27. yılında Beyoğlu Hayal Kahvesi'nde sevenleriyle buluşuyor.



CHRIS BOTTI ile caz ziyafeti

Zorlu Performans Sanatları Merkezi, dünyaca ünlü caz trompetçisi Chris Botti'yi ağırıyor.

Klasik cazdaki ustalığını, Sting'le yakın ilişkisinin verdiği ilhamla pop müzik aromasıyla ustaca harmanlayan Botti, İtalyan kökeninin verdiği egzotikliği de albümlerine yansıtmayı başardı.

Impressions isimli albümüyle 2013 yılında En İyi Enstrümental Pop dalında Grammy kazanan, farklı dallarda üç kez Grammy'ye aday olan Amerikalı sanatçı, toplam 10 stüdyo albümü ve canlı performanslarının gücü ile hayran kitlelerini katlamayı başardı.

16 Ocak Cumartesi / Zorlu PSM

CAMERISTI DELLA SCALA ile İtalyan esintisi

1982 yılında La Scala orkestrasının müzisyenleri tarafından kurulan Cameristi della Scala, on sekizinci yüzyıldan günümüze uzanan repertuarında özellikle az bilinen on dokuzuncu yüzyıl İtalyan enstrümental eserlerine verdiği önemle öne çıkıyor. Topluluğun tınısal ve müzikal gelişiminde Riccardo Muti'den Daniel Barenboim'a birçok ünlü şefle gerçekleştirdiği çalışmalar rol oynadı. Cameristi della Scala'nın eşlik edeceği Rus piyanist Anna Vinnitskaya aralarında 2007 Kraliçe Elisabeth Yarışması'nda birinciliği ve 2008 Schleswig-Holstein Müzik

Festivali'nde Leonard Bernstein Ödülü'nün bulunduğu başarılarıyla kısa sürede uluslararası müzik dünyasının dikkatlerini üzerine çekmeyi başardı. Sanatçının 2009 tarihli ilk albümü ve 2012 çıkışlı Ravel kaydı birer Diapason d'Or'a layık görülürken, Deutsches Sinfonieorchester Berlin ile 2010 yılında kaydettiği ilk orkestral CD'si de Echo Klassik ödülünü aldı.

11 Şubat Perşembe /
İş Sanat



TÜRK SİNEMASI'NDA BAĞIMSIZLIK RÜZGÂRLARI-4

Şalom Dergi'de ilk yazım, 2011'deki Yeşilçam Sonrası Türk Sineması ile ilgili üç bölümlük bir araştırmaydı. Aradan geçen dört yılı aşkın sürede Türk Sineması, Uluslararası Festivallerde önemli ödüller alarak adını duyurduğu, dünyanın her tarafında seyirciler ve sinema yazarlarınca tanındığı, izlendiği bir döneme girdi. O günlerde sözünü ettiğim genç sinemacıların bir bölümü olgunluk dönemlerine girerek önemli yapıtlar üretirken, yepyeni genç isimler de, özgün ve yeni filmlerle sinemacılarımızın kervanına katıldı.

Anlaşılan, Dünya Sinemasına küçük bir ara vererek, kendi sinemamıza yeniden vakit ayırmanın ve bıraktığımız yerden devam etmenin zamanı geldi. Genç sinemacılarımıza odaklanmadan önce, biraz daha yaşlı kuşakların son üretim sürecine, artık uluslararası birer isim olan "auteur"lerimizden başlayarak göz atalım.

3 saat 16 dakika boyunca soluk soluğa izlenen olağanüstü başyapıtı "*Kış Uykusu*" ile son yılların en hak edilmiş Altın Palmiye'sini kazanan Nuri Bilge Ceylan, dünyaca tanınan değer verilen bir sinemacı. Hem yeni filminin henüz ön hazırlık aşamasında olduğundan, hem de Cannes sonrası Şalom Dergi'de tüm filmografisini ele aldığım bir yazı yayınlandıktan, ona sevgiyle selam gönderip diğer "auteur"lerin işlerine odaklanalım.

Reha Erdem

Sesi, görüntüleri, kazaları, mezbahası ve benzersiz oyunculukları ile bir kez izleyenin bir daha unutamayacağı, dünya sinemasında benzeri, referansı olmayan, türünün ilk ve tek örneği "*Kosmos*" ile Türkiye sinema tarihinin belki de bugüne kadar yapılmış en özgün filmini çekmiş olan Reha Erdem, 2013'de, odağına aldığı silahlı kadın militan yüzünden ilk bakışta Kürt sorunu kaynaklı çatışmayı ve bunun yarattığı trajediyi anlatmış gibi görünse de, aslında *Kırmızı Başlıklı Kız* masalını kendi imbiğinden geçirerek yeniden anlattığı "*Jîn*"i çekmiştir. Erdem'in de ifade etmiş olduğu gibi

"*Jîn*", bir "isyan masalı"dır. Filmdeki kızın adı olan Jîn'in Kürtçe anlamı "Hayat"tır ki, bu da, "*Hayat Var*"daki kızın adıyla aynıdır. O Hayat nefes alamayan bir kızken, bu Jîn, onun kent hayatında değil, ormanda, sırtında silahla giden aşmış, güç kazanmış hâlidir. Dağdan inip köyüne dönmeye, insanlara karışmaya yelendiği her aşamada Jîn, bir erkeğin istismar girişimiyle karşılaşmakta, *Kırmızı başlıklı Kız*'daki kurdun yerini alan erkekler, evine dönmek isteyen Jîn'e devamlı ataerkil düzenin, kadını insandan saymayan, küçümseyen ve aşağılayan davranışını dayatmaktadır. Bu bağlamda kadınlığa yeni yeni adım atmakta olan Jîn'in erkek iktidarına isyanı, "*A Ay*"daki Yekta'nın, "*Beş Vakit*"teki çocukların, "*Hayat Var*"daki Hayat'ın, "*Kosmos*"taki Kosmos'un otoriteye başkaldırıların da uzantısıdır. Filmlerinde, gerçeği kendi süzgecinden geçirerek kendine has gerçekliği olan yeni dünyalar yaratan Erdem'in şiirsel masalı, aynı zamanda bir doğa güzellemesidir de. "*Jîn*"de doğanın koruyuculuğu, insanların saldırganlığına karşıt olarak karşımıza çıkmakta, ona eşlik eden hayvanlar sayesinde, Jîn de Kosmos gibi doğayla aynı dili konuşmaktadır...

"*Jîn*"le hem zaman olarak çektiği ve kurguladığı "*Şarkı Söyleyen Kadınlar*"da Reha Erdem İstanbul'un deprem olasılığı yüzünden boşaltılma kararı alınmış bir adasında geçen distopik bir öykü anlatmaktadır. Çok sayıda insan adayla alelacele terk ederken, bazıları yaşamın giderek zorlaştığı adada kalmayı



Şarkı söyleyen kadınlar



Jin



Bulantı

yeğlemiştir. Erdem'in filmi, adadaki korkularla, cesaret, umut ve inançla mücadele eden bir gurup güçlü kadının, varoluşun değişik boyutlarındaki ilham verici hümanist yolculuğuna eşlik etmektedir. Çalışmayı, paylaşmayı, korumayı ve şarkı söylemeyi bilen bu kadınlar, hep aynı şarkıyı söylemeseler de, yüreklerindeki sevecenlik ve merhamet insanlık için bir umut türküsüne dönüşmektedir...

Zeki Demirkubuz

"Kıskanmak" tan üç yıl sonra, Zeki Demirkubuz 2012'de, özgürce de olsa, sinemasının temel referanslarından Dostoyevski'den ilk kez bir uyarlamayı yapar: "Yer altı." Demirkubuz'un en kişisel, en karanlık, en stilize işi olan "Yeraltı", sadece memurluk yapan Muharrem'in değil, bir dereceye kadar yönetmenin kendisinin de yansımasıdır. Uyarlandığı "Yeraltından

Notlar" a sadık bir şekilde, en utanç verici ve en çıplak haliyle bir içini dökme, komplekslerini çekinmeden ifşa etme, karanlık ve hatta zavallıca bir insan portresi çıkarma çalışması. Çoğunlukla metne dayalı ve felsefi ağırlıklı sinemasında "Kader" den beri görsel boyutu da öne çıkarmaya çalışan yönetmen "Yeraltı" da, karakterinin psikolojisini, filminin karanlığıyla, ışığıyla, yarattığı atmosferle başarıyla yansıtır. Engin Günaydın'ın, bugüne kadar yorumladıklarından çok farklı bir karakteri büyük bir başarıyla canlandırması da çok etkileyici.

Zeki Demirkubuz, başrolünü Şebnem Hassanisoughi ve Öykü Karayel'le birlikte paylaştığı, son filmi "Bulantı" yı, şöyle anlatıyor: *Sevgilisiyle birlikte olduğu gece karısı ve küçük kızını trafik kazasında kaybeden Ahmet, "akıl-fikir işleri" yapan mühim bir şahsiyettir. Kimseyi umursamayan,*

hiçbir şeyin önünde eğilmeyen biri olarak bu trajik olaydan pek etkilenmeden yaşamına devam eder ama bir süre sonra, görünürde bir sebep olmaksızın kendinde ve yaşamında bazı değişimler olmaya başlar. Küçük terslikler, tuhaf aksilikler art arda gelmekte, çok sevdiği kadınlarla arası bozulmakta, hayat karşısında zorlanmakta ve kendisinden beklenmeyecek zafiyetler göstermektedir. Yazar-yönetmenin her zamanki temalarının ve takıntılarının yeni bir çeşitlemesi olan "Bulantı", başrolünü yüklenmesi, ailesinin fertlerine rol vermesi, yaşadığı ortamları filmine dâhil etmesiyle Demirkubuz'un "Bekleme Odası"ndan da kişisel bir filmi. Vizyona girdiğinde eleştirmenlerin neredeyse söz birliği etmişçesine olumsuz görüşlerine katılmaksızın, "Bulantı"nın, önceki yapıtlarının düzeyinde olmasa da, "erkeklik hâli"nin neredeyse klinik irdelenmesiyle son derece ilginç bir film olduğunu söylemek gerek.



Galip Derviş



Kurtuluş Son Durak



Saklı Hayatlar

Bariş Pirhasan

Uzunca bir süredir film çekmeyen Barış Pirhasan, 2013 başlarından beri TV'de senaryosuna da katkıda bulunduğu, ABD yapımı "Monk" dizisinin Engin Günaydın'ın baş karakteri canlandığı başarılı uyarlaması "Galip Derviş" in yönetmenliğini yapmakta. Babasının izinden giden oğlu Yusuf Pirhasan, ilk uzun metrajı "Kurtuluş Son Durak" ta, en büyük sorunlarımızdan biri olan kadına yönelik şiddetin eleştirisini bu kez güldürü penceresinden bakarak yapmış.

Almanya'da işçi olan Zeynep Hanım, yanına küçük kızı Gürcan'ı da alarak, binlerce Alevi gibi 1980'deki Çorum olayları yüzünden İstanbul'a kaçarak Tıp Fakültesi'nde okuyan büyük kızı Nergis'in evine yerleşir. Türkiye'nin toplumsal dokusunun bir alegorisi olan apartmanın sakinleri, önce, Anadolu'dan gelen aileyi sahiplenir. Ancak, oğlunun sol sempatizanı olduğunun farkında bile olmayan üst kattaki milliyetçi muhafazakâr baba, alt kattakilerin, travmatik ruh hâliyle saklamış oldukları Alevî kimliklerini fark ettiğinde önyargılar devreye girecek, düşmanlıklar ortaya çıkmaya başlayacaktır...

Semih Kaplanoğlu

"Yusuf Üçlemesi" nin son bölümü "Bal" ile 2010 Berlin Film Festivalinde Altın Ayı alan Semih Kaplanoğlu'nun, uzun zamandır beklenen, siyah-beyaz ve İngilizce çektiği "Grain / Buğday" hâlen post-produksiyon aşamasında. Çekimleri Kapadokya, Almanya ve Detroit'te yapılan film, genetik araştırmalar ve iklim değişikliği nedeniyle bitki ve hayvan türlerinin soyunun tükenmeye yüz tuttuğu, dünyanın 'korunaklı şehirler' ve 'ölü topraklar' olarak ikiye ayrıldığı bir distopyada geçiyor. Görüntü yönetmenliğini Gilles Nuttgens'in yaptığı "Buğday" ın kadrosunda Grigoriy Dobrygin, Jean-Marc Barr, Christina Flutur, Garret Thierry gibi ünlü uluslararası oyuncular var. Sanat Yönetmeni tabii ki, her zamanki gibi Naz Erayda.

Ahmet Haluk Ünal

Ankara 1957 doğumlu Fotoğraf Sanatçısı, Ahmet Haluk Ünal, 2011'de çektiği ilk ve şimdilik tek filmi "Saklı Hayatlar" da Alevî ve Sünni toplumlarının yaşadığı kimlik çatışmalarının yol açtığı trajediyi yansıtıyor. Kocası

Cemil Ağacıkoğlu

1959 yılında İstanbul'da doğan, fotoğrafları yurt dışında birçok kez sergilenen, müzik klipleri, kısa filmler çeken ünlü fotoğrafçı Cemil Ağacıkoğlu, genç bir adamın sınırlı dünyasını kadın-erkek ilişkilerine odaklanarak



Özür Dilerim



Lal



Özür Dilerim

ortaya koyan ilk uzun metrajı “Eylül” (2011) ile Altın Koza’dan dört ödülle ayrılmıştır. Kanser şüphesiyle ölüm korkusu içindeki karısının giderek içine kapanması, genç bir karı-kocanın hastalık süreciyle birlikte birbirinden yavaş yavaş kopmasına, aralarındaki derin bağa rağmen artık birbirlerine ulaşamamalarına sebep olacaktır.

Ağacıkoglu’nun ikinci filmi “Özür Dilerim” (2013), hayatı boyunca birine bağımlı yaşamak zorunda olan zekâ özürlü büyük oğul, kardeşinin sorunları yüzünden yıllardır kendini aile içinde ikinci plana itilmiş hisseden küçük oğul ve anneden oluşan aileye odaklanır. Genç oğulun düğün telaşı sırasında ağabeyin açılan kapıdan çıkarak kaybolmasıyla aile içinde çözümler, iç hesaplaşmalar, yaşanmaya başlayacak, aileyi bir arada tutan bağın kayıp ağabey olduğu anlaşılacaktır.

Tayfun Pirseliimoğlu

Yönetmen, senarist, ressam, romancı Tayfun Pirseliimoğlu, vicdan ve ölüm temalı üçlemesini 2010’da “Saç” ile tamamladıktan sonra, Altın Lale’de En İyi Film ve En İyi Senaryo ödülleri 2013’de, yazıp yönettiği “Ben O Değilim” ile bir kez daha kazanacaktır. Dünya Prömiyerini yaptığı Roma Film Festivali’nde En İyi Senaryo ödülünü de alan filmin biraz fantastik, biraz halüsinatif, epey kafa karıştırıcı ama bir o kadar da zeki ve özgün bir öyküsü var: Bir hastanenin kantininde çalışan orta yaşlı bekâr Nihat, mesai arkadaşı Ayşe, onu evine akşam yemeğine davet ettiğinde, Ayşe’nin hapisteki kocası yüzünden etrafta



Araf

dedikodu çıkacağından endişe etse de daveti kabul eder. Evde gördüğü düğün fotoğrafında Ayşe’nin kocasının kendisine ikizi gibi benzediğini fark eden Nihat’ın Ayşe’yle garip ilişkisi, sıradan hayatında tahmin edemeyeceği değişikliklere yol açacaktır. Dört dörtlük senaryosu kadar filmi neredeyse tek başına götüren Ercan Kesal’ın oyunculuk dersi olabilecek yorumu da çok etkileyici.

Yeşim Ustaoglu

Yeşim Ustaoglu, 2012’de çektiği “Araf” da, Türkiye’deki çok sıradan hayatların içine girerek, Araf’ta kalmışlık halini yaşayan bir mikro dünyayı, her şeyin ortasında duran, her şeyin gelip geçici olduğu, bir bekleme yerinde, ücra bir yol kenarı benzin istasyonunda anlatıyor. Hikâyenin kahramanları arafta kalmışçasına, geleceklere dair hangi yöne bacaklarını bilemedikleri bir belirsizliği yaşıyorlar.

Reis Çelik

Kurgucu, kameraman, reklam filmi yönetmeni, fotoğraf sanatçısı, 1961 Ardahan doğumlu yazar-yönetmen Reis Çelik, 1996’da ilk kurmaca filmi “Işıklar Sönmesin”i yönetmiş, bunu 1998’de “Hoşçakal Yarın”, 2003’de “İnat Hikâyeleri” ve 2007’de “Mülteci” izlemişti. Berlin Generation’da Kristal Ayı kazanan “Lal Gece” (2012), bir odada iki insanın karşılıklı satranç oynar gibi geçirdikleri geceyi anlatırken yaygın sorunlarımızdan çocuk gelin problemine çarpıcı bir bakış getiriyor.

Kutluğ Ataman

Sanat eserleri dünyanın birçok galerisinde bulunan çağdaş sanatçı Kutluğ Ataman, 1994 yapımı, başrolünde İstanbul’un olduğu ilk filmi, “Karanlık Sular” da, karalık bir cinayet öyküsü aracılığıyla seyircisini eskiyle yeninin karşı



Kuzu



Kar Beyaz



karşıya geldiği bir dünyaya götürüyordu. Toplumun ırksal ve cinsel kimlikle ilgili önyargılarını dürüstçe ele alan, mizah ve şiddetin etkili karışımı ikinci uzun metrajı "Lola+ Bilidikid" (1998) Berlin'de Türklerin yaşadığı bölgede geçiyordu. Perihan Mağden'in romanından uyarlayıp yönettiği "İki Genç Kız", fonda "Karanlık Sular" dakinden daha çıplak ve çağdaş bir İstanbul'un yer aldığı, gençlerin yaşamına tempolu ve eğlenceli bir bakıştı. Uzunca bir süre sinemadan uzak kalan, arada görsel çalışmalar serisi Mezopotamya Dramaturjileri'ne yoğunlaşan Ataman, 2014'de Antalya'da Altın Portakal ve SİYAD ödüllerini alan "Kuzu" ile yıllar sonra kurmacaya dönmektedir. Cebrail'den İbrahim'e ve İsmail'e göndermeleriyle, antik Medea efsanesini ait olduğu Anadolu topraklarına geri getiren şaşırtıcı dini ve mitolojik altyapısıyla "Kuzu", tüm sorumlulukların kadına yüklendiği bir coğrafyada, kadının adının hâlâ anılmadığı günümüz Türkiye kırsalının gerçeği irdeleyen bir çalışmadır.

Ezel Akay

1961'de doğan, Boğaziçi Üniversitesi Mühendislik Fakültesi'nden mezun olduktan sonra Amerika'da tiyatro öğrenimi gören Ezel Akay, 500'den fazla reklam filmi yönettikten sonra Türkiye'de yapılmış en nitelikli müzi-

kal filmlerden biri olan, İMÇ plak dünyasına hiciv dolu bir yaklaşımla bakan ilk yönetmenlik denemesi, "Neredesin Firuze"yi (2004) çekmiştir. 2006'da senaryosunu "Firuze"nin senaristi Levent Kazak ile birlikte yazdığı, yoğun, dinamik, eğlenceli, bol konuşmalı "Hacıvat Karagöz Neden Öldürüldü" gelir. Karagöz ve Hacıvat'ı anlatırken, gerçekliği tartışmalı olan iki karakteri, yaşadıkları varsayılan tarihsel dönemin koşulları içinde, gölge oyunu tarzında anlatmaya soyunan bu cesur film kimi eksikliklerine rağmen çok ilginç bir çalışmadır. Akay'ın "7 Kocalı Hürmüz"ün yeniden yapımı (2009), İstanbul'un bir Karagöz Hacıvat oyununu andıran iki boyutlu ve renkli fonunda geçen, renkli tiyatro ve vodvilimsi hareketliliği kadar, güncelle tarihiyi esprili harmanlamasıyla da keyifli ve neşeli bir filmidir.

SERHA YILMAZ İREM ALTUĞ İKİL FIRAT ERDEM AKAKÇE



NAR

ARTINILMA
 NAR
 SERHA YILMAZ İREM ALTUĞ İKİL FIRAT ERDEM AKAKÇE
 NAR
 SERHA YILMAZ İREM ALTUĞ İKİL FIRAT ERDEM AKAKÇE
 NAR
 SERHA YILMAZ İREM ALTUĞ İKİL FIRAT ERDEM AKAKÇE

Selim Güneş

1961'de Artvin'de doğan fotoğrafçı Selim Güneş'in Sabahattin Ali'nin "Ayran" adlı öyküsünden uyarlayıp yönettiği ilk ve şimdilik tek filmi "Kar Beyaz" (2011) kardeşlerini



Beni Unutma



Behzat Ç. Ankara Yanıyor

doyurabilmek için kış demeden ayran satan Hasan'ın bir gününü anlatmaktadır. 1930'larda yazılmış öyküyü başarıyla 12 Mart Muhtırası sonrasına taşıyan Güneş, Doğu Karadeniz'in küçük bir dağ köyünde geçen hikâyenin arka planına insanların yörenin sert iklimiyle ilişkisini almaktadır. Ön plandaki küçük çocuğun yaşam mücadelesinde ayrılıklar, hasretle bekleyişler, özlemler, pişmanlıklar ve her şeye rağmen umut var.

Özer Kızıltan

Umut demişken, Özer Kızıltan'ın 2005'te "Takva" ile getirdiği umutlar, ne yazık ki, hiç beklemedikleri bir anda yolları keşişen, birbirlerine büyük bir tutku ve aşkla bağlanan iki genç insanın hikâyesini ağlak bir eski Yeşilçam kalıbında anlatan "Beni Unutma"da (2011) büyük bir hayal kırıklığı ile sonuçlanmıştır.

Serdar Akar

Serdar Akar, siyasi nitelikli "Gece'nin Kanatları"nın ardından TV'nin efsane dizisi "Behzat Ç - Bir Ankara Polisiyesi"ne odaklanarak, diziden esinlenen "Behzat Ç. Seni Kalbime Gömdüm" (2011) ile "Behzat Ç. Ankara Yanıyor" filmlerinin de yönetmenliğini yaptı.

Ümit Ünal

Ümit Ünal, Hasan Ali Toptaş'ın pek çok okumaya açık "Gölgesizler" romanının son derece ilginç bir yorumunu yaptıktan sonra çektiği "Kaptan Feza"da (2010) 1970'lerin bilimkurgu filmlerine saygı duruşunda bulunarak, kaderin cilvesi sonucu aktör bir



babanın mafya tetikçisi olan oğlunun trajik hikâyesini anlatıyordu. Ardından, sinemamızda az rastlanan, mantıksal dokusu hiç aksamayan psikolojik gerilim filmi "Ses"i yöneten Ünal, son filmi "Nar" (2011) ile yeniden ustası olduğu "oda sineması"na parlak bir dönüş yaptı. Karakterlerini bir apartman dairesine hapseden, tek mekânda, çok kısa bir zaman dilimi içerisinde dört insanın keşişen hayatlarına odaklanan, rehlin alan ve rehlin alınana aynı mesafeden bakan, gerilim dozunun hiç düşmediği "Nar", insanlığın karanlık yüzüne tutulan bir ayna.

Yılmaz Erdoğan

Yılmaz Erdoğan, 2010 tarihli "Neşeli Hayat"ın ardından çektiği "Kelebeğin Rüyası"nda, II. Dünya Savaşı döneminde Zonguldak'ta yaşayan ve genç yaşta veremden ölen şairler Rüştü Onur ve Muzafer Tayyip Uslu'nun hayat hikâyesini anlatır. Erdoğan'ın senaryosu ve yönetmenliği, Kıvanç Tatlıtuğ ve Mert Fırat'ın müthiş oyunculukları, hem eleştirel hem ticari başarı kazanmış, film 2013'ün Türkiye Oscar adayı olmuştur.



Kavşak



Neden Tarkovski Olamıyorum



Raşit Çelikezer

İzmir’de doğan yönetmen, tiyatro yazarı ve yapımcı Raşit Çelikezer, ödüllü ilk uzun metrajı “Gökten 3 Elma Düştü” den sonra, ilk kez programına Türkiye’den bir film alan Sundance Festivalinde prömiyer yaparak Dünya Sineması kategorisinde Jüri Özel Ödülü Kazanan “Can”ı çekti (2011). Film, normal yollardan çocuk sahibi olamayan bir çiftin, illegal yollardan bir çocuk edinmelerinin ve anne adayı buna başından beri tepkili olduğundan, yuvanın giderek bozulmasını anlatıyor.

Selim Demirdelen

1969’da Stuttgart’ta doğan Selim Demirdelen, New York Üniversitesi’nde kısa dönem film eğitimi aldıktan sonra İstanbul Bilgi Üniversitesi’nde sinema/tv dalında yüksek lisans yapmış, bağımsız reklam filmleri çekmiş, müzikle de ilgilenmiştir. Senaryosunu

Ümit Ünal’ın yazmış olduğu “Anlat İstanbul” un beş yönetmeninden biri olan Demirdelen’in yazıp yönettiği ve müziklerini yaptığı ilk uzun metrajlı filmi “Kavşak” (2010), bir muhasebe şirketinde şef olarak çalışan, verdiği küçük bir açık ve yeni bölüm şefinin dizginlenemeyen merakıyla rutin hayatı köşeye sıkışmaya başlayan Güven’in öyküsü. Demirdelen, muhasebecinin yaşadığı travma sonrası vicdan muhasebesini bir türlü yapamayışını, eskiden bütün bir teşkilatı yöneten bir polis memurunun kendi ailesini idare edememesi ve bir çalışanın, kardeşinin hastane masrafları için şirketten para çalması hikâyeleriyle harmanlayarak anlatıyor.

Murat Düzgünoğlu

Murat Düzgünoğlu (d.1969) , 2009’da Bitlis’te çektiği, bir anne ile dört çocuğunun didişmelerine odaklanan ilk filmi “Hayatın Tuzu”ndan sonra “Neden Tarkovski Olamıyorum?” (2014) filminde, büyük hayalleri olan ve ha-

yatını televizyona ucuz türkü filmleri çekerek sürdüren, ancak asıl arzusu hayranı olduğu Tarkovski gibi filmler çekmek olan 35 yaşındaki bir yönetmenin traji-komik hikâyesi. Böyle bir filmi çekebilmek için imkân arayan, yapımcılarla, diğer yönetmenlerle konuşan kahramanımız, arada yetersizlik ve özensizlik dolu ortamlarda çalışmayı sürdürmek zorundadır.

Ömer Leventoğlu

1969’da Erzurum’da doğan gazeteci, yazar, sendikacı Ömer Leventoğlu’nun Fuat Kav’ın kitabından esinlenilerek beyazperdeye aktardığı ilk uzun metrajı “Mavi Ring” (2013), Eskişehir Devlet Hastanesi’nde uzman doktor Pınar’ın, hapisane yönetimini ve adalet sistemini protesto etmek için bir aydır açlık grevi yapan muhalefet örgütlerinin önemli siyasi tutuklularının bulunduğu bir hapisaneye gönderilmesiyle başlar. Pınar’ın hapisaneye çağırıldığı gün hapisane yöneticileri ve bakanlık üyeleri kapatılarak olayı örtbas etmenin peşindedir ve tutuklular sevk araçlarına oluşturulmuştur. Pınar’dan beklenen şey olayı örtbas etmeleri için kullanacakları doktor imzasıdır... Geldik 1970 ve sonrasında doğmuş daha genç sinemacılara. Onları da gelecek yazımızın konusu olacak. ■

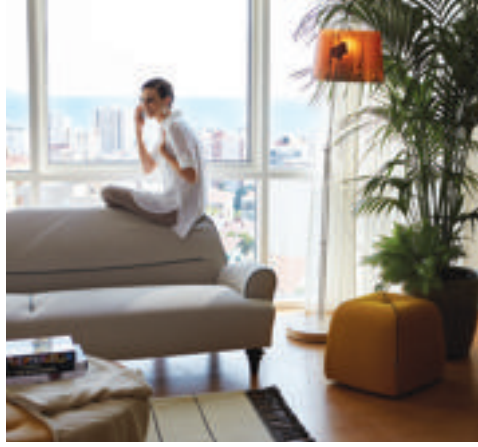


2015 TASARIM VE AMBALAJ ÖDÜLLÜ
KOROPLAST'TAN
GÜL GİBİ YENİLİK

KOROPLAST®
Hayatı Kolaylaştırır

BAĞDAT CADDESİ'NDE

ÇOK ÖZEL BİR YATIRIM



Eşsiz yatırım değeri ve
size özel ödeme fırsatlarıyla

İstanbul'un en prestijli ve ayrıcalıklı adresi Park Residences Cadde'ye
dilerseniz yarın taşınabilir, dilerseniz rezidansınızı hemen
kiralayarak kazanmaya bugünden başlayabilirsiniz.



PARK RESIDENCES
C A D D E

parkresidencescadde.com
info@parkresidencescadde.com
T. 0216 504 1880

Göztepe Mah. Mehmet Şeyda Sok. No: 2/1 C Blok Kadıköy - İSTANBUL

Park Residences Cadde, Birleşik Gayrimenkul Projesidir.